

in ubi
ut obliu
Et peccati
eruerunt
us ut suo
iniquitate
is fleuit
um frēs
merunt z
us. Qui
lite time.
nuere uo
s dīe ma
bonum
pūcia ter
ultos in



BIBLIJSKE OSOBE STAROG I NOVOG ZAVJETA

Prvo godište
kateheze
biblijske
interesne skupine

Đakovačka
i Srijemska
biskupija
.....
Biskupijsko
katehetsko
vijeće
Povjerenstvo
za župnu
katehezu

Đakovačka i Srijemska biskupija
Biskupijsko katehetsko vijeće
Povjerenstvo za župnu katehezu

PRIRUČNIK ZA KATEHETE

BIBLIJSKE OSOBE

STAROGI I NOVOG ZAVJETA

Prvo godišće kateheze
biblijske interesne skupine

Đakovo, 2006.

Priručnik za katehete

BIBLIJSKE OSOBE STAROG I NOVOG ZAVJETA

Prvo godišće kateheze biblijske interesne skupine

Za internu uporabu izdaje:

Đakovačka i Srijemska biskupija, Strossmayerov trg 4, Đakovo

Biskupijsko katehetsko vijeće

Povjerenstvo za župnu katehezu

Odgovara:

dr.sc.s. Lucila Zovak

Autori:

Krešimir Bulat i Davor Šamadan

Suradnici:

Krešimir Crnčan, s. Monika Hančić, Sanja Kotal, Antun Maletić, Silvija Mašaberg, Anita Mores, Ines Pepić, Izidora Popović, Slaven Školka, Marko Tetkić, Branka Tomić

Đakovo, 2006.

Sve sugestije, prijedloge i konstruktivne kritike možete poslati na adresu:

biskupijski.katehetski.ured@os.htnet.hr



Đakovo, 22. kolovoza 2006.

Br. BPC 264-2/2006.

Predmet: Radni materijali za župnu katehezu za internu uporabu
u župama Đakovačke i Srijemske biskupije

Poštovani i dragi župnici,
braćo svećenici, redovnici, redovnice,
dragi vjeroučitelji i katehete,
dragi suradnici u župnoj katehezi!

Župna zajednica je povlašteno mjesto rasta i odgoja u vjeri, a ujedno i privilegirano mjesto na kojem se može iskusiti značenje kršćanskog zajedništva.

U postsinodalnom vremenu našoj se biskupijskoj zajednici nameće potreba cjelovitijeg i sustavnijeg rada na području župne kateheze. Uvažavajući vlastitosti i doprinos školskog vjeronauka, župna kateheza smjera uvođenju u iskustvo življene vjere, ostvarene u vlastitoj obiteljskoj i župnoj zajednici te u društvenoj sredini. Obnovom župne kateheze ostvaruje se i obnova samih župnih zajednica, koje u zajedništvu poslanja i raznolikosti službi, postaju istinske škole zajedništva te mjesta na kojima se vjera u Isusa Krista uči, živi i slavi.

Slijedeći smjernice dokumenta hrvatskih biskupa "Župna kateheza u obnovi župne zajednice" (iz godine 2000.) te Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske, željeli bismo župnu katehezu oblikovati prema modelu "živih vjerničkih krugova", odnosno župnih "interesnih" skupina, zadržavajući dosadašnji tradicionalni model "dobne" kateheze u pripravi djece i mladih na sakrament pomirenja, euharistije i potvrde. Cilj župne kateheze je ostvarenje koncilske vizije župe kao "zajednice zajednica" (zajedništvo). U tom pogledu zadatak je svake župne zajednice, najprije župnika i njegovih užih suradnika (župnog pastoralnog vijeća, teologa, vjeroučitelja, kateheta i animatora), da promišljajući pothvate u pravcu odgoja i rasta vjere, planiraju ono što je nužno i moguće i ono što bi bilo idealno te optimalno.

Okupljena oko te ideje, kao i želje da pomogne da župna kateheza postane redovita i sustavna, skupina vjeroučitelja naše Đakovačke i Srijemske biskupije, predvođena Predstojnicom Biskupijskog katehetskog ureda, osmislila je četverogodišnje programe za tri "interesne" katehetske župne skupine: liturgijsku, ministrantsku i biblijsku skupinu te za prvopričesničku ("dobnu") skupinu. Na temelju tih programa ista je skupina izradila i kateheze za prvo godišće četverogodišnjeg ciklusa, koje ovdje donosimo. Pri tom se vodilo računa (1) o specifičnim ciljevima župne kateheze unutar cjelovitog vjerskog odgoja; (2) o programu i sadržajima školskog vjeronauka kako bi župna kateheza izbjegla nepotrebna ponavljanja i bila komplementarna u odnosu na školski vjeronauk; (3) o sustavnosti rada unutar svake pojedine katehetske skupine kroz četverogodišnji katehetski ciklus te (4) o poštovanju specifičnog naglaska svake pojedine skupine i istodobno o prisutnosti bitnih sadržaja koji moraju ostati u svakoj župnoj katehetskoj skupini. Građa je predviđena i prilagođena za župnu katehezu djece viših razreda osnovne škole. Vjerujemo da Vam na taj način pomažemo i olakšavamo sustavnu župnu katehezu, kroz koju ćete uspjeti postići specifične ciljeve župne kateheze.

U nadolazećem razdoblju predstoji izrada kateheza i pratećih materijala za preostala tri godišta za svaku pojedinu od gore navedenih skupina. Ovu već pripremljenu katehetsku građu, te onu koja je u izradi, rado svima nudimo te Vam je svesrdno preporučujemo za neposredan katehetski rad u župi. Potičemo Vas da ju počnete koristiti odmah.

Očekujemo da ova građa prođe kroz provjeru u Vašoj katehetskoj praksi kroz sljedeću godinu, te da je autori potom na temelju Vaših sugestija i dodatnih primjedbi stručnih lektora dorade i pripreme kao priručnik za župnu katehezu, koji će dobiti i potreban *imprimatur* Dijeceznaskoga biskupa i postati službenim priručnikom za redovitu uporabu u župnoj katehezi u našoj Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji. To će biti moguće samo na temelju Vašeg korištenja ovdje ponuđene katehetske građe te na temelju truda da svoja kritička zapažanja, primjedbe i sugestije zabilježite te ih što prije i bez ustručavanja pošaljete Biskupijskom katehetskom uredu.

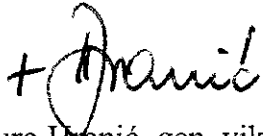
U izradi preostalih kateheza za navedena tri godišta te u doradi cjelokupne građe na temelju provjere kroz konkretnu župnu katehezu očekujemo, zato, nesebičan i suodgovoran angažman što većeg broja svećenika, vjeroučitelja i ostalih djelatnika i suradnika u župnoj katehezi. Potičemo Vas i molimo da svojim dragocjenim katehetskim iskustvom i stručnim znanjem koje imate pomognete te obogatite čitavu našu mjesnu Crkvu.

U malim župnim zajednicama, u kojima zbog nedostatnog broja djece i mladih nije moguće organizirati više paralelnih "interesnih" skupina te koristiti katehetsku građu koju Vam nudimo, neka odgovorna osoba za župnu katehezu sa svojim suradnicima među ovdje ponuđenim materijalima izabere ono što najviše odgovara skupini polaznika župne kateheze u Vašoj župi. Ako je radi katehetskog animiranja roditelja i djece za župnu katehezu, te njihova postupnog privikavanja na novi model "interesnih" skupina u župnoj katehezi, potrebno još neko vrijeme zadržati i "dobne" skupine, ipak je moguće i s takvim "dobnim" skupinama raditi prema modelu "interesnih" skupina te koristiti ponuđenu katehetsku građu.

Zahvaljujemo svim svećenicima, redovnicama i vjeroučiteljima koji su sudjelovali u izradi ove katehetske građe, kao i svima onima koji će im se pridružiti u pripremi preostalih najavljenih materijala te u doradi svega na temelju Vaših primjedbi i sugestija iz neposredne katehetske prakse i korištenja ovim materijalima.

Neka Gospodin blagoslovi sve Vas, Vaša katehetska nastojanja i rad, kao i sve one koje pratite na putu življene vjere!




✠ Đuro Hranić, gen. vikar

UVOD

Program župne kateheze za Biblijsku interesnu skupinu zamišljen je u četiri jednogodišnja župna katehetska kruga koja bi se održavala svojim kronološkim slijedom, u smislu praćenja povijesti spasenja. Riječ je zapravo o jednom četverogodišnjem ciklusu ili jednoj četverogodišnjoj tematskoj i sadržajnoj cjelini.

Program želi što više, koliko god je to realno i ostvarivo, uskladiti vlastite predložene sadržaje odabrane na temelju Biblijske kronologije povijesti spasenja, s gradivom vjeronauka u školi, s tijekom liturgijske godine, s općom suvremenom životnom situacijom Crkve i mladih vjernika za koje se predlaže. Također se želi voditi računa o, djelomično i stvarno, na žalost, prisutnoj određenoj zapostavljenosti i općoj nepoznatosti pojedinih biblijskih osoba i skupina. Okvirni katehetski zadaci i globalni ciljevi koji su predloženi žele pokazati živost i životnost pojedinih biblijskih osoba te stvarnu aktualnost njihovih riječi i djela za suvremeni vjernički život, odnosno za učvršćivanje, produbljivanje, življenje i svjedočenje vjere.

Globalna struktura tema i sadržaja Programa:

1. godište: «BOG NEKOĆ GOVORAŠE OCIMA I PROROCIMA»

Upoznavanje pojedinih, više ili manje već poznatih, biblijskih osoba u njihovom povijesno-socijalno-psihološko-religioznom kontekstu i njihovom (su)djelovanju u okviru povijesti spasenja. Shvaćanje kontinuiranosti djelatne Božje prisutnosti i ljubavi za čovjeka i po čovjeku u prošlim, ali i sadašnjim vremenima.

2. godište: «ISUS IZ NAZARETA JE KRIST - NAŠ BOG I GOSPODIN»

Upoznavanje misterija Objave u Isusu Kristu kroz njegove susrete s različitim osobama, njegove prispodobe i čudesa. Uočavanje raznolikosti životnih situacija pojedinih osoba i njihovih stavova prema Kristu. Razumijevanje suvremenosti ovih situacija, stavova i odnosa te poticaj na izgrađivanje osobnog priznanja i ispovijedanja vjere - Isus iz Nazareta je Krist – naš Bog i Gospodin.

3. godište: «BIJAHU JEDNO SRCE I JEDNA DUŠA»

Upoznavanje situacije i životnih problema Prve Crkve kroz pojedine događaje, život i djelovanje nekih (ne)poznatih osoba, s posebnim naglaskom na Pavlova misijska putovanja.

4. godište: «ŽIVA JE RIJEČ BOŽJA I DJELOTVORNA»

Shvaćanje i uočavanje važnosti Svetog Pisma kao Riječi Božje, trajnog nadahnuća i usmjerenja života cijele Crkve, biskupijske i župne zajednice, ali i pojedinih osoba; s posebnim naglaskom na sakramente, svetkovine liturgijske godine i živote svetaca.

Budući da se nalazimo na početku ovakvog modela kateheze i da je pokušaj obnove župne kateheze zahtjevan proces, izrađeni priručnik predstavljamo vam “ad experimentum” i ne smatramo ga potpuno dovršenim. U praktičnom radu s priručnikom kateheta treba o tome voditi računa i nastojati doraditi kateheze ili odgovornima sugerirati eventualne prijedloge i kritike.

U priručniku su u svakoj katehezi naznačene glavne odrednice katehetskog procesa: ciljevi, sadržaji, mediji komuniciranja i metodički postupci, a na kraju svake kateheze donosimo radne listove.

U nadi da će vam materijali biti od pomoći u vašem poslanju, želimo vam puno uspjeha u radu, a trajno ostajemo otvoreni vašim prijedlozima, kritikama i sugestijama kojima nam možete pomoći u doradi ovih kateheza.

STARI ZAVJET

1. „Upoznavanje, TEOFIL“

Ciljevi

- međusobno upoznavanje članova skupine
- upoznati Teofila
- upoznavanje s programom prvog godišta biblijskih interesnih skupina

Materijali i pomagala

- pak-papir ili hamer-papir
- pergamenice s prazninama za upisivanje osobnih podataka, Prilog 4
- drvene bojice (više setova)

Molitveni početak

Prilog 1. *Svečana molitva.* (Tekst iz 2 Tim 3, 10 – 11 prerađen u molitvu)

Napomena: Molitva je uzeta iz Pavlovog poticaja Timoteju da ostane vjeran Pismu koje je upoznao još kao dijete. I djeca koja će sudjelovati u biblijskoj zajednici, imaju mnogo toga zajedničko s Timotejem.

Najava teme

Ukratko upoznati djecu s programom biblijske interesne zajednice.

1. godišće: proučavanje manje poznatih osoba Starog i Novog zavjeta
2. godišće: proučavanje Isusovog života i djela
3. godišće: proučavanje života Prve Crkve
4. godišće: proučavanje Biblije u današnjem životu Crkve

Druga važna napomena je razvijanje međusobnog prijateljstva među učenicima i razvijanje prijateljstva s Bogom.

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

Prilog 1., *Biblijski tekstovi*, Lk 1, 1 – 4 i Dj 1,1 – 2.

Pročitati tekst. Pitanja: *Što mislite, tko je to Teofil?*

Ime Teofil znači „Božji prijatelj“, što i simbolički znači da je bio čovjek koji je htio kroz Sveto pismo istinitije prijateljevati s Bogom.

- Istaknuti djeci da su i oni mali Teofili, koji istražuju Sveto pismo, i koji se nadahnjuju na iskustvu vjere zapisanom u knjigama Novog zavjeta.

O Teofilu ne znamo puno. Sve što o njemu znamo je da je bio prijatelj evanđelista Luke, i da je upoznao Radosnu vijest te mu Luka „posvećuje“ svoje evanđelje i Djela apostolska, kao potvrdu vjere u Krista, koju je Teofil već prihvatio. Pretpostavlja se da je bio ugledan čovjek, vjerojatno Grk, koji se, postavši kršćaninom, nije zaustavio na prenesenom znanju, nego i sam dalje traga za Bogom, nadahnjujući se na svjedočanstvima ljudi koji su živjeli s Isusom.

Aktualizacija

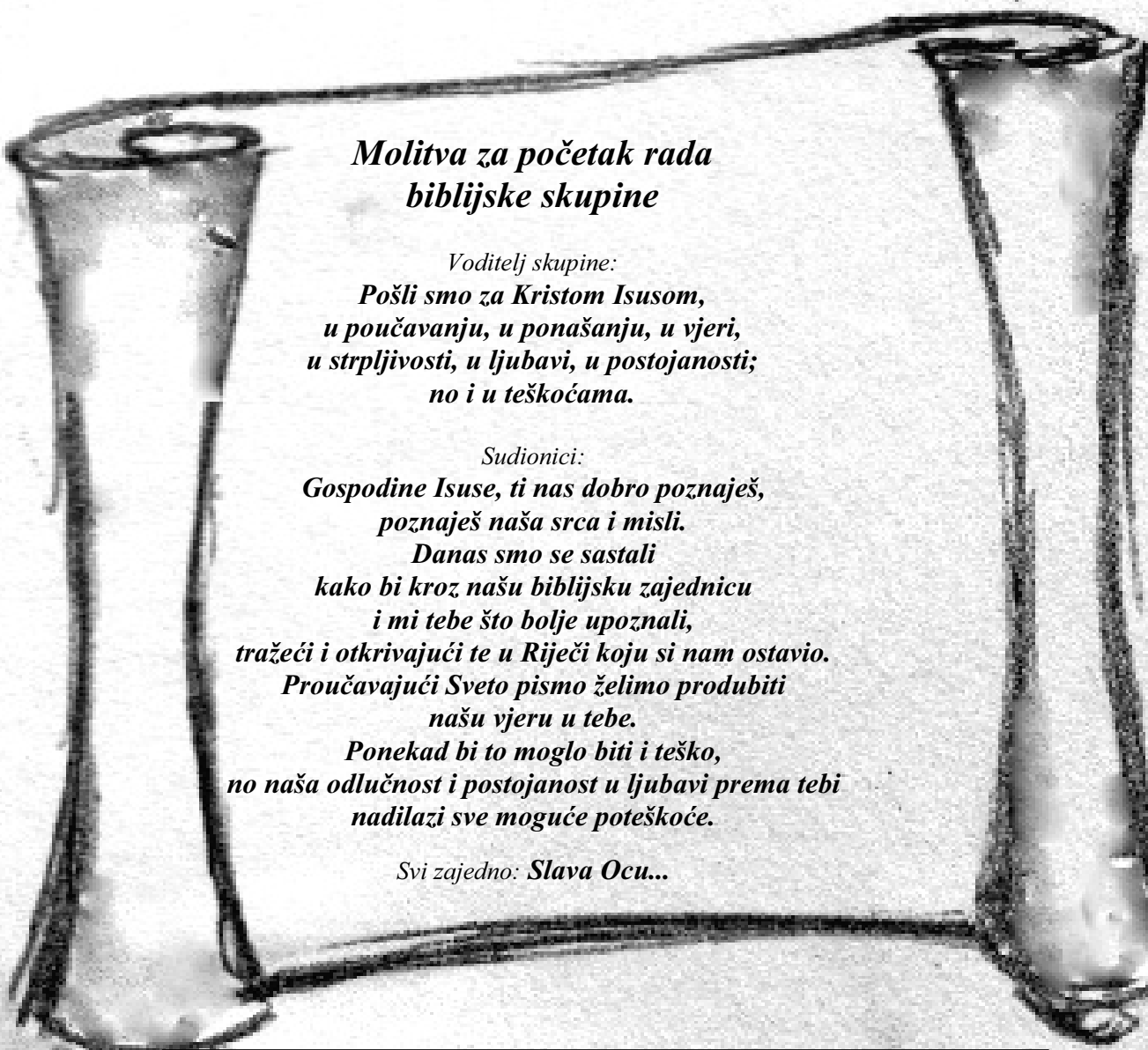
Prije susreta pripremiti pak-papir, na koji će djeca lijepiti svoje pergamenice. Pokušajte izraditi što vjerniju kopiju pergamene. Za bolju sliku o izgledu pergamene, donosimo sliku stare pergamene, Prilog 3. koja se može pokazati ili darovati sudionicima.

- Sudionici dobiju pergamenice, Prilog 2. (Možete i samostalno kreirati praznu pergamenicu s podacima po vlastitom izboru).
- Sudionici upisuju podatke na svoje pergamenice i bojaju ih te se predstavljaju drugima.
- Nakon predstavljanja, djeca lijepe svoje pergamenice na priređeni pak-papir.

Molitveni završetak

Susret završiti s pjesmom „Veselimo se svi“ ili nekom prikladnom molitvom.

Prilog 1



Molitva za početak rada biblijske skupine

Voditelj skupine:

***Pošli smo za Kristom Isusom,
u poučavanju, u ponašanju, u vjeri,
u strpljivosti, u ljubavi, u postojanosti;
no i u teškoćama.***

Sudionici:

***Gospodine Isuse, ti nas dobro poznaješ,
poznaješ naša srca i misli.
Danas smo se sastali
kako bi kroz našu biblijsku zajednicu
i mi tebe što bolje upoznali,
tražeći i otkrivajući te u Riječi koju si nam ostavio.
Proučavajući Sveto pismo želimo produbiti
našu vjeru u tebe.
Ponekad bi to moglo biti i teško,
no naša odlučnost i postojanost u ljubavi prema tebi
nadilazi sve moguće poteškoće.***

Svi zajedno: Slava Ocu...

Biblijski tekstovi

Lk 1, 1 – 4

Kad već mnogi poduzeše sastaviti izvješće o događajima koji se ispuniše među nama - kako nam to predadoše oni koji od početka bijahu očevici i sluge Riječi - pošto sam sve, od početka, pomno ispitaio, naumih i ja tebi, vrli Teofile, sve po redu napisati da se tako osvjedočiš o pouzdanosti svega u čemu si poučen.

Dj 1, 1 – 2

Prvu sam knjigu, Teofile, sastavio o svemu što je Isus činio i učio do dana kad je uznesen pošto je dao upute apostolima koje je izabrao po Duhu Svetome.

Prilog 2

Moje ime i prezime:

Moja adresa:

Rodendan:

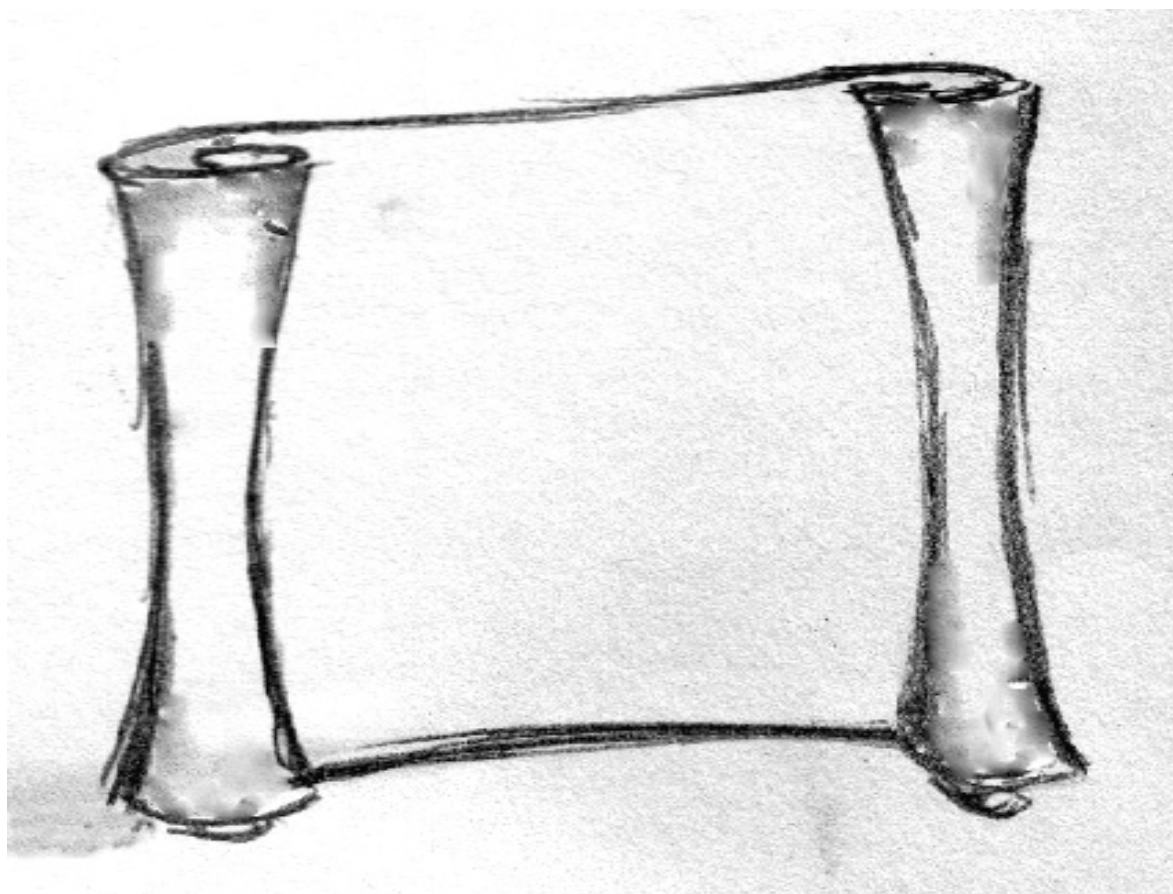
Telefon:

Idem u razred:

Neispunjena želja mi je:

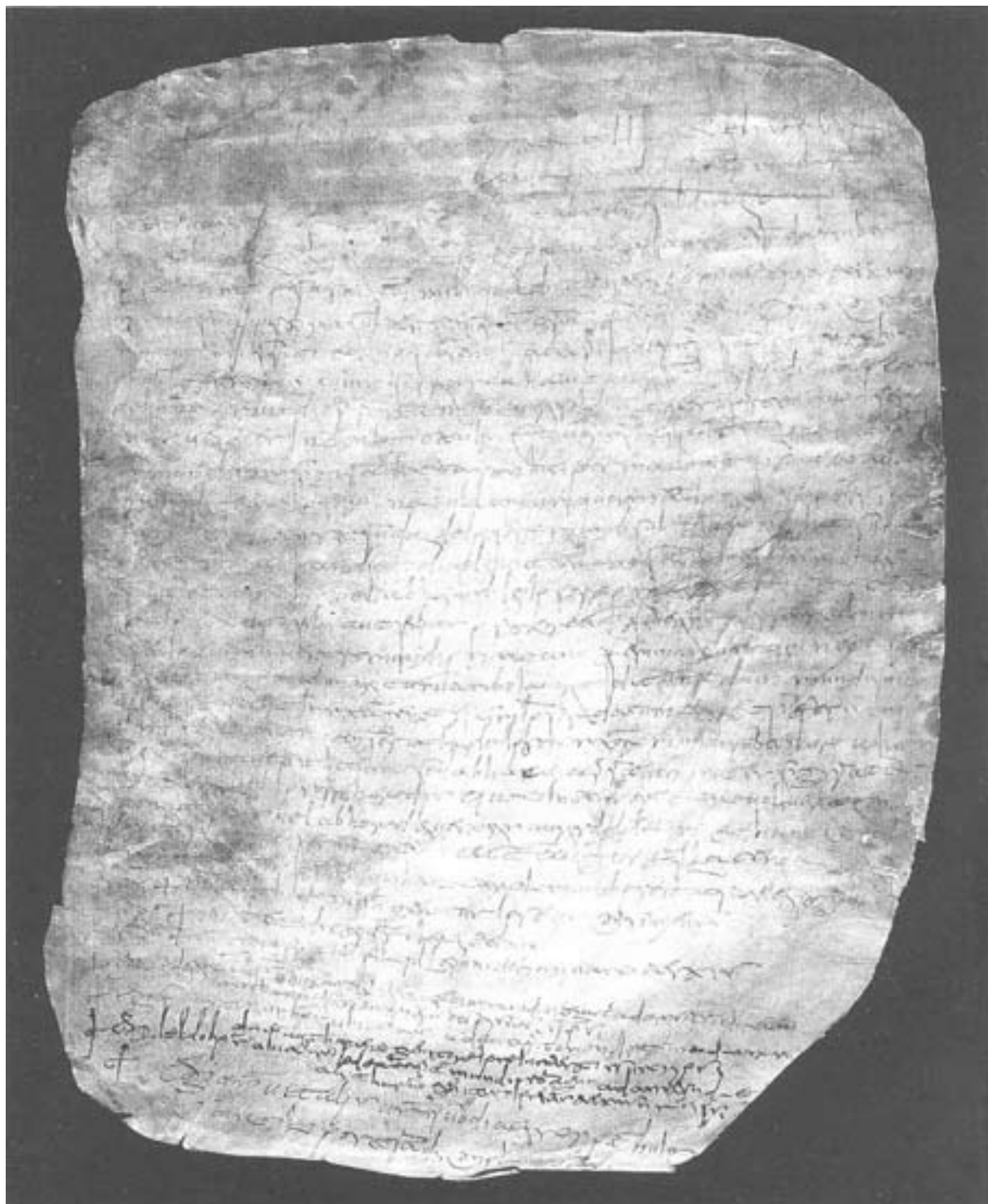
U biblijsku skupinu sam došao / došla

Moj simbol



Prilog 3

Slika stare pergamene (idejni predložak za izradu velike pergamene)



2. „Uvod u Stari zavjet“

Ciljevi

- produbiti znanje o Starom zavjetu
- uočiti vremenske razmjere u povijesti izraelskog naroda

Materijali i pomagala

- pitanja za kviz - sastaviti na temelju Priloga 2a
- list za odgovaranje, Prilog 2b, umnožen za svaku skupinu
- hamer-papir za izradu vremenske krivulje (izrezan na 3 jednaka dijela uzdužno)
- Biblija – biblijska kronologija iza biblijskih tekstova
- ilustrirana Biblija mladih / dječje Biblije (za pomoć pri crtanju)

Molitveni početak

Prilog 1, Molitva, Ignacio Lagraraña, *Zahvalnost*, u: *Susret, molitveni priručnik*, UPT, Đakovo.

Motivacija

- **Igra Stvaranje rečenice**

Igra započinje voditelj s 1 riječju (npr. „Isus“, „Bog“, „Biblija“...). Na tu riječ svaki učenik, redom, nadovezuje svoju riječ i to tako da ispravnim redosljedom prvo ponovi sve riječi dosad izrečene, pridodavši im na kraju i svoju riječ. Tako se formira rečenica. Učenik koji ne ponovi točnim redosljedom sve prethodno izgovorene riječi ispada iz igre. Pobjednik je onaj koji je posljednji uspješno izgovorio cijelu rečenicu bez promjene redosljeda riječi.

- Zašto igramo ovu igru?

Uputiti djecu da su knjige Biblije, prije nego su bile napisane na pergameni ili papirus, dugo vremena bile prenošene s koljena na koljeno prepričavanjem. Kako bi je prepričali, morali su je dobro upamtiti. Zato su u prošlosti Palestine postojale škole za učenje biblijskih knjiga napamet. Naglasiti da su ljudi u prošlosti mnogo više bili orijentirani na pamćenje nego na zapisivanje.

- No zašto biblijske knjige nisu odmah zapisivali?

Zato što je to bilo izrazito skupo. Pergamene su se radile od životinjske kože, a sam proces izrade pergamena je bio skup i dugačak. Zato je nekad doista bilo lakše zapamtiti neki dio iz Biblije, nego ga napisati i sačuvati napisanog. Svetopisamski su se tekstovi tako u početku zapisivali samo za svrhu liturgijske upotrebe. Zato su se prekrasno urešavale i strogo čuvale (slike na Prilogu 1.)

- Ovu smo igru igrali kako bi kod učenika posvijestili koliko je ponekad teško zapamtiti i jednu jedinu rečenicu, a kako je tek teško bilo zapamtiti cijele starozavjetne knjige.

Biblijski kviz

- Voditelj na temelju Priloga 2a treba prije susreta kreirati 10 pitanja za kviz.
- Podjela u skupine i priprema za kviz s Priloga 2a. Djeca nekoliko minuta čitaju i pokušavaju zapamtiti ove zanimljivosti vezane uz Bibliju.
- Zatim učenici vraćaju voditelju Prilog 2a (papire sa zanimljivostima), a svakoj se skupini daje po jedan papir za pisanje odgovora (Prilog 2b.) i počinje kviz (voditelj postavlja pitanja)
- Kad napišu sve odgovore ili istekne vrijeme, slijedi bodovanje. Pobjednika se može nagraditi.

Kviz neka ne traje duže od 15 minuta (uključujući i učenje s Priloga 2a.).

Aktualizacija

Izrada vremenske krivulje

- Prije susreta po dužini izrezati hamer-papir na 3 jednaka dijela. Od njih će se izrađivati vremenska krivulja. Ona će služiti za lakše pozicioniranje biblijskih likova u povijesti. Neka bude što jednostavnija.
- Učenike treba podijeliti na tri skupine
- Zadatak prve i najveće skupine je da crtaju već poznate likove iz Starog zavjeta: Abraham, Noa, Mojsije, Aron, Jeremija... (ove prve 4 osobe svakako nacrtati!). Te će likove naknadno nalijepiti u vremensku krivulju. Pri crtanju mogu se pomoći ilustracijama iz Biblije za mlade ili Dječje Biblije.
- Druga skupina će u kronologiji Biblije potražiti u kojem su vremenu živjele te poznate osobe i to zapisati na papir, kako bi ih kasnije mogli zalijepiti u vremensku krivulju
- Treća skupina će ucrtavati godine u vremensku krivulju. Tu joj može pomoći Prilog 3.

Gotovu vremensku krivulju treba staviti na vidno mjesto, jer ćemo tokom godine u nju upisivati (ili nacrtati i zalijepiti) svaku starozavjetnu osobu koju smo obradili u ovom godištu.

Molitveni završetak

Izmoliti Slava Ocu...

Prilog 1

Molitva na početku

*Da su nam usta
Ispunjena pjesmama
Kao more;*

*I naš govor veseljem
Kao šumor njegovih valova;
I naše usne hvalom
Kao prostrano nebo;*

*I kad bi naše oči svijetlile
Poput sunca i mjeseca;
I naše se ruke pružale
Kao orlov let u zraku;
I da su nam noge lake
Kao noge jelena...*

*Ne bismo se mogli dovoljno zahvaliti,
Uzvišeni,
Bože naš i Bože otaca naših,
I dati barem malen djelić slave Tvojemu imenu
Za dobra koja si podijelio našim ocima i nama.
Amen.*



Prilog 2a

Jeste li znali? ...

...Da je Biblija sveta knjiga i Židova i kršćana, iako Židovi ne priznaju Novi zavjet.

...Da riječ "biblija" potječe iz grčkog jezika. Grčki izraz "biblija" znači "knjige" ili još točnije "knjižice" (shvatili ste da se radi o imenici u množini). Latinski jezik je od ove imenice u množini stvorio imenicu jednine: biblija.

...Da nekada davno Biblija nije bila jedna knjiga, nego je dugi niz stoljeća bila razdijeljena na više knjižica, koje je kasnije netko spojio u jednu knjigu kakvu danas imamo.

...Da je Biblija podijeljena na Stari i Novi zavjet. Stari zavjet sadrži 46 biblijskih knjiga, dok Novi zavjet sadrži 27 knjiga; sveukupno 73 biblijske knjige.

...Prva knjiga Biblije je Knjiga postanka, dok je zadnja knjiga Biblije Otkrivenje.

...Da protestantske crkve priznaju samo 39 knjiga Starog zavjeta.

...Da je Biblija pisama na tri jezika; hebrejski, aramejski i grčki.

... Da Židovi u 1. stoljeću (pa ni Isus) nisu govorili hebrejskim, nego aramejskim jezikom.

...Da Biblija nije nastala u nekoliko godina ili desetljeća. Biblija je nastajala u dugom razdoblju od gotovo 2000 godina.

...Da je Biblija najprevođenija, najprodavanija i najčitanija knjiga na svijetu.

...Da je sklapanje Saveza između Boga i ljudi najvažniji starozavjetni događaj.

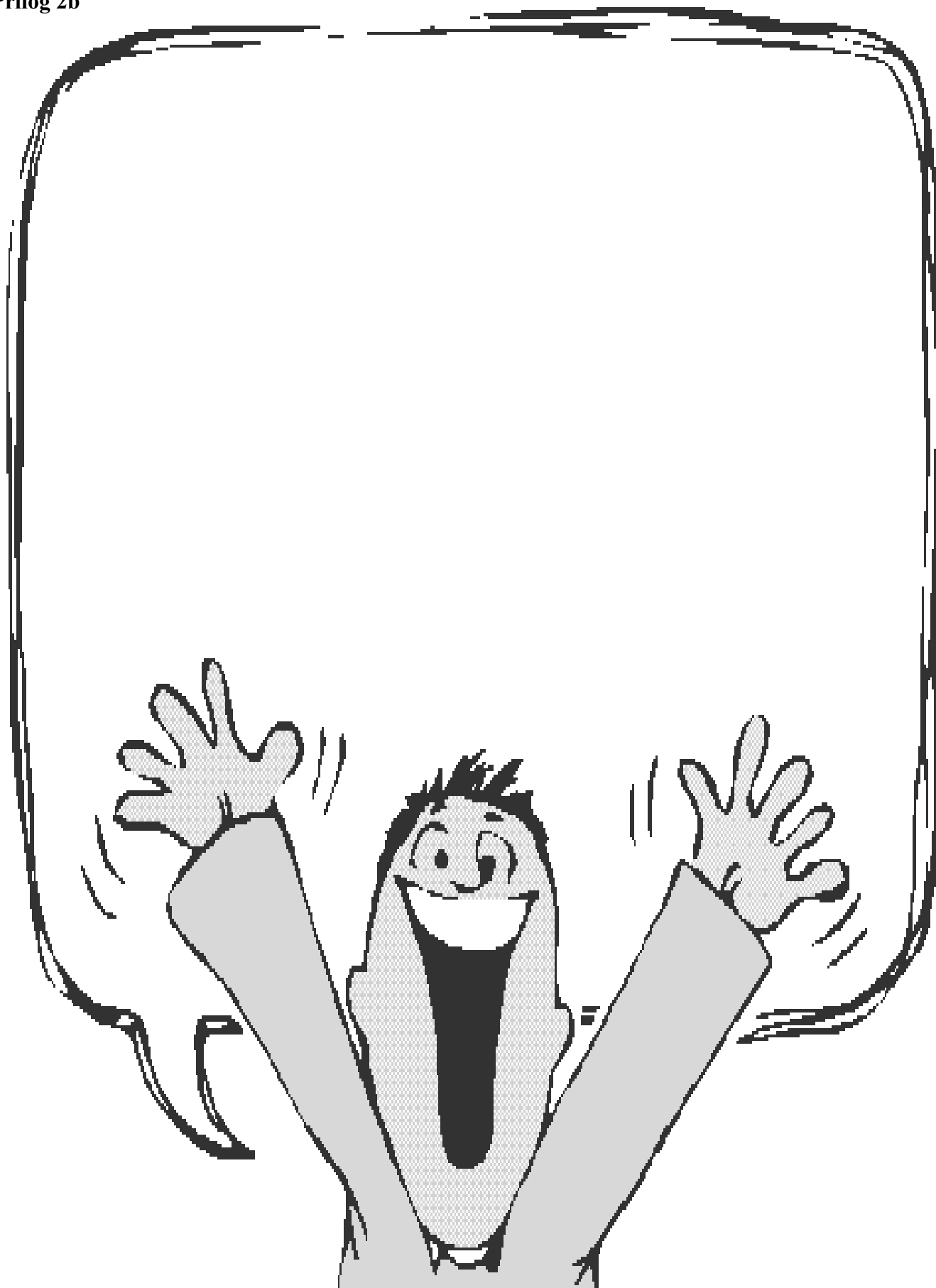
...Da se nekad mislilo da je prvih 5 knjiga Svetog pisma nazvanih Petoknjižje (Pentateuh) napisao sam Mojsije, pa ih se nazivalo i Mojsijevim knjigama. Danas se zna da je Petoknjižje pisalo jako mnogo ljudi.

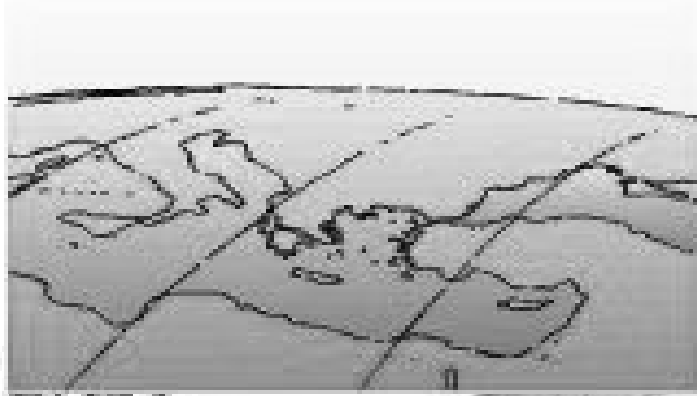
...Da se zbog različitih židovskih tradicija brdo na kojem je Mojsije dobio ploče Saveza u Bibliji naziva i Sinaj i Horeb.

...nabrojati tri osobe iz Starog zavjeta?

...Poredati osobe kronološki (po starosti), od najstarije prema najmlađoj: David, Mojsije, Abraham, Salomon. Točno je: Abraham, Mojsije, David, Salomon.

Prilog 2b





3. „Uvod u starozavjetne Suce i kraljeve“

Ciljevi

- produbiti znanje o Sucima i Kraljevima židovskog naroda
- uočiti Božje djelovanje za narod po Sucima i Kraljevima
- shvatiti odgovornost Sudaca i Kraljeva pred Bogom i njihovu brigu za narod

Materijali i pomagala

- 2 Biblije
- 2 kartona za slike suca i kralja (vidi prilog 2a i 2b)
- Flomasteri – po dva od svake boje
- 2 papira A3 formata
- Prilozi 1, 2, 3, 4, umnoženi

Molitveni početak

Prilog 1. Psalam 96.

Voditelj dijeli molitvu psalma učenicima. (Može se projicirati grafoskopom.)

Psalam moliti naizmjenice, lijeve i desne strane razreda (kao što redovnici mole časoslov u koru).

Motivacija

- Stolove u prostoriji posložiti za dvije skupine: *Skupina Kraljevi i skupina Suci*.
- Sastavljanje slika – formiranje skupina, Prilog 2a i Prilog 2b

Sliku suca i kralja naljepiti na karton i izrezati na dijelove (ovisno o broju djece). Svako dijete uzima 1 izrezani dio te spajajući izrezane dijelove slike, formiraju skupine.

- Nakon što su formirali skupine, djeca dobiju bijeli papir A3 formata koji uzdužnom linijom podijele na 2 dijela.
- Desnu stranu papira ostaviti praznu, a na lijevu stranu Skupina Sudac piše asocijacije za pojam Sudac/suci, a skupina Kralj piše asocijacije za pojam Kralj. Primjer asocijacija i za suce i za kraljeve: *moć, vlast, pravednost, ugled, bogatstvo...*

S djecom razgovaramo o onome što su napisali na lijevu stranu papira.

Najava teme

- Pitati: *Jeste li znali da se u Bibliji (u Starom zavjetu) nalazi knjiga o Sucima i dvije knjige o Kraljevima? Što znate o tim knjigama? Što mislite, o čemu govore?* Uputiti ih već sada na to da se ovdje ne radi o sucima o kojima smo mi navikli govoriti (kraljevi nisu toliko posebni, iako imaju karakteristiku odnosa prema Bogu).

Nakon kratkog razgovora, učenici u skupini traže odgovarajuću knjigu u Bibliji. Jedna skupina traži knjigu o Sucima, druga knjige o Kraljevima.

Bilo bi dobro da svaka skupina ima barem po jednu Bibliju (ili u paru po jednu).

- Svaki sudionik, dobije odgovarajući tekst (ovisno o skupini kojoj pripada) o biblijskim Sucima, Prilog 3a, ili židovskim Kraljevima, Prilog 3b. Pročitati tekstove (svatko za sebe ili u skupini). Čitajući trebaju otkriti posebnosti biblijskih sudaca i kraljeva.

Analiza teksta

Razgovor: Što smo saznali o sucima i kraljevima u Bibliji? Jeste li to očekivali uzevši u obzir ono što mi mislimo kada kažemo sudac ili kralj? Što smo novo saznali o sucima i kraljevima?

- Sve što misle da je bitno znati o biblijskim sucima i kraljevima, sudionici ispisuju **na desnu stranicu** papira A3 formata koji su već ispunjavali na početku susreta.

Sinteza

Biblijski suci i kraljevi, različiti su od današnjeg shvaćanja pojma sudac i kralj. Oni su Božji poslanici na zemlji. Iako Božji poslanici, ponekad su znali iznevjeriti svoje poslanje. Time nije umanjeno božansko djelovanje po njima.

- Podijeliti Prilog 4a i Prilog 4b koji učenici popunjavaju **bez pomoći Priloga 3a i 3b**

Aktualizacija

Učenici ispunjavaju osmosmjerku i ispunjaljku pomoću rješenja dobivenih iz Priloga 4a i 4b.

P	S	I	N	A	J	S	K	I	I	S	N	O	S	P	I
U	U	Z	A	U	L	A	A	B	L	A	O	C	I	O	Ć
M	C	R	P	Z	A	M	N	A	I	V	G	B	I	R	U
P	I	A	A	E	N	S	A	N	T	E	O	O	T	O	J
R	M	E	M	V	E	O	A	O	A	Z	M	A	I	Č	A
A	A	L	E	A	S	N	N	M	V	N	E	R	N	N	Š
V	G	C	T	S	T	Š	A	O	H	I	T	O	A	E	E
O	J	I	F	T	A	H	R	L	I	K	N	B	R	A	J
G	I	D	E	O	N	LJ	O	A	R	A	I	E	B	E	I
A	S	P	A	S	U	E	D	S	P	NJ	M	D	O	E	M

Rješenje osmosmjerke:
*PO SUCIMA BOG ŠALJE
SPASENJE*

(8)→	H	A	R	F	U					(7)↓									
(4)→	Š	A	U	L	(6)↓					G			(14)↓						
			LJ	T	I	D	(16)↓			O	I	P							
(15)→	N	E	S	T	A	B				I	L	N	O						
	I	O	T	E	S	V	A	N		I	R	R	U	(5)↓					
	Z	M	A	A	O	I	B	R		J	E	E	J	G					
	I	O	J	N	R	D	I	E		A	V	Z	E	L					
	NJ	L	I	A	D	A	L	V		T	E	E	D	A					
	K	A	R	V	U	(3)↓	O	E		A	J		U	V					
(1)↑	S	P	D	M	K	N	J				S		J	U					
	(10)↑	(9)↑	(2)↑	(11)↑	R	S	S			(12)↑		(13)↑							
					A	K	(12)↑												
					LJ	I													
					A														

Rješenje ispunjaljke:
Davidova žena i
Salomonova majka se
zvala BAT ŠEBA.

Molitveni završetak

Psalam 23. *Gospodin je pastir moj.*

Prilog 1

Psalam 96,1-13 Gospodin – Kralj i Sudac

Pjevajte Gospodinu pjesmu novu!
Pjevaj Gospodinu, sva zemljo!

kazujte poganima njegovu slavu,
svim narodima čudesa njegova.

Ništavni su svi bozi naroda.
Gospodin stvori nebesa!

Dajte Gospodinu, narodna plemena,
dajte Gospodinu slavu i silu!

poklonite se Gospodinu u sjaju svetosti njegove.
Strepi pred njim, zemljo sva!

Raduj se, nebo, i kliči, zemljo!
Neka hući more i što je u njemu!

pred Gospodinom, jer dolazi,
jer dolazi suditi zemlji.

Pjevajte Gospodinu, hvalite ime njegovo!
Navješćujte iz dana u dan spasenje njegovo,

Velik je Gospodin, hvale predostojan,
strašniji od svih bogova!

Slava je i veličanstvo pred njim,
sila i sjaj u Svetištu njegovu.

Dajte Gospodinu slavu imena njegova!
Prinosite žrtvu i uđite u dvorove njegove,

Nek' se govori među poganima: „Gospodin kraljuje!“
Svijet on učvrsti da se ne pomakne,
narodima pravedno upravlja.

Nek' se raduje polje i što je na njemu,
neka klikće šumsko drveće

Sudit će svijetu u pravdi
i narodima u istini svojoj.

23 Psalam.

Gospodin je pastir moj:
ni u čem ja ne oskudijevam;
na poljanama zelenim
on mi daje odmora.
Na vrutke me tihane vodi
i krijepi dušu moju.
Stazama pravim on me upravlja
radi imena svojega.
Pa da mi je i dolinom smrti proći,
zla se ne bojim, jer si ti sa mnom.
Tvoj štap i palica tvoja
utjeha su meni.
Trpezu preda mnom prostireš
na oči dušmanima mojim.
Uljem mi glavu mažeš,
čaša se moja prelijeva.
Dobrota i milost pratit će mene
sve dane života moga.
U Gospodnjem ću domu prebivati
kroz dane mnoge.

Prilog 2a

Sudac



Prilog 2b

Kralj



Prilog 3a

Upoznajmo biblijske suce

Nakon prelaska pustinje i Mojsijeve smrti, židovski narod ulazi u Obećanu zemlju, pod vodstvom Jošue. To nam opisuje Knjiga o Jošui. Knjiga o Sucima je njezin nastavak.

Osvajanje obećane zemlje je trajalo vrlo dugo. Svako je pleme osvajalo svoj dio teritorija, ponekad ratovanjem, a češće prodirući postupno i miješajući se s okolnim narodima.

Knjiga o Sucima opisuje razdoblje od 1220. do 1050. god. Prij. Kr., ali je napisana puno kasnije, čak nekih 200 godina poslije, za vrijeme kralja Salomona. Do tada su je Židovi prenosili tako što su je cijelu naučili napamet, baš kako to danas još rade muslimani na Srednjem istoku učeći Kur'an.

Ušavši u Kanaan, židovski je narod naišao na napredniju civilizaciju od svoje. Živjeli su jako dobro, uživajući dobra koja im je davala plodna i bogata zemlja. Udobnost i blagostanje, kanaanski su narodi pripisivali kanaanskom božanstvu, baalu. U čast baala, Kanaanci su organizirali razvratne i poročne proslave. Mnogi su Židovi prihvatili ovu religiju, zaboravivši što je Bog napravio za njih u Egiptu i u pustinji. Uskoro je prijetila opasnost da se židovski narod stopi s okolnim poganima i da Židovi nestanu kao narod, a s narodom bi nestala i vjera u pravoga Boga. Prekršivši sinajski savez, po kojem je Bog čuvao Židove, narod se udaljio od Boga, ugrozivši svoju egzistenciju. Uskoro nije više bio dovoljno jak da se odupre navali drugih naroda. No, Bog bdije nad Izraelom, ne zaboravljajući svoj savez s Abrahamom, Jakovom i Mojsijem. On podiže iz židovskog naroda muškarce i žene, koji će obraniti narod i vjeru u jedinoga Boga. Te muškarce i žene nazivamo Sucima. Taj naziv, iako nama poznat, uopće nema veze s današnjim sudovima, odvjetnicima, niti s nogometnim sucima. Ove suce, podizao je Bog iz naroda onog trena kada su narod i vjera bili ugroženi. Oni bi obranili narod, vratili vjeru u Boga i zadobili Božje povjerenje cijelom narodu, a onda se mirno vratili svom prijašnjem načinu življenja. Poznatiji suci su Samson, Debora, Jiftah i Gideon.



Prilog 3b

Upoznajmo židovske kraljeve

Iako ćeš listajući Bibliju sigurno naići na dvije Knjige o kraljevima, nemoj se začuditi ako u njima ne nađeš gotovo o životu najslavnijeg židovskog kralja Davida. Za podatke o životu i djelu kralja Davida, morat ćeš zaviriti u Knjige o Samuelu. Povijest židovskih kraljeva opisana je u 1. i 2. knjizi o Samuelu, 1. i 2. knjizi o Kraljevima i 1. i 2. knjizi Ljetopisa.

Po biblijskoj predaji, židovski je narod nastao od dvanaest Jakovljevih sinova, od kojih je nastalo dvanaest plemena. Tako je narod bio podijeljen u 12 plemena. Iako ih Bog tijekom cijele povijesti poziva da se ujedine oko njega, Židovi se ujedinjaju oko prvog židovskog kralja – Šaula iz Benjaminovog plemena.

Šaul je bio lijep mladić, snažan i za glavu viši od ostalih, pa se kao kralj svidio narodu, no ubrzo je Šaul pokazao svoje pravo lice. Nije više mario za Boga koji ga je postavio kraljem, nego se dodvoravao ljudima, zato ga se Bog odriče.

Bog za novog izraelskog kralja izabire Davida, mladog pastira, Jišajevog sina, koji je još kao mladić ubio filistejskog gorostasa Golijata. Kao mladić, David je bio vrlo sposoban. Svirao je harfu i izrazito lijepo pjevao psalme (od kojih je mnoge i sam napisao). Također je pokazivao neobičnu hrabrost i mudrost, no još više od toga, krasila ga je dobrotu i čisto srce. Njegovu dobrotu iskusili su mnogi, posebice Šaul, kojeg David nije ubio kad mu se pružila prilika, iako je Šaul htio ubiti Davida. Jonatan, Šaulov sin, bio je Davidu najbolji prijatelj, a njihovo prijateljstvo i dan danas glasi kao ideal prijateljstva.

Kao kralj, znao je David i teško pogriješiti. Tako je dao ubiti Uriju Hetita, kako bi sebi mogao uzeti njegovu ženu. Bog ga opominje i kažnjava, a David ponovno pokazuje svoju poniznost, kajuci se za sve pogreške koje je učinio. Vidjevši njegovu iskrenu žalost, Bog ga ostavlja kraljem nad Izraelom.

Davidov nasljednik Salomon, bio je najmudriji židovski kralj. O njegovoj mudrosti čulo se nadaleko. Ljudi su dolazili iz svih krajeva poslušati njegovu mudrost i savjete. Zahvaljujući mudrosti koju je od Boga izmolio, Salomon postaje najsposobniji židovski vladar i proširuje granice svoga kraljevstva. Tako je vrijeme Salomonovog vladanja bilo zlatno doba židovskog kraljevstva.

No već nakon Salomonove smrti, veliko se kraljevstvo podjeljuje na dva dijela: sjeverni dio Izrael i južni dio Judeju. Do raspada velikog kraljevstva dolazi zbog Salomonovog nasljednika kralja Roboama, koji nije htio smanjiti prevelike i preteške poreze. Tako je Roboam nastavio vladati samo Judejom, a u Sjevernom kraljevstvu za kralja su izabrali Jeroboama.

Dok je davidovska Judeja kako tako živjela stabilno, Izrael je bio nestabilno kraljevstvo koje je nestalo 721. g. pr. Kr. u naletu Asirskog kraljevstva. Judeja je izdržavala napade okolnih naroda sve do 587. g. pr. Kr., kada babilonski kralj Nabukodonozor ulazi u Jeruzalem i uništava judejsko kraljevstvo.



Prilog 4a

SUCI

Nakon prelaska pustinje i Mojsijeve smrti, židovski narod ulazi u Obećanu zemlju, pod vodstvom Jošue. To nam opisuje Knjiga o Jošui. Knjiga o Sucima je njezin nastavak. Osvajanje obećane zemlje je trajalo vrlo dugo. Svako je pleme osvajalo svoj dio teritorija, ponekad ratovanjem, a češće prodirući postupno i _____ se s okolnim narodima.

Knjiga o Sucima opisuje razdoblje od 1220. do 1050. god. Prij. Kr., ali je napisana puno kasnije, čak nekih 200 godina poslije, za vrijeme kralja _____.

Do tada su je Židovi prenosili tako što su je cijelu naučili _____, baš kako to danas još rade muslimani na Srednjem istoku učeći Kur'an.

Ušavši u _____, židovski je _____ naišao na napredniju civilizaciju od svoje. Živjeli su jako dobro, uživajući dobra koja im je davala plodna i bogata zemlja. Udobnost i blagostanje, kanaanski su narodi pripisivali kanaanskom božanstvu, _____. U čast baala, Kanaanci su organizirali razvratne i poročne proslave.

Mnogi su Židovi _____ ovu religiju, zaboravivši što je Bog napravio za njih u Egiptu i u pustinji. Uskoro je prijetila opasnost da se židovski narod stopi s okolnim poganima i da Židovi _____ kao narod, a s narodom bi nestala i vjera

u _____ Boga. Prekršivši _____ savez, po kojem je Bog čuvao Židove, narod se udaljio od Boga, ugrozivši svoju egzistenciju. Uskoro nije više bio dovoljno jak da se odupre navali drugih naroda. No, Bog bdije nad Izraelom, ne zaboravljajući svoj _____ s Abrahamom, Jakovom i Mojsijem. On podiže iz židovskog naroda muškarce i žene, koji će _____ narod i vjeru u jedinoga Boga. Te muškarce i žene nazivamo _____. Taj naziv, iako nama poznat, uopće nema veze s današnjim sudovima, odvjetnicima, niti s _____ sucima. Ove suce, podizao je Bog iz naroda onog trena kada su narod i vjera bili ugroženi. Oni bi obranili narod, vratili vjeru u Boga i zadobili Božje povjerenje cijelom narodu, a onda se mirno vratili svom prijašnjem načinu življenja. Poznatiji suci su S _____, D _____, J _____ i G _____.

P	S	I	N	A	J	S	K	I	I	S	N	O	S	P	I
U	U	Z	A	U	L	A	A	B	L	A	O	C	I	O	Ć
M	C	R	P	Z	A	M	N	A	I	V	G	B	I	R	U
P	I	A	A	E	N	S	A	N	T	E	O	O	T	O	J
R	M	E	M	V	E	O	A	O	A	Z	M	A	I	Č	A
A	A	L	E	A	S	N	N	M	V	N	E	R	N	N	Š
V	G	C	T	S	T	Š	A	O	H	I	T	O	A	E	E
O	J	I	F	T	A	H	R	L	I	K	N	B	R	A	J
G	I	D	E	O	N	LJ	O	A	R	A	I	E	B	E	I
A	S	P	A	S	U	E	D	S	P	NJ	M	D	O	E	M

Kada popuniš tekst o sucima, te iste riječi (u istom broju i padežu) potraži u osmosmjerci. Ako su sve riječi dobro upisane u tekst i kasnije ih pronađeš u osmosmjerci, slova koja ti ostanu nezaokružena dat će ti smisao poslanja biblijskih sudaca.

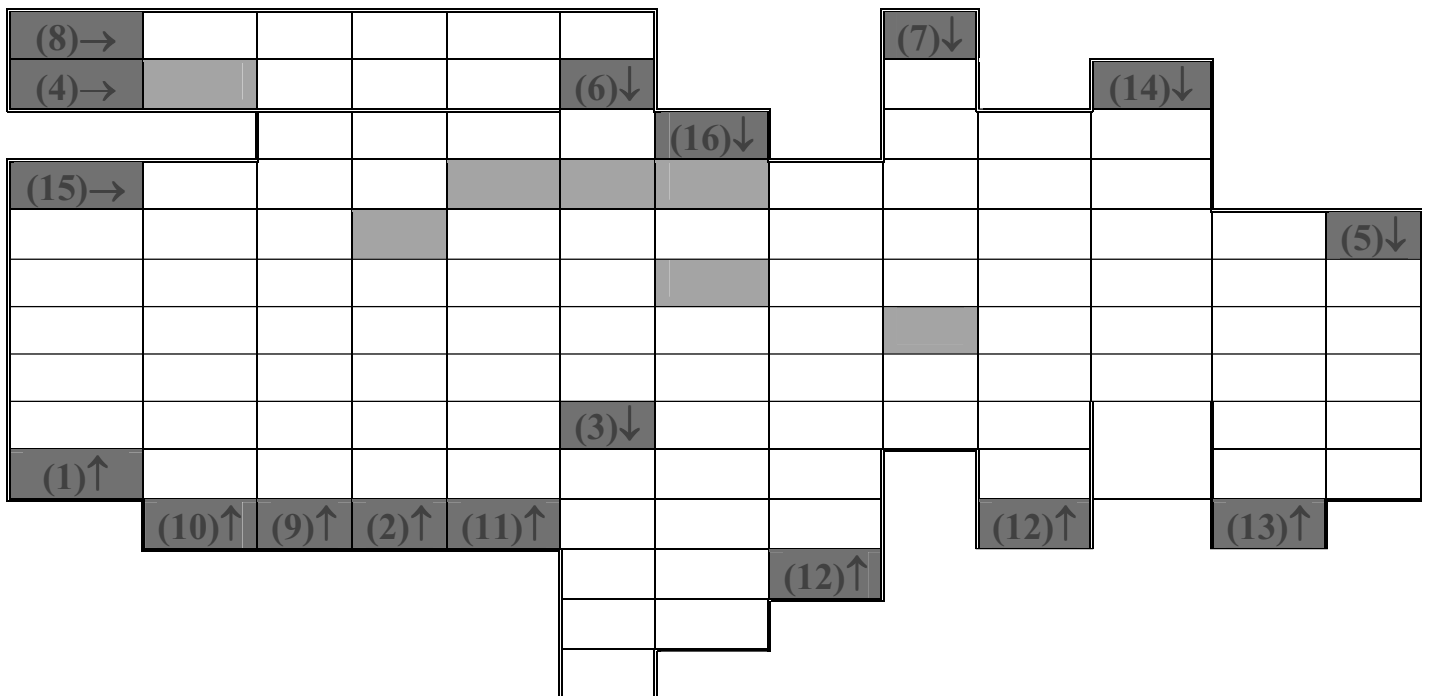
Rješenje osmosjerce:

_____ izraelskom narodu.

Prilog 4b

KRALJEVI

Povijest židovskih kraljeva opisana je u 1. i 2. _____ (1) o Samuelu, 1. i 2. knjizi o Kraljevima i 1. i 2. knjizi Ljetopisa. Židovski je narod nastao od _____ (2) Jakovljevih sinova, no podijeljeni u dvanaest plemena, bili su jako razjedinjeni. Zato od Boga traže _____ (3). Židovi se ujedinjuju oko prvog židovskog kralja, _____ (4). On je bio lijep mladić, snažan i za _____ (5) veći od ostalih, pa je omilio i narodu i Samuelu. No, ubrzo Šaul pokazuje svoje pravo lice. Nije više mario za _____ (6) koji ga je postavio kraljem, nego se dodvoravao ljudima, zato ga se Bog odriče. Za novog izraelskog kralja Bog izabire _____ (7), mladog pastira, koji je još kao mladić ubio filistejskog gorostasa _____ (8). On je svirao _____ (9) i izrazito lijepo pjevao psalme. Najviše od svega krasila ga je dobro i čisto _____ (10). Jonatan, Šaulov sin, bio je David najbolji _____ (11). Davidov nasljednik _____ (12), bio je najmudriji židovski kralj. O njegovoj _____ (13) čulo se nadaleko. Zahvaljujući mudrosti i Božjem blagoslovu, Salomon postaje najsposobniji židovski vladar. Tako je vrijeme Salomonovog vladanja bilo zlatno doba židovskog kraljevstva. No već nakon Salomonove smrti, veliko se kraljevstvo podjeljuje na dva dijela: _____ (14) dio Izrael i južni dio _____ (15). Salomonov nasljednik Roboam nije htio smanjiti prevelike i preteške _____ (16) te je nastavio vladati samo Judejom, a u Sjevernom kraljevstvu za kralja su izabrali Jeroboama. Dok je Judeja kako tako živjela stabilno, Izrael je bio _____ (17) kraljevstvo te je nestalo 721. g. pr. Kr. u naletu Asirskog kraljevstva. Judeja je izdržavala napade okolnih naroda sve do 587. g. pr. Kr., kada _____ (18) kralj Nabukodonozor ulazi u Jeruzalem i uništava judejsko kraljevstvo.



Kada popuniš tekst o kraljevima, te iste riječi (u istom broju i padežu) upiši u ispunjaljku. Riječi upiši u smjeru streljice. Ako su sve riječi dobro upisane u tekst te ih kasnije pronađeš u ispunjaljci, označena slova, pravilno poslagana, dat će ti ime Davidove žene i Salomonove majke.

Rješenje ispunjaljke:

Davidova žena, a Salomonova majka zvala se _____ - _____ .

4. „Sudac i zaštitnik naroda, GIDEON“

Ciljevi

- upoznati lik suca Gideona
- shvatiti da se u teškoćama trebamo oslanjati na Božju pomoć

Materijali i pomagala

- Radni list za svaku skupinu (ili za sve sudionike)

Molitveni početak

Radni list. Molitva na početku, Ps 108.

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: Danas ćemo upoznati lik biblijskog suca Gideona. Suci su bili ljudi koje je Bog odabirao i po kojima je slao spasenje svome narodu. Gideon je bio pripadnik židovskog naroda iz Manašeova plemena. Pustinjski beduini Midjanci često su to pleme napadali i pljačkali. Kad bi Midjanci napali, seljaci bi bježali u planine noseći sa sobom što više živežnih namirnica. U takvoj kriznoj situaciji Bog poziva Gideona da oslobodi svoje pleme, ali i da se suprostavi bogu Baalu kojeg su Izraelci počeli častiti. Zato ih je, naime, Gospodin i bio prepustio napadima Midjanaca.

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- **podjela u skupine**

Svaka skupina izabire predstavnika i dobije svoj radni list.

- **rješavanje radnog lista**

Sudionici zajedno rješavaju radni list da bi dobili tekst o Gideonu prema Suci 6-8.

Rješenje: 1. hrast, 2. hrabri, 3. izbaviti, 4. znak, 5. kruhove, 6. meso, 7. Gospodin, 8. Gideon, 9. Midjanci, 10. vojska.

Međusobno usporediti riješene tekstove. (Tko prvi i posve točno riješi može biti nagrađen.)

- **razgovor o tekstu**

Ima li u tekstu nepoznatih riječi ili nešto nejasno? Što ti se u tekstu svidjelo?

Da li te nešto iznenadilo? (Smanjivanje broja potrebnih vojnika!) Zašto nisu bili potrebni svi?

Aktualizacija

Gideon i izraelska vojska pobijedili su mnogo brojniju midjansku vojsku ne svojom nego Božjom snagom i pomoći.

Možeš li ispričati događaj kada si nešto, za tebe teško, uspio učiniti uz Božju pomoć?

Molitveni završetak

Radni list. Molitva na kraju. Ps 46.

Radni list

Molitva na početku. Ps 108

Zahvalnica Gospodinu i usrdna molba za pomoć

Hvalit ću te, Gospodine, među narodima,
među pucima tebi ću pjevati,
jer do neba je dobrota tvoja,
do oblaka tvoja vjernost.
Uzvisi se, Bože, nad nebesa,
slava tvoja nek' je nad svom zemljom!
Da ti se ljubimci izbave,
desnicom pomози, usliši nas!
Zar nećeš ti, o Bože, što nas odbaci?
Zar nećeš više, Bože, sa četama našim?
Pomози nam protiv dušmana,
jer je ljudska pomoć ništavna!
S Božjom pomoću hrabro ćemo se boriti,
Bog će zgaziti naše dušmane.
Slava Ocu...

Molitva na kraju. Ps 46

Gospodin je naša utvrda

Bog nam je zaklon i utvrda,
pomoćnik spreman u nevolji.
Stoga, ne bojmo se kad se ljulja zemlja,
kad se bregovi ruše u more.
Nek' buče i bjesne valovi morskog,
nek' bregovi dršću od žestine njihove:
s nama je Gospodin nad Vojskama,
naša je utvrda Bog Jakovljevi!
Ma bješnjeli puci, rušila se carstva,
kad glas njegov zagrmi, zemlja se rastopi:
s nama je Gospodin nad Vojskama,
naša je utvrda Bog Jakovljevi!
Do nakraj zemlje on ratove prekida,
lukove krši i lomi koplja, štitove ognjem sažiže.
S nama je Gospodin nad Vojskama,
naša je utvrda Bog Jakovljevi!
Slava Ocu...

Umetni odgovarajuće riječi: *Midjanci, vojska, Gideon, meso, izbaviti, znak, hrast, hrabri, kruhove, Gospodin.*

Biblijski tekst, Usp. Suci 6-8

Jednoga dana Anđeo Gospodnji dođe i sjede pod _____ gdje je Gideon vrhao pšenicu na tijesku da bi je sačuvao od Midjanaca. I ukaza mu se Anđeo Gospodnji i reče mu: "Gospodin s tobom, _____ junače!" Gideon mu odgovori: "Oh, gospodaru, ako je Gospodin s nama, zašto nas sve ovo snađe? Gdje su sva ona čudesa njegova o kojima nam pripovijedahu oci naši? A sada nas je Gospodin ostavio, predao nas u ruke Midjancima."

Gospodin se tad okrenu prema njemu i reče mu: "Idi s tom snagom u sebi i izbavit ćeš Izraela iz ruke Midjanaca. Ne šaljem li te ja?" "Ali, gospodaru", odgovori mu Gideon, "kako ću _____ Izraela?" Gospodin mu reče: "Ja ću biti s tobom te ćeš pobijediti Midjance kao jednoga." Gideon mu reče: "Ako sam našao milost u tvojim očima, daj mi _____ da ti govoriš sa mnom. Nemoj otići odavde dok se ne vratim s darom i stavim ga preda te." A on odgovori: "Ostat ću dok se ne vratiš."

Gideon ode, zgotovi jare i od brašna načini beskvasne _____, stavi meso u košaricu i juhu u lonac pa donese sve to pod hrast. Anđeo Gospodnji reče mu: "Uzmi meso i beskvasne kruhove, stavi ih na tu stijenu, a juhu prolji." On učini tako. Anđeo Gospodnji tad uze štap što ga je držao i dotaknu _____ i kruhove. Oganj planu iz stijene, spali meso i kruhove. Anđeo Gospodnji nato iščezne pred njegovim očima. Tad Gideon vidje da je to bio Anđeo Gospodnji i reče: "Jao, Gospode! Anđela Gospodnjeg vidjeh licem u lice!" Gospodin mu odgovori: "Mir s tobom! Ne boj se, nećeš umrijeti!"

Duh Gospodnji obuze Gideona i on zasvira u rog, a sav narod stade iza njega. Tada _____ reče Gideonu: "Previše je naroda s tobom a da bih predao Midjance u njegove ruke. Izrael bi se mogao pohvaliti i reći: 'Vlastita me ruka izbavila.' Sa tri stotine ljudi ja ću vas izbaviti i predat ću Midjance u vaše ruke. Svi drugi neka se vrata svaki svojoj kući." Gideon otpusti Izraelce da ide svaki svome šatoru; zadrža samo one tri stotine.

_____ tad podijeli svoje tri stotine ljudi u tri čete. Dođoše na rub tabora pri početku ponoćne straže. Tri čete zasviraše u rogove i razbiše vrčeve; lijevom rukom držahu luči, a desnom rogove da trube i udariše vikati: "Za Gospodina i Gideona!" I svaki stajaše nepomično na svome mjestu uokrug tabora. Tada se probudi sav tabor i _____ vičući nagoše u bijeg.

5. „Jedan sudac nazirej, SAMSON“

Ciljevi

- upoznati Božjeg izabranika Samsona i njegovu ulogu pred osvajačima naroda
- prepoznavanje ljudskih slabosti pred Božjim poslanjem
- odlučiti se ustrajati u vjernosti svome Bogu

Materijali i pomagala

- Radni list
- CD player, pjesma „Krist na žalu“, ili druga prikladna pjesma

Molitveni početak

Podijeliti Radni list. *Molitva na početku.*

Moguće je zamoliti 2-3 učenika da naizmjenično čitaju molitvu

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: *Pred nama je danas poznat lik iz Svetog pisma-Samson. Uz njegovo ime stoji i nama nepoznata riječ „nazirej“. Ta riječ označava nekoga tko je posebno posvećen Bogu. Odluku o njegovom rođenju donosi Bog, a roditelji ga zato još posebno posvećuju Bogu. Vanjski znak tog njegovog posebnog posvećenja bilo je čuvanje duge kose (nikad se nije šišao!). Sve to govori o zavjetu i posvećenju koji Samsonu pripisuje ulogu nazireja.*

Narod će uvijek voljeti tog simpatičnog atletu koji nikada ne laže, koji se ne boji već s lakoćom pobjeđuje brojne osvajačke ratnike što su ugrožavali njegov narod. Samson svoj život završava tragično i slavno. Sve o njemu budi veliko zanimanje pa će i način našeg rada biti zanimljiv, pomalo senzacionalan i krajnje neizvjestan – ukratko, sve će biti uzbudljivo novinarski.

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- Voditelj interpretativno čita tekst s naglaskom na određenje koje Bog stavlja pred Samsonove roditelje:

„A bijaše neki čovjek iz Sore, od Danova plemena, po imenu Manoah. Žena mu bila nerotkinja i nije imala djece. Toj se ženi ukaza Anđeo Jahvin i reče joj: “ Ti si neplodna i nisi rađala. Ali se odsad pazi: da ne piješ ni vina ni žestoka pića i da ne jedeš ništa nečisto. Jer, zatrudnjet ćeš, evo, i rodit ćeš sina. I neka mu britva ne prijeđe po glavi, jer će od majčine utrobe dijete biti Bogu posvećeno – bit će nazirej Božji i on će početi izbavljati Izraela iz ruku Filistejaca.“

Interpretacija biblijskih tekstova

Ovim ili sličnim riječima: Sada prelazimo na nastavak, pratimo događaje dvadesetak godina poslije, kad je Samson odrastao. Slijedi najavljeni novinarski pristup. Kako bi se „uključili“ u različite trenutke života ovog nazireja Božjeg potrebni su nam novinari.

- predložimo podjelu u tri skupine novinara, A, B, C i izbor predstavnika skupine
- podjela Radnog lista. Svaka skupina radi na svom tekstu označenom A, B, C.

Izvršite:

- A) Lav (Suci 14,5-6)
- B) Magareća čeljust (Suci 15, 11-15)
- C) Izdaja (Suci 16, 15-19)

Biblijski tekst poslužiti će kao izvor na temelju kojeg će se sudionici pokazati kao izvjestitelji s mjesta događaja. Svaka novinarska skupina treba zainteresirati ostale sudionike susreta ponašanjem samog Samsona kao i likova koji se pojavljuju. Za svaku skupinu cilj je opisati dramatičnost situacije. Ujedno novinari trebaju istaći za koji časopis ili TV postaju rade ovaj zadatak.

Za vrijeme pisanja izvještaja može se slušati pjesma *Krist na žal* ili neka druga glazba.

- **Podnošenje novinarskih izvješća.** Sudionici redom izvješćuju: A, B, C skupina.

- **Generalizacija**

Nakon što su svi čuli izvješća, voditelj postavlja pitanja svim sudionicima susreta:

O čemu nam zapravo govori pobjeda Samsona nad lavom?

Kakvu ulogu Bog daje Samsonu kada pobjeđuje tisuću neprijateljskih vojnika svoga naroda?

Po čemu Samson više drži do ljubavi prema Delili nego do vjernosti svom Bogu? Zašto snaga napušta Samsona i što se nakon toga događa?

Kroz pitanja i odgovore voditelj upotpunjava Samsonovu životnu priču.

Sinteza

Samsonova snaga nije bila skrivena u njegovoj kosi. Ništa tu nije bilo magijskoga. Kosa je bila samo znak posvećenja Bogu. Čuvajući je netaknutom Samson je pokazivao svoje posvećenje za zadaću koju mu je Bog namijenio. Sve dok je bio vjeran svome poslanju Samson ostaje obdaren čudesnom snagom. Samson ostaje privlačan junak zbog podviga ali i zbog slabosti koje su ga približavale ostalim ljudima.

Zaključiti: Bog ostaje vjeran i nikada ne izdaje čovjeka, a čovjek se, naprotiv, često iznevjerava Bogu.

- Prije molitve na kraju valja upoznati učenike sa završnim trenucima Samsonovog života, kako bi se u završnoj molitvi naglasio vapaj Bogu:

Nakon godina u tamnici izvedoše Samsona na ruglo, slijepog i u lancima. Osramoćen i ponižen traži od Boga snagu da ispuni svoj zadatak. Na središnjem gradskom okupljalištu Filistejaca dolazi do nosećih stupova arene i vapi Bogu. Bog ga uslišava, a Samson nanosi poraz Filistejcima od kojeg se nisu nikad oporavili.

Molitveni završetak

Radni list, Molitva na kraju.

Radni list

„Jedan sudac nazirej, SAMSON“

Molitva na početku

Gospodine, ti me najbolje poznaješ. Svi moji problemi, sve moje radosti, sve što očekujem, i čemu se nadam, za Tebe je put kojim hodiš uz mene. Svi moji talenti, sve moje slabosti Tvoj su dar za moj život s tobom. Ti se raduješ svakom mom uspjehu, Ti si uz mene pri svakom mom padu. Ti me bodriš, tješiš i usmjeravaš. Ti si mom životu poklonio sebe. Sad se posluži sa svim onim što imam, što čuvam, što je vrijedno. Uzmi sve, blagoslovi i živi u meni. *Slava Ocu...*

A) Suci 14,5-6 Lav

„Samson siđe tako u Timnu i kad dođe do timnjanskih vinograda, gle odjednom preda nj iskoči mladi lav ričući. Duh Jahvin zahvati Samsona, i on goloruk raskida lava kao što raskida jare; ali ne reče ni ocu ni majci što je učinio.“



B) Suci 15, 11-15 Magareća čeljust

„Tri tisuće Judejaca odoše tada k spilji Etamske stijene i rekoše Samsonu: (...) „Dođosmo da te svežemo i predamo u ruke Filistejaca.“ „Zakunite mi se“, reče im, „da me nećete ubiti.“ „Ne“, odgovoriše mu, „mi ćemo te samo svezati i predati u njihove ruke, ali te zacijelo ne želimo pogubiti.“ Onda ga svezашe sa dva nova užeta i odvedoše ga iz spilje. Kad ga dovedoše u Lehi i kad Filistejci, vičući od radosti, pojuriše na nj, duh Jahvin zahvati ga i užeta na njegovim rukama postadoše kao laneni konci, spaljeni ognjem, i spadoše mu s ruku. Spazivši još sirovu magareću čeljust, pruži on ruku, uze onu čeljust i pobi njome tisuću ljudi.“



C) Suci 16,15-19 Izdaja

„Delila mu reče: „Kako možeš reći da me ljubiš kad tvoje srce nije sa mnom? Triput si me već prevario i nisi mi kazao gdje je tvoja velika snaga.“ Kako mu je svakog dana dodijavala molbama i mučila ga, njemu već dozlogrdje. I otvori joj cijelo svoje srce: „Nikada britva nije prešla po mojoj glavi jer sam od majčine utrobe nazirej Božji. Da me obriju, sva bi me snaga ostavila, onemoćao bih i postao bih običan čovjek.“ Delila tad shvati da joj je otvorio cijelo svoje srce; pozva filistejske knezove i reče im: „Dođite sada jer mi je otvorio cijelo svoje srce.“ I filistejski knezovi dođoše k njoj i donesoše sa sobom novac. Uspavavši Samsona na svojim koljenima, ona dozva čovjeka te mu obrija s glave sedam pramenova kose. Tako on poče slabiti i ostavi ga snaga.“

Molitva na kraju

Gospodine, Samson se pokajao zbog svoje izdaje. Prihvatio je ropstvo kao pokoru. Molio je za oprost i tražio snagu da se ispuni njegova zadaća pred Bogom i njegovim narodom. Ti si ga ispunio snagom i on te proslavio za sva vremena. I ja se kajem zbog svojih loših djela, i stidim se svog okretanja leđa tebi, Bože moj. Daruj mi snage da te proslavim u svom životu. Jer ti si milosrdni Bog, unatoč našim nevjera i zavodljivostima ovoga svijeta. *Slava Ocu ...*

6. „Žena sudac, DEBORA“

Ciljevi

- upoznati lik i djelo izraelske proročice i sutkinje Debore
- uočiti važnost vjere koja ljude povezuje s Bogom, ali i ljudima međusobno
- uočiti važnost hrabrog i odlučnog postupanja u nekim životnim situacijama
- uočiti jednakost dostojanstva žena i muškaraca pred Bogom

Materijali i pomagala

- Radni list, umnožen

Molitveni početak

Radni list, Molitva, (Deborina pjesma).

Motivacija

Pogađanje naslova kateheze.

Radni list. Svaki sudionik ili skupina pogađa po jedno slovo. Ako pogode neko od izostavljenih slova ono se upisuje svuda gdje nedostaje, a imaju pravo pogađati kako rečenica glasi u cijelosti. Ako ne pogode slovo, ide se dalje. Može se igrati i na bodove. Rečenica glasi: "DEBORA, IZRAELSKA PROROČICA I SUTKINJA".

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

Pročitati tekst, Radni list, *O Debori*

Riješiti nejasnoće.

Razgovor o tekstu. Pitati: *Zašto je Bog predao Izraelce u ruke Kanaanaca? Što im se dogodilo? Koga im je Bog poslao? Zašto?*

- „**Prekriži uljeza**“

Radni list. Prekrižiti pojmove koji se ne odnose na Deborino vrijeme.

- **Povezivanje pojmova**

Radni list. Ispravno povezati pojmove.

Sinteza

Kada su bili vjerni Bogu, Izraelci su bili i složni. Ujedinjeni s Bogom i međusobno, bili su jači i od kanaanskih željeznih bojnih kola. S Bogom je sve moguće. To nam najbolje pokazuje primjer Debore, proročice i sutkinje. I žene su velike suradnice Božje, u svakodnevnom životu, ali i u posebnim kriznim situacijama. Čak i u ratu.

Aktualizacija

Pitati: *Koju nam prouku želi prenijeti Debora? Jeste li vi nekada povelili neku skupinu da učini neko dobro? Jesu li žene manje važne od muškaraca u Božjim očima? Mogu li žene aktivno sudjelovati u ratu?*

Molitveni završetak

Kao na početku. Radni list, Molitva, (Deborina pjesma).

Prijedlog za produbljenje kateheze

- **Pisanje intervjua**

Svaka skupina ili pojedinac napiše zamišljeni intervju s Deborom. Paziti da se u intervjuu odgovori na glavna novinarska pitanja: **Gdje?, Tko?, Što?, Kako? i Zašto?**. Izložiti intervju.

Radni list

Otkrij naslov kateheze

_ E _ _ R _ ,
_ Z _ A _ L _ _ _ P _ _ R _ _ I _ A _ _
_ _ T _ I N J _



Molitva Usp. Suci 5, 3.7.8

Čujte, o kraljevi! Poslušajte, knezovi!
Gospodu ja pjesmu pjevam,
Gospoda, Boga Izraelova ja slavim.

Pusta bijahu sela izraelska,
Dok ne ustadoh ja, Debora,
Dok ne ustadoh kao majka Izraelu.

Tuđe bogove sebi izabraše.
I zato im rat stade pred vrata.
A oni nemaše ni strijele, ni štita.
Dok se ne podigoh ja, Debora ...
Slava ocu...



O Debori, Usp. Suci, pogl.2-4

Izraelci su nastanivši se u Obećanoj zemlji činili ono što je zlo u očima Božjim. Štovali su kumire, lažne bogove, Baala i Aštartu. Tako su uništili ne samo vjernost Bogu, nego i međusobnu složnost. Stoga ih je Bog prepustio napadima i pljački kanaanskog kralja Jabina kojem se nisu mogli oduprijeti. Kanaanci su imali veliku i dobro opremljenu vojsku, a vojskovođa im se zvao Sisera. Kroz 20 godina teško su tlačili Izraelce.

Međutim, Bog iskazuje brigu za svoj narod i među Izraelcima podiže jednu ženu, Deboru. Ona je bila žena snažne vjere i osobnosti. Stanovala je pod velikom palmom, između Rame i Betela gdje su joj mnogi dolazili po savjet ili rješenje nekakvog spora. Debora je organizirala otpor Izraelaca protiv Kanaanaca, a za vojskovođu je izabrala izraelca vjernog Bogu, Baraka.

U odlučnoj bici Izraelci pobjeđuju nadmoćne Kanaance samo zahvaljujući Deborinom vodstvu i vjeri u Božju blizinu. Neobično je da je za ratničko poslanje Bog odabrao jednu ženu, ali tu se pokazuje kako Bog djeluje i po muškarcima i po ženama. On jednako cijeni dostojanstvo žene i muškarca.



Prekriži „uljeza“

ABRAHAM, SISERA, DAVID, BARAK, KADEŠ,
POTOK KIŠOM, VELIKA PALMA, DEBORA, VELIKA
MASLINA, DEBORA, JABIN, SAMSON, RUTA, ILIJA

Poveži odgovarajuće pojmove

- | | |
|----------|------------------------|
| - Debora | - kanaanski vojskovođa |
| - Barak | - kanaanski kralj |
| - Sisera | - sudac (spasitelj) |
| - Jabin | - izraelski vojskovođa |



7. "Prabaka kralja Davida, RUTA"

Ciljevi

- upoznati Rutu kao osobu vjernosti, ali i Boga koji vjernost nagrađuje
- evocirati doživljaj vjernosti i povjerenja
- shvatiti važnost Rute kao prabake kralja Davida, a time i jedne žene strankinje u rodoslovlju Isusovom

Materijali pomagala

- Radni list, umnožen

Molitveni početak

Radni list, *Molitva na početku*.

Motivacija

Riješiti "popunjaljku" koja se popunjava samo vodoravno.

Traženi pojmovi: 1. BENEDIKT, 2. SINAJ, 3. NOINA ARKA, 4. ALELUJA, 5. HITNA, 6. MISIONARI, 7. APOSTOL.

Ključni pojam je: **SNAHA RUTA**

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

Radni list Pročitati *Vjerna snaha*,

Pojasniti:

U Rutino i Noemino vrijeme strogo se vodilo računa o sklapanju brakova samo unutar Izraelskog naroda. Jer je brak sa strankinjama uvijek je nosio opasnost za vjeru naroda Božjega, udući da su snahe zahtjevale vjeru u njihove poganske bogove.

Upravo zbog toga Ruta postaje znak novog vremena i obnove. Ne samo da nije pokušala odvratiti od Boga Jahve obitelj svoga muža i njega samoga, nego ona prihvaća njihovoga Boga, ostavlja svoj narod i poganske bogove te kreće u nepoznato. Sada je bez muža, bez Orpe koja je isto Moapkinja, samo sa svojom svekrvom. One su međusobno strankinje po mentalitetu, kulturi i vjerom te po godinama.

Ali Ruta vjeruje Noemi, prihvaća ju i brine se za nju kao za svoju majku. Zato je njezina vjera od Boga nagrađena. Blagoslovljeno je njezino potomstvo i život u Betlehemske zemlji. Ona je postala prabaka velikog kralja Davida iz čijeg je roda rođen i sam Isus Krist. Rutino povjerenje prema Noemi, povjerenje je iskazano Bogu.

- Može se pročitati i **Rodoslovlje Isusovo**, Mt 1,3-5:

„Rodoslovlje Isusa Krista, sina Davidova, sina Abrahamova. Abrahamu se rodi Izak. Izaku se rodi Jakov. Jakovu se rodi Juda i njegova braća. Judi Tamara rodi Peresa i Zeraha. Peresu se rodi Hesron. Hesronu se rodi Ram. Ramu se rodi Aminadab. Aminadabu se rodi Nahšon. Nahšonu se rodi Salma. Salmi Rahaba rodi Boaza. Boazu Ruta rodi Obedu. Obedu se rodi Jišaj. Jišaju se rodi David kralj.“

- **Rodbinski odnosi**. Radni list. Na strelice upisati rodbinske odnose: MUŽ, ŽENA, SIN, SNAHA, SVEKRVA, JETRVA.

Aktualizacija

Pitati: *Jeste li bili u sličnoj situaciji kao Ruta, kada ste se trebali odlučiti ostati ili otići, učiniti nešto ili ne učiniti? Kako ste se osjećali? Koliko ste trebali vremena za odluku? Kako su se drugi ponašali? Kada bi se danas ponovio isti događaj biste li reagirali na isti način?*

Molitveni završetak

Radni list, *Molitva na kraju*.

Prijedlog za produbljenje kateheze

- Prilog. Svaka grupa ili pojedinac dobiva strip u kojemu nedostaju riječi dijaloga. Zamisliti dijalog Rute i Orpe te ga upisati u prazne oblačiće.
- **Izrada vlastitog stripa.** Zadatak je prepoznati jednu situaciju u svom životu u kojemu su reagirali slično Ruti ili Orpi i to iskustvo predstaviti stripom i dijalogom. Svaki strip treba imati i svoj naslov koji će predstavljati ono o čemu strip govori. Najljepše i najkreativnije radove možete izložiti na vidljivo mjesto u dvorani za župnu katehezu.
- Također se može u strip sa likovima Rute i Orpe upisati dijalog vlastite ili zamišljene situacije.

Molitva na početku

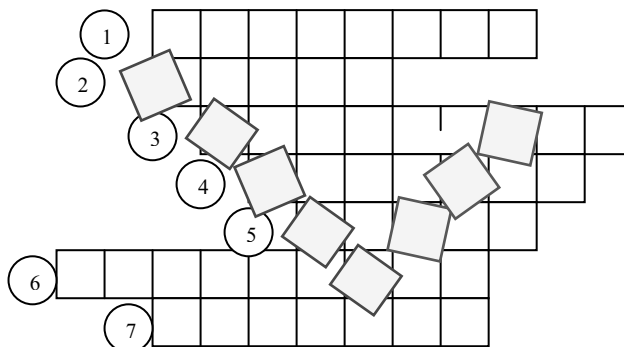
*Daj mi ruku
 Da idemo skupa
 da nam bude lakše
 da nam bude teže.*

*Daj mi ruku
 Da prođemo staze
 Da taknemo zvijezde.*

*Daj mi ruku
 Da budemo većma čovjek.*
 (I. Golub)

Slava Ocu...

Riješi "popunjaljku" vodoravno da otkriješ ime osobe:



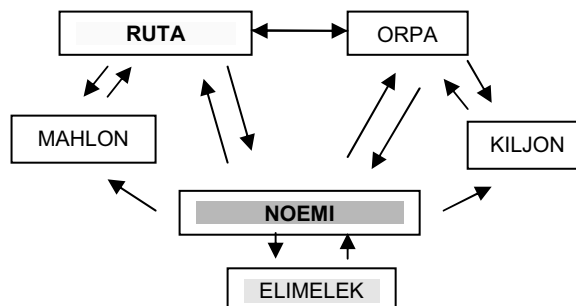
Traženi pojmovi:

1. Ime sadašnjeg pape.
2. Ime brda na kojem je Bog sklopio Savez s izabranim narodom.
3. Lađa u kojoj je Bog spasio ljude za vrijeme potopa.
4. Poklik u misi. Prije evanđelja.
5. Zdravstvena ustanova u kojoj se obrađuju hitna stanja.
6. Ljudi koji odlaze u daleke krajeve navješćati evanđelje.
7. Isusov učenik (ima ih dvanaest).

Vjerna snaha Usp. Rut 1,1 -18

U ono vrijeme kada su vladali suci nastala glad u zemlji, pa iz Betlehema Judina jedan čovjek ode sa svojom ženom i sa svoja dva sina da se naseli na Moapskim poljanama. Taj se čovjek zvao Elimelek, žena mu Noemi. Tada Elimelek, Noemin muž, umrije, i ona osta sama sa svoja dva sina. Oni se oženiše Moapkama; jedna se zvala Orpa, a druga Ruta. Onda umriješe i oni te tako Noemi osta i bez svoja dva sina. Tada se ona diže da se vrati u zemlju Judinu jer je čula da je Jahve pohodio narod svoj i dao mu kruha. Noemi tada reče svojim dvjema snahama: "Vratite se svaka domu majke svoje! Neka vam Jahve bude milostiv kao što vi bijaste pokojnicima i meni. Neka vam Jahve udijeli da obje nađete mir, svaka u domu novog muža!" I poljubi ih, a one briznuše u plač. I rekoše joj: "Ne! Mi ćemo s tobom, tvome narodu." Ali im reče Noemi: "Vratite se natrag, kćeri moje! Zašto biste išle sa mnom. Vratite se natrag, kćeri moje, idite samo!" One i opet zaplakaše i zajecaše. Orpa poljubi svoju svekrvu i vrati se, a Ruta ostade s njom. Ruta joj reče: "Nemoj me tjerati da te ostavim i da odem od tebe: jer kamo ti ideš, idem i ja i gdje se ti nastaniš, nastanit ću se i ja; tvoj narod moj je narod i tvoj Bog moj je Bog. Gdje ti umreš, umrijet ću i ja, gdje tebe pokopaju, pokopat će i mene. Neka mi Jahve uzvratu svakim zlom i nevoljom ako me što drugo, osim smrti, rastavi od tebe." Videći gdje je tvrdo naumila da ide s njom, Noemi je prestade odvrćati.

Na strelice upišite međusobne rodbinske odnose:



**Molitva na kraju
 Pomolimo se!**

Gospodine, ti si milosrdan i vjeran.
 Daj da ti vjernost uzvratimo,
 ljubeći našu braću i sestre. Po Kristu.
 Slava Ocu...

8. „Bog treba i poziva jednog dječaka, SAMUEL“

Ciljevi

- uvidjeti kako Samuel već kao dječak prihvaća Božji poziv
- upoznati Samuela kao proroka i njegov osjećaj za pravednost
- shvatiti važnost odluka koje je prorok Samuel donosio

Materijali i pomagala

- Radni listovi 1, 2, 3, umnoženi za skupine ili za sve sudionike

Molitveni početak

- Prije molitve podijeliti djecu u 3 skupine. Izabрати predstavnika skupine.
- Molitva na početku, *Veliča*. Radni listovi 1, 2, 3.

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: *Kroz tri biblijska teksta upoznat ćemo jednu posebnu osobu iz Starog zavjeta po imenu Samuel. Ime Samuel znači „izmoljen od Boga“, jer je njegova majka, koja nije mogla imati djece, molila Boga da rodi dijete; živio je u gradu Rami, nedaleko od glavnog grada Jeruzalema. Prije nego što se rodio njegova ga je majka posvetila Bogu i dala na čuvanje u hramu svećeniku Eliju. Kao dječak Samuel je živio u hramu gdje je obnašao neke dužnosti kao npr. paljenje baklji navečer, pomoć u održavanju hrama i dr. Jedne večeri kada se pripremio za počinak začuo je glas kako ga zove – bio je to Božji glas. Samuel se Bogu odazove i tada mu Bog govori što mu je činiti još kao dječaku – dobio je zadaću boriti se protiv nepravde. Tako je postao prorok. Kada je odrastao stekao je veliki ugled u narodu; njega su svi slušali, od najmanjeg do najvećeg. Tada se prorok Samuel počinje brinuti za vjeru svojeg naroda. Njegov Izraelski narod više je vjerovao kralju i drugim bogovima nego pravom Bogu, našem Stvoritelju. Prorok Samuel je bio onaj koji se još od malih nogu trebao brinuti za pravdu i iskrenost prema Bogu, ali i ljudi međusobno.*

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

a) čitanje tekstova u skupinama

- Radni listovi 1,2,3
- Jedan sudionik skupine tiho čita tekst koji svi imaju pred sobom. Riješiti nejasnoće.

b) odgovaranje na pitanja

Nakon što je tekst pročitao s razumijevanjem, odgovara se na pitanja ispod teksta.

c) Izvještaj o radu. Voditelj najavi svaku skupinu pojasnivši temu obrađivanog teksta:

1) *Samuelovo djetinjstvo u hramu*, 2) *Zloća Elijevih sinova*, 3) *Bog poziva dječaka Samuela*. Objasniti što se u dotičnom tekstu opisuje tako da svi znaju o čemu se radi.

d) Predstavnici čitaju pitanja i odgovore. Ukoliko na neko pitanje nema odgovora, svi mogu pokušati odgovoriti; ako ni tada nema odgovora, odgovara voditelj.

Odgovori:

I. Skupina: *Samuelovo djetinjstvo u hramu*

1. Samuel služi Bogu u hramu.
2. U posjet su mu dolazili roditelji jedanput godišnje.
3. Veliki svećenik se zvao Eli.
4. Samuelovi roditelji su se zvali Ana (majka), i Elkana, njegov otac.
5. Dobivali su blagoslov.

II. Skupina: *Zloća Elijevih sinova*

1. Lošeg su ponašanja. Daju loš primjer i ne mogu nam biti uzor.
2. Eli se, usprkos svemu, prema njima odnosi s puno pažnje i ljubavi.
3. Pokušava im savjetima pomoći ne bi li postali boljima; spasiti ih da ne propadnu.
4. Nisu ga poslušali.
5. Elijevi sinovi:

- ponašaju se bahato,	Samuel:	- poštuje Elija,
- ne poštuju Boga,		- poštuje Boga,
- mislili su samo na sebe,		- služi Bogu u hramu
- ne poštuju oca Elija		- iskren i pošten;

III. Skupina: *Bog poziva dječaka Samuela*

1. Bog zove Samuela u snu.
2. Samuel Boga samo čuje, ali ne vidi ga. Zato ni ne može znati isprva tko ga zove.
3. Eli savjetuje Samuela kako da odgovori onomu koji ga zove i da ga sasluša.
4. Nije na takav način, iako je bio u hramu.
5. Npr. Osjećao bi se zbunjeno poput Samuela; zato što poput Samuela nikada nisam doživio što je to kada te Bog „doziva“

Sinteza

Samuelove karakterne osobine: *Iz svega što smo čuli o proroku Samuelu znamo sljedeće:* Samuel je bio hrabar, imao osjećaj za pravednost, bio je odgovoran (još kao mali dječak brinuo se za hram). Samuel je također bio osoba koja je prije svega znala služiti - to je prvo činio prema Bogu (brigom za hram), zatim prema velikom svećeniku Eliju kod kojeg je živio i rastao te kasnije prema cijelom narodu.

Zaključak: Samuel je još prije nego se rodio bio prikazan i posvećen kako bi služio Bogu na najbolji način. Tako je obavljao službu mladog hramskog službenika. Usprkos svojoj mladosti Samuel je uvidio loše ponašanje hramskih službenika (Elijevih sinova) i zaključio je kako je takvo ponašanje neprihvatljivo za slugu Božjega. Kada je Samuel odrastao, postao je velik prorok i njegova zadaća bila je iskorijeniti zlo i nevjeru u Boga koja se bila pojavila u izraelskom narodu. To je činio tako što je propovijedao i ljudima govorio o tome kako je Bog jedan jedini i da ne postoje drugi bogovi kojima su se klanjali poganski narodi. Za nas je važna upravo ta pouka kako moramo ostati na „istoj valnoj dužini“ i imati otvoreno srce prema Bogu. Bog nas poziva svakim danom u našem životu, ali mi to ne primjećujemo dovoljno. Služiti Bogu znači redovito ići nedjeljom na misu, biti uzoran u svojoj riječi i djelu. Tako ćemo uvijek čuti i znati slušati što to od nas Bog traži i što nam je činiti.

Aktualizacija

Postoji li netko danas među nama ili uopće netko koga poznajemo a da „zna slušati Boga“? Kako mi možemo najbolje Boga „čuti“? Što bismo trebali činiti da bismo znali što Bog od nas traži?

Molitveni završetak

Radni listovi 1, 2, 3. Molitva na kraju.

Prijedlog za produbljenje kateheze

- **Izrada osobne iskaznice proroka Samuela** (Vidi katehezu o Anđelu Gabrijelu, NZ)

Radni list 1

Molitva na početku

Iz evanđelja po Luki (Lk 1, 46b- 54):

„Veliča duša moja Gospodina,
klikće duh moj u Bogu,
mome Spasitelju,
što pogleda na neznanost službenice svoje:
od sad će me, evo, svi naraštaji
zvati blaženom.
Jer velika mi djela učini Svesilni,
sveto je ime njegovo!

Od koljena do koljena dobrota je njegova
nad onima što se njega boje.
Iskaza snagu mišice svoje,
rasprši oholice umišljene.
Silne zbacila s prijestolja,
a uzvisila neznatne.
Gladne napuni dobrima,
a bogate otpusti prazne.“

Slava Ocu...

Biblijski tekst: Usp. 1 Sam 2, 18- 21;

A Samuel služao pred Jahvom, još dijete u oplećku lanenom. Mati bi mu njegova napravila dolamicu i donosila je svake godine kad bi dolazila s mužem svojim da prinese godišnju žrtvu. A Eli bi blagoslovio Elkanu i njegovu ženu govoreći: „Neka ti Jahve dade poroda od te žene na uzdarje za dar što ga je dala Jahvi“. Nato bi se vraćali svojoj kući. Jahve pohodi Anu i ona zatrudnje i rodi još tri sina i dvije kćeri. A mladi je Samuel rastao pred Jahvom.

Pitanja:

1. Komu služi Samuel?
2. Tko mu je dolazio u posjet i koliko je to bilo često?
3. Kako se zvao veliki svećenik kod koga je služio Samuel?
4. Kako su se zvali Samuelovi roditelji?
5. Što su Samuelovi roditelji dobivali od velikog svećenika kada bi došli k Samuelu?

Odgovori:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Molitva na kraju

Hvala ti Gospodina, Bože, na primjerima ljudi koji su tebi služili.
I nama, po njihovom primjeru, podaj snage što bolje služiti tebi.
Otvori nam oči kako bismo u svakom trenutku našeg života
uvijek imali smisao za otkrivanje istine i po njoj živjeli,
kao što je to prorok Samuel činio.
Zato ti, Oče, zahvaljujemo na svemu
čime nas svakog dana obilato nagrađuješ,
kako bismo svakim danom svojim djelima, riječju i primjerom
bili bliže k Tebi, koji živiš i kraljuješ u sve vijeke vjekova. **Amen.**

Radni list 2

Molitva na početku

Iz evanđelja po Luki (Lk 1, 46b- 54):

„Veliča duša moja Gospodina,
klikće duh moj u Bogu,
mome Spasitelju,
što pogleda na neznanost službenice svoje:
od sad će me, evo, svi naraštaji
zvati blaženom.
Jer velika mi djela učini Svesilni,
sveto je ime njegovo!

Od koljena do koljena dobrota je njegova
nad onima što se njega boje.
Iskaza snagu mišice svoje,
rasprši oholice umišljene.
Silne zbaci s prijestolja,
a uzvisi neznatne.
Gladne napuni dobrima,
a bogate otpusti prazne.“

Slava Ocu...

Biblijski tekst: Usp. 1 Sam 2, 22- 26

Eli je bio već vrlo star, ali je ipak čuo što su njegovi sinovi činili svemu Izraelu. I on im reče: „Zašto radite takvo što da o tome moram slušati od svega ovog naroda? Nemojte tako, sinovi moji! Nisu dobri glasovi što ih čujem... Sablažnjujete narod Jahvin. Ako čovjek zgriješi čovjeku, Bog će prosuditi. Ali ako čovjek zgriješi Jahvi, tko će se zauzeti za njega?“ Ali sinovi ne poslušашe glasa oca svojega, jer je Jahve odlučio da ih pogubi. A mladi je Samuel sve više rastao u dobi i mudrosti i pred Jahvom i pred ljudima.

Pitanja:

1. Kakvog su ponašanja Elijevi sinovi, kakav nam daju primjer?
2. Kakav je odnos njihovog oca Elija prema njima?
3. Što Eli pokušava time što ih savjetuje kako se trebaju ponašati?
4. Jesu li sinovi poslušali svog oca Elija?
5. Usporedi Elijeve sinove sa Samuelom. Što im je zajedničko, a što različito?

Odgovori:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Molitva na kraju

Hvala ti Gospodina, Bože, na primjerima ljudi koji su tebi služili.
I nama, po njihovom primjeru, podaj snage što bolje služiti tebi.
Otvori nam oči kako bismo u svakom trenutku našeg života
uvijek imali smisao za otkrivanje istine i po njoj živjeli,
kao što je to prorok Samuel činio.
Zato ti, Oče, zahvaljujemo na svemu
čime nas svakog dana obilato nagrađuješ,
kako bismo svakim danom svojim djelima, riječju i primjerom
bili bliže k Tebi, koji živiš i kraljuješ u sve vijeke vjekova. **Amen.**

Radni list 3

Molitva na početku

Iz evanđelja po Luki (Lk 1, 46b- 54):

„Veliča duša moja Gospodina,
klikće duh moj u Bogu,
mome Spasitelju,
što pogleda na neznanost službenice svoje:
od sad će me, evo, svi naraštaji
zvati blaženom.
Jer velika mi djela učini Svesilni,
sveto je ime njegovo!

Od koljena do koljena dobrota je njegova
nad onima što se njega boje.
Iskaza snagu mišice svoje,
rasprši oholice umišljene.
Silne zbacila s prijestolja,
a uzvisila neznatne.
Gladne napuni dobrima,
a bogate otpusti prazne.“
Slava Ocu...

Biblijski tekst: Usp. 1 Sam 3, 4-11

I Jahve zovnu: „Samuele! Samuele!“ A on odgovori: „Evo me!“ I otrča k Eliju i reče: „Evo me! Ti si me zvao!“ A Eli reče: „Ja te nisam zvao. Vrati se i spavaj!“ I on ode i leže. I Jahve opet zovnu: „Samuele! Samuele!“ Samuel usta, ode k Eliju i reče: „Evo me! Ti si me zvao!“ A Eli odgovori: : „Ja te nisam zvao, sine! Vrati se i spavaj!“ Samuel još nije poznavao Jahve i još mu nikad ne bijaše objavljena riječ Jahvina. I Jahve zovnu Samuela po treći put. On usta, ode k Eliju i reče: „Evo me! Ti si me zvao!“ Sada Eli razumije da je Jahve zvao dječaka. Zato reče Samuelu: „Idi i leži; a ako te zovne, ti reci: 'Govori, sluga tvoj sluša.'“ I Samuel ode i leže na svoje mjesto. I dođe Jahve i stade i zovnu kao prije: „Samuele! Samuele!“ A Samuel odgovori: „Govori, sluga tvoj sluša.“

Pitanja:

1. Tko zove Samuela u snu?
2. Kako Samuel kontaktira s Bogom?
3. Što Eli savjetuje Samuelu?
4. Da li se Samuel ikada prije na takav način susreo s Bogom?
5. Kako bi se svatko od nas osjećao kada bi bio na Samuelovom mjestu; što bi učinio i kako bi se ponio?

Odgovori:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Molitva na kraju

Hvala ti Gospodina, Bože, na primjerima ljudi koji su tebi služili.
I nama, po njihovom primjeru, podaj snage što bolje služiti tebi.
Otvori nam oči kako bismo u svakom trenutku našeg života
uvijek imali smisao za otkrivanje istine i po njoj živjeli,
kao što je to prorok Samuel činio.
Zato ti, Oče, zahvaljujemo na svemu
čime nas svakog dana obilato nagrađuješ,
kako bismo svakim danom svojim djelima, riječju i primjerom
bili bliže k Tebi, koji živiš i kraljuješ u sve vijeke vjekova. **Amen.**

9. "Prorok kralja Davida, NATAN"

Ciljevi

- upoznavanje s grešnošću i kajanjem kralja Davida
- upoznavanje s djelovanjem proroka Natana
- shvaćanje da je Bog milosrdan i da oprašta raskajanom grešniku
- otkriti važnost sakramenta pomirenja

Materijali i pomagala

- Radni list, umnožen
- Prilog, može se umnožiti

Molitveni početak

Prilog, *Molitva na početku*. Može se moliti zajednički ili da netko predmoli, a i tako da svatko pročita po jedan redak te se završi zajedničkom molitvom *Slava Ocu*. Ovisi da li je Prilog umnožen ili nije.

Motivacija

Prilog, *Priča o siromahovoj ovci*. Pročitati.

Pitati: *Mislite li da je tu počinjena neka nepravda? Tko je kome i kako učinio nepravdu? Kako biste reagirali da je to stvarni događaj koji vas se tiče i na koji možete utjecati?*

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: Priču koju ste čuli ispričao je prorok Natan kralju Davidu kada ga je došao izgrditi zbog počinjenog grijeha. David je, naime, preteo ženu jednom od svojih vjernih vojnika, Uriji Hetitu. Osim toga, sve je uredio da Urija pogine. Bio je to strašan grijeh jer je kralj David ne samo počinio grijeh preljuba, nego i zločin jer je sudjelovao u pogibiji svog vjernog vojnika. Svi su to znali, no nitko se nije usuđivao kralju predbaciti njegov zločin i grijeh. Ali našao se čovjek koji se nikoga nije bojao. Bio je to prorok Natan. Ispočetka on kralju dolazi s ovom pričom. Evo kako je David na nju reagirao i što je bilo:

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- **Podijeliti Radni list**

Pročitati tekst *Natanov prijekor i Davidovo kajanje*. Razgovor.

- **Određivanje naslova slikama**

Kroz razgovor otkriti i dati naslove pojedinim slikama. Traže se ovi ili slični naslovi:

1. Raskalašeni kralj David
2. Natanov prijekor Davidu

- **Otkrivanje imena/pojmova**

Rješavajući rebus otkriti ime žene s kojom je David sagriješio: BAT – ŠEBA

2. dijete: SALAMON

Vojnik: URIJA HETIT

Sinteza

Radni list. Otkriti i ispisati karakteristike kralja Davida i proroka Natana. Usporediti ih kao osobe.

Natan

1. hrabar (izlaže se opasnosti da ga David dade smaknuti jer nije se morao pokajati)
2. zauzima se za istinu (dolazi na kraljev dvor i govori mu istinu u lice)
3. povezan s Bogom

David

1. kukavica (potajno uzima tuđu ženu i potajnodaje ubiti Uriju Hetita)
2. živi u laži (iako zna da svi znaju za njegov grijeh)
3. izgubio povezanost s Bogom, raskalašen

Usporedba karaktera: Naglasiti Davidovo obraćenje. Natan je u pravom smislu čovjek Božji, a David je to nekada bio dok nije svojim grijehom prekinuo povezanost s Bogom. Međutim, pored svih negativnosti, on se **iskreno i duboko pokajao i Bog mu je oprostio**. Tako je obnovio povezanost s Bogom i ponovno postao čovjek Božji.

Aktualizacija

Pitati: *Jeste li kada doživjeli prekid povezanosti s Bogom? Jeste li se pokajali? Kako ste obnovili povezanost s Bogom?*

- Pojasniti važnost sakramenta pomirenja.

Molitveni završetak

Prilog. Izmoliti Psalam 51.

Radni list

Pročitaj tekst i otkrij što slike prikazuju.
Zatim to ispod napiši.



Kralj David i _____

Ime žene otkrit ćeš ako na engleskom napišeš **Čovjek-šišmiš** i odbaciš dio koji se odnosi na čovjeka (ostanu 3 slova). Zatim povuci crticu kao što je gore u Čovjek-šišmiš. Drugi dio ženinog imena otrit ćeš ako u ptici ševi slovo V promijeniš u B.



Natanov prijekor i Davidovo kajanje, Usp. 2 Sam 12, 1-24

Nakon što je čuo prorokovu priču kralj David planu žestokim gnjevom: „Tako mi živog Gospodina, onaj koji je to učinio, smrt je zaslužio! Četverostruko će nadoknaditi ovcu zato što je učinio to djelo i što nije znao milosrđa!“

Tada Natan reče Davidu : „**Ti si taj čovjek!** Ovako govori Gospodin, Bog Izraelov: „Ja sam te pomazao za kralja nad Izraelom. Zašto si prezreo Gospodina i učinio što je zlo u njegovim očima? Ubio si mačem Uriju Hetita, a njegovu si ženu uzeo za svoju ženu. Jest, njega si ti ubio uz pomoć Amonaca. Zato se mač neće odmaknuti od tvoje kuće. Evo, u tvojoj vlastitoj kući snaći će te zlo! Ti si svoj grijeh i zločin učinio tajno, ali ova će se prijetnja pred svima obistiniti.“

Tada David prizna svoju krivnju i reče: „Sagriješio sam protiv Gospodina!“ A Natan odvrati Davidu „Gospodin ti oprašta tvoj grijeh: nećeš umrijeti. Ali jer si prezreo Gospodina, morat ćeš snositi posljedice.

David je postio i činio pokoru. Ali riječ se Gospodnja obistinila: dijete, koje mu se tada rodilo od Urijine žene, oboljelo je i umrlo. Kasnije su dobili drugo dijete, sina Salamona koji je naslijedio Davidovo prijestolje.

Svoje duboko kajanje zbog počinjenog grijeha i zločina David je izrazio u Psalmu 51., *Smiluj mi se, Bože (Miserere).*



2. Davidovo dijete



Iz opisanog događaja otkrij i napiši barem neke od karakteristika Davida i Natana

Prorok Natan

1. _____
2. _____
3. _____

Kralj David

1. _____
2. _____
3. _____

Vojnik čiju je ženu David preoteo i dao ga ubiti

Usporedi njihove karaktere.

Prilog

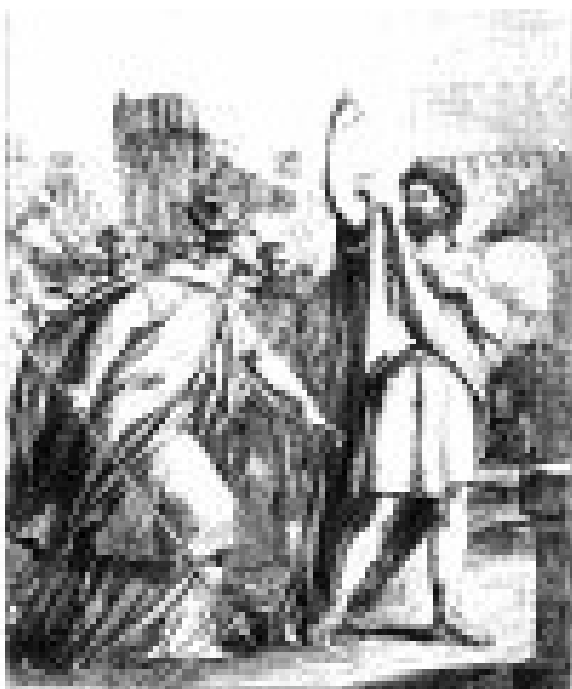
Molitva na početku, Usp. Ps 32

Blažen onaj kome je zločin otpušten,
kome je grijeh pokriven!
Blago čovjeku kome Gospodin ne ubraja krivnju,
i u čijem duhu nema prijevare!
Prešutjet sam htio, al' kosti mi klonuše
od neprestana jecanja.
Danju i noću ruka me tvoja tištala,
snaga mi se trošila k'o za ljetnih žega.
Tad grijeh svoj tebi priznah
i krivnju svoju više ne skrivah.
Rekoh : „Priznat ću Gospodinu prijestup svoj“,
i ti si mi krivnju grijeha oprostio.
Zato, nek ti se moli
pobožnik svaki u času nevolje.
Kad bujice silne navale,
njega ne će stići.
Utočište ti si moje, od tjeskobe ti ćeš me sačuvat,
okružiti me radošću spasenja...
Slava Ocu...



Priča o siromahovoj ovci

U jednom gradu živjela dva čovjeka jedan bogat, a drugi siromašan. Bogati je imao vrlo mnogo ovaca i goveda, a siromah samo jednu ovčicu koju je kupio. Ona je rasla kraj njega i s njegovom djecom. Jela je od njegovog zalogaja i pila iz njegove čaše te spavala na njegovu krilu. Jednom dođe gost u posjete k bogatom čovjeku. A bogatašu bijaše žao uzeti od svojih ovaca ili goveda da počasti gosta. On ukrade ovčicu siromaha i pripravi je svome gostu.



Prorok Natan predbacuje kralju Davidu njegov grijeh i zločin.

MOLITVA NA KRAJU, Usp. Ps 51

Smiluj mi se, Bože, po milosrđu svome,
po velikom smilovanju
izbriši moje bezakonje.
Operi me svega od moje krivice,
od grijeha me mojog očisti!
Bezakonje svoje priznajem,
grijeh je moj svagda
predamnom.
Tebi, samom tebi, ja sam zgriješio
i učinio što je zlo pred tobom...
Evo, ti ljubiš srce iskreno,
u dubini duše učiš me mudrosti.
Objavi mi radost i veselje,
nek se obraduju kosti satrvene!
Odvрати lice od grijeha mojih,
izbriši svu moju krivicu!
Čisto srce stvori mi, Bože,
i duh postojan obnovi u meni!
Slava Ocu..



Dobro salam 51

Molitva raskajana grešnika

10. „Vatreni prorok pravoga Boga, ILIJA“

Ciljevi

- upoznati se s postojanjem idolopoklonstva u vremenu SZ-a i u današnjem vremenu
- upoznati lik i djelovanje Ilije kao proroka pravoga Boga
- uočiti potreba pravih proroka kao savjesti naroda, nekad i danas

Materijali i pomagala

- Radni listovi 1 i 2, umnoženi

Molitveni početak

- Podijeliti Radni list 1

Molitva. Može se moliti zajednički ili da netko predmoli, a i tako da svatko pročita po jedan redak te se završi zajedničkom molitvom *Slava Ocu*.

Najava teme

Pogađanje osobe

Pitati: *Koji se od proroka povezuje s vatrom i zašto? Njegovo ime je kratko, sastoji se od 5 slova. 1. slovo je I, a zadnje A.*

- Kada se otkrije ime proroka Ilije, upisati ga (gramatički pravilno) u tekst *Prilike u doba proroka*, u naslov i još 2 mjesta, Radni list 1.

Razrada teme

Pročitati tekst *Prilike u doba proroka Ilije* te razgovorom uvesti u situaciju i pojasniti problematiku onoga vremena.

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- Podijeliti Radni list 2 **Čitanje teksta po ulogama**

Ukoliko voditelj smatra da se tekst ne može odmah čitati po ulogama, može ga najprije on sam pročitati. Zatim se razgovorom može utvrditi razumijevanje teksta. Nakom toga se može krenuti na čitanje po ulogama.

Broj uloga je 6: Gospodin, pripovjedač, Ilija, kralj Ahab, narod.

- Razgovor o tekstu. Vidjeti da li je shvaćen, odnosno što se događalo i zašto.

Sinteza

- Zaključiti razgovor jednom rečenicom, npr. *Obračun proroka Ilije s lažnom religijom.*
- Zaključnu rečenicu ispisati uz sliku, Radni list 2.

Aktualizacija

- Radni list 1. Ispisati imena osoba na slikama: kraljica IZEBELA i kralj AHAB
- Pročitati tekst prorokove poruke. Potpisati poruku. Može se potpisati Iliju, ali i napisati svoje ime ukoliko se prihvaća tekst poruke i ukoliko se želi biti „suvremeni proroko“.

Molitveni završetak

Radni list 1, *Molitva*. Slično kao i na početku, može se moliti zajednički, pojedinačno ili da netko predmoli.

Prijedlog za produbljenje kateheze

- **Izrada stripa.** Podjela u skupine ili parove. Svaka skupina/par crta jednu scenu iz Ilijinog života:
 1. Ilija grdi kralja Ahaba
 2. Ilija poziva narod na obraćenje pravom Bogu
 3. lažni proroci zazivaju oganj na žrtvu
 4. Ilija zaziva oganj na žrtvu
 5. narod priznaje pravoga Boga

Crteže složiti u strip na pano/zid.

Mogu se crtati i scene štovanja idola i lažnih bogova današnjice kao npr. opčinjenost novcem, slavom i ugledom, drogom, brzinom... Ove slike mogu se uklopiti u scene stripa s konačnom porukom obraćenja.

Radni list 1

Molitva, Usp. Ps 17

Počuj, Gospodine pravedni,
i vapaj mi poslušaj,
usliši molitvu iz usta iskrenih!
Od tebe nek' mi dođe presuda,
tvoje oči vide što je pravo.
Istraži mi srce, pohodi noću, ognjem me iskušaj,
al' u meni nećeš nać' bezakonja.
Ne zgriješiše usta moja
po riječima usta tvojih čuvah putove Zakona.
Korak mi čvrsto prionu za tvoje staze,
ne zasta mi noga na putima tvojim.
Zazivam te, Bože, ti ćeš me uslišit':
prikloni mi uho i čuj riječi moje.
Proslavi na meni dobrotu svoju,
ti koji od dušmana izbavljaš
one što se utječu desnici tvojoj.
Čuvaj me k'o zjenicu oka,
sakrij me u sjenu krila svojih.
Slava Ocu...



Tko je na slikama?

August-Uzvišeni

Prilike u doba proroka _____

U vremenu kada je živio prorok _____, oko 850 godina prije Isusovog rođenja, zemljom Palestinom vladao je kralj Ahab. On se oženio stranom princezom, Izebelom, kćerkom feničkog kralja. Tom svojom ženidbom kralj Ahab htio je stvoriti dobre veze s feničkim kraljem koji je bio moćniji od njega. Ali, nova kraljica počela je u Izrael uvoditi novu religiju boga Baala. Počela je progoniti i ubijati prave Božje proroke. Iz svoje zemlje dovela je lažne proroke boga Baala. Budući da su Izraelci zaboravili svoja obećanja Bogu, mnogi su počeli štovati Baala. Nova religija navodila ih je na mnoge razuzdanosti, pokvarenosti i ludosti. Zbog toga su se javljali mnogi problemi u narodu, ali nitko ništa nije poduzimao. Tada Bog šalje svoga proroka, pustinjaka _____, da se obračuna s lažnom religijom i narod vrati na pravi put. Bio je to strašan obračun, ali onda su bila okrutna vremena.



Uvijek se iznova moramo odlučivati za pravoga Boga, jer zavodljivost idola vrlo je velika. Ne mora se idol zvati Baal. Sve što nije Bog, a čemu čovjek podređuje svoj život, može postati njegov idol: novac, slava, moć, brzina, droga, alkohol.... Ako ne pazi na svoj odnos prema njima, ove stvarnosti vrlo lako opčaraju i zarobe čovjeka (iako same po sebi ne moraju biti loše). Na svoju slobodu čovjeka treba paziti i za nju se izboriti. I danas nam je potrebno proroka koji će razotkrivati lažne bogove i suvremene idole te pozivati na obraćenje i život dostojan čovjeka. Svatko je pozvan biti takav prorok u svojoj sredini... _____, prorok

Radni list 2

„Vatreni prorok pravoga Boga, ILIJA“

Pripovjedač: Prošlo je mnogo vremena i riječ Gospodnja bi upravljena Iliji:

Gospodin: Idi, pokaži se kralju Ahabu...

Pripovjedač: I ode Ilija da se pokaže Ahabu. Kad kralj Ahab ugleda Iliju, reče mu:

Ahab: Jesi li ti onaj koji upropašćuješ Izraela?

Pripovjedač: Ilija odgovori:

Ilija: Ne upropašćujem ja Izraela, nego ti i tvoja obitelj, jer ste ostavili Gospodina, a ti si sljedbenik Baala. Sada sakupi sav Izrael preda me na gori Karmelu i sve proroke Baalove koji jedu za stolom tvoje žene, kraljice Izebele.

Pripovjedač: Ahab pozva sav Izrael i sakupi Baalove proroke na gori Karmelu. Ilija pristupi svemu narodu i reče:

Ilija: Narode Izraelov, dokle ćete hramati na obje strane? Ako je Gospodin Bog, slijedite ga; ako je Baal, slijedite njega.

Pripovjedač: A narod mu nije ništa odgovorio. Ilija nastavi:

Ilija: Ja sam još jedini ostao kao prorok Gospodnji, a Baalovih je proroka četiri stotine i pedeset. Dajte nam dva junca. Neka oni izaberu sebi jednoga, neka ga sasijeku i stave na drva, ali neka ne podmeću vatru. Ja ću spremiti drugoga junca i neću podmetati vatre. Vi zazovite ime svoga boga, a ja ću zazvati ime Gospodnje: bog koji odgovori vatrom pravi je Bog.

Pripovjedač: Sav narod odgovori:

Svi: Dobro!

Pripovjedač: Potom reče Ilija prorocima Baalovim:

Ilija: Izaberite sebi jednoga junca i počnite, jer vas je mnogo više. Zazovite ime svoga boga, ali ne palite vatre.

Pripovjedač: Oni uzeše junca i pripremiše ga. Zazivali su ime Baalovo od jutra do podne govoreći:

Svi: O Baale, usliši nas!

Pripovjedač: Ali nije bilo ni glasa, ni odgovora. I skakahu i prigibahu koljena pred žrtvenikom koji su načinili. U podne im se Ilija naruga i reče:

Pripovjedač: A oni okrenuše vikati još glasnije i parati se noževima, kako je u njih običaj, sve dok ih nije oblila krv. Kad je prošlo podne, pali su u bunilo i bjesnjeli, ali nije bilo nikakva glasa ni odgovora. Tada Ilija reče svemu narodu:

Ilija: Priđite k meni!

Pripovjedač: I sav mu narod pristupi. On popravi žrtvenik Gospodnji koji bijaše srušen. Složi drva, rasiječe junca i stavi ga na drva. Tada reče:

Ilija: Napunite vodom četiri vrča i izlijte na paljenicu i na drva!

Pripovjedač: Učiniše tako. Ilija im opet zapovjedi:

Ilija: Ponovite!

Pripovjedač: I oni ponoviše. Tada im reče:

Ilija: Učinite i treći put.

Pripovjedač: Oni učiniše tako i treći put. Voda je tekla oko žrtvenika i jarak se ispunio vodom. Tada pristupi prorok Ilija i reče:

Ilija: Gospodine, Bože Abrahamov, Izakov i Izraelov, objavi danas da si ti Bog u Izraelu, da sam ja sluga tvoj i da sam po zapovijedi tvojoj učinio sve ovo. Usliši me, Gospodine; usliši me, da bi sav ovaj narod znao da si ti, Gospodin, Bog i da ćeš ti obratiti njihova srca.

Pripovjedač: I vatra Gospodnja pade i proguta paljenicu i drva, kamenje i prašinu, čak i vodu u jarku isuši. Sav narod se uplaši, ljudi padoše ničice i rekoše:

Svi: Gospodin je Bog! Gospodin je Bog!

Pripovjedač: Ilija im reče:

Ilija: Pohvatajte proroke Baalove da nijedan od njih ne utekne!

Pripovjedač: I oni ih pohvataše. A nebo se odjednom zamračilo od oblaka i vihora i pade jaka kiša.



Što slika prikazuje? _____

11. "Nasljednik proroka Ilije, ELIZEJ"

Ciljevi

- upoznati Elizeja kao proroka i nasljednika velikog Ilije
- shvatiti da su čuda koje Elizej čini znak Božje brige za ljude
- prepoznati simboliku "gube" i potrebu očišćenja, slika krštenja

Materijali pomagala

- fotografije sa zidnih kalendara (ili sa interneta) sa motivima vode
- Prilog 1, 2, 3, umnoženi za svaku skupinu
- Koverta za svaku skupinu (za kartice s Priloga 2)
- škare, ljepilo, po jedan čisti papir za skupinu

Molitveni početak

Prilog 1, Psalam 115. *Jedini pravi Bog.*

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: *Na prošlim susretima upoznali smo velikog proroka Iliju. Nakon što je prorok Ilija uznesen na nebo, njegov učenik Elizej nasljeđuje duhovne moći svoga učitelja i nastavlja Ilijinu misiju da obnovi Božji savez s Izraelom. Kao i Ilija nastavio je činiti čudotvorna djela i učinio ih je čak i više nego njegov učitelj. Elizej je na taj način nastavio prokazivati Božju moć i njegovu blizinu u teškim vremenima izraelske vjerske povijesti. Naime, u vrijeme Ilije i Elizeja vjera Izraelaca bila je u opasnosti jer su i kraljevi i narod bili skloni štovanju poganskih božanstava. Elizejeva služba trajala je oko 50 godina (od 885.-798. god. pr.Kr.) i to za vrijeme četiriju kraljeva: Jorama, Jehua, Joahaza i Joaša. Mnoga Elizejeva čuda pokazuju Božju brigu za ljude, čak i za one koji ne pripadaju izraelskom narodu.*

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- **prije susreta**

Prilog 2 umnožiti za svaku skupinu i izrezati po podebljanim linijama te staviti u kovertu.

- **podjela na skupine (slaganje fotografija)**

S fotografija zidnih kalendara uzeti motive iz prirode na kojima je prikazana voda (rijeke, jezera...). Svaku fotografiju nepravilno razrezati na onoliko dijelova koliko ima članova skupine. Sve dijelove fotografija pomiješati. Sudionici izvlače jedan dio i pokušavaju pronaći ostale članove svoje skupine prepoznajući dijelove istovjetne fotografije koja je nastala razrezivanjem. Pripremiti fotografija koliko će biti skupina. Odabрати predstavnike skupina

- **sastavljanje teksta**

- Podijeliti biblijski tekst, Prilog 3.
- Podijeliti priređene kovertu. (Izrezani tekst sa Priloga 2 u jednoj koverti.)

Zadatak je skupine da posloži kartice i nadopuni riječi koje nedostaju uz pomoć teksta s Priloga 3. Voditi računa o rednim brojevima na karticama s nepoznatim riječima. Upisati brojeve na pripadne kartice. Ako su riječi umetnute pravilno, prema brojevima će se dobiti ispravan redoslijed teksta. Nakon što tekst slože po rednim brojevima, zalijepe ga na čisti papir (no to nije nužno, ukoliko se radni materijali žele sačuvati za slijedeće skupine)

- **odgovaranje na pitanja**

Nakon što su skupine riješile zadatak i pročita se izvorni ili sastavljeni tekst (sa razumijevanjem), Prilog 3, odgovara se na pitanja ispod teksta.

Sinteza

• **Izvještaj o radu**

Predstavnici grupa redom čitaju odgovore. Ukoliko na neko od pitanja nema odgovora, svi mogu pokušati. Ako ni tada nema pravog odgovora, odgovara voditelj.

Odgovori:

1. Nije. Bio je aramski vojskovođa (Sirijac), pripadnik poganskog naroda.
2. Bolovao od u ono vrijeme neizlječive kožne bolesti, gube. Polagano je umirao od nje.
3. Preko sluškinje svoje žene koja je bila porijeklom Izraelka, saznao je za Elizeja.
4. Elizej nije ni izišao iz svoje kućice da vidi bolesnika, nego mu je samo poručio: «Idi i okupaj se sedam puta u Jordanu, i tijelo će ti opet biti čisto.»
5. Zato što ga Elizej nije ni pogledao, nije mu posvetio dužnu pažnju kao bolesniku i stranom uglednom vojskovođi.
6. Poslušao je Elizeja tek na nagovor vjernih slugu.
7. Okupao se 7 puta u Jordanu i gube je nestalo s njegove kože, očistio se, ozdravio je.
8. Ozdravljenje ga je potaknulo na obraćenje s poganstva. Počinje vjerovati u Boga kojeg zastupa Elizej.
9. Isusovo krštenje na Jordanu, Ivan Krstitelj je krstio na rijeci Jordanu, Filip krsti poganina Etiopljanina...

Aktualizacija

*Pitati: Postoji li i danas guba i je li ona izlječiva? Koje neizlječive bolesti danas poznajete? Što bi to bila «guba» u prenesenom značenju, ona «guba» koja duhovno razara čovjeka i donosi mu duhovnu smrt? (misli se na grijeh!)
Postoje li i danas ljudi slični proroku Elizeju koji liječe ljude od «gube»? Na koji način?*

Zaključiti:

Preko proroka Elizeja Bog pokazuje svoju moć i ljubav prema svakom čovjeku, bio on Izraelac ili poganin. Naaman ozdravlja od gube jedino stavljajući svoje povjerenje u Boga na temelju prorokovih riječi. Na rijeci Jordanu okupao se sedam puta. Broj sedam ovdje označava puninu i savršenstvo. Naaman je zahvalan Bogu i Božjem čovjeku. Želja da uzme "zemlje koliko mogu ponijeti dvije mazge" je ostatak poganskog praznovjerja, jer se onda vjerovalo da svaki narod ima svoja božanstva koja su vezana uz područje (zemlju) tog naroda. Naaman želi barem dio izraelske zemlje da načini sebi oltar u poganskom Damasku i iskazuje štovanje Izraelovu Bogu. Početnička vjera čini njegovu zahvalnost još dubljom i iskrenijom.

Kupanje u rijeci Jordanu i očišćenje podsjeća nas na krštenje kojim je Ivan krstio ljude i liječio ih od duhovne «gube», tj. od grijeha. Prorok Elizej ovdje nam simbolički predstavlja Ivana, posljednjeg proroka Novog zavjeta koji poziva na obraćenje i utire put onome koji će «krstiti u duhu i istini.», i liječiti tijelo i duh čovjeka, Isusu. Naaman Sirac i njegova guba podsjeća nas na «gubu» grijeha koja razara svakog čovjeka i dovodi do duhovne smrti. Vjera i voda krštenja oslobađaju nas te «gube» i daju nam novi život, koji Bog po svome Sinu Isusu nudi svakom čovjeku.

Molitveni završetak

Prilog 1, Ps 115 ,11-15

Prilog 1

Molitva na početku

Jedini pravi Bog Ps 115, 1-8

Ne nama, o Jahve, ne nama,
već svom imenu slavu daj
zbog ljubavi i vjernosti svoje.

Zašto da govore pogani:

"Tâ gdje je Bog njihov?"

Naš je Bog na nebesima,
sve što mu se sviđa to učini.

Idoli su njihovi srebro i zlato,
ljudskih su ruku djelo.

Usta imaju, a ne govore,
oči imaju, a ne vide.

Uši imaju, a ne čuju,
nosnice, a ne mirišu.

Ruke imaju, a ne hvataju,
noge imaju, a ne hodaju;
glas im iz grla ne izlazi.

Takvi su i oni koji ih napraviše
i svi koji se u njih uzdaju.

Slava Ocu...



Prorok Elizej, minijatura iz Misala Hrvoja Vukčića Hrvatinčića



Naaman Sirac (možeš ga obojiti)

Molitva na završetku

Ps 115, 11-15

Štovatelji Jahvini, u Jahvu se uzdajte!
- On je štit i pomoćnik njihov.

a Jahve će se nas spomenut'
i on će nas blagoslovit':

blagoslovit će one koji se Jahve boje -
i male i velike.

Blagoslovio vas Jahve
koji stvori nebo i zemlju!

Prilog 2

1. vojskovođa	Br.	Naaman, _____ aramskoga kralja, bijaše ugledan čovjek i poštovan pred svojim gospodarom, jer je po njemu Jahve dao pobjedu Aramejcima.
2. gubav	Br.	Ali taj vrsni ratnik bješe _____.
3. djevojku	Br.	Jednom su Aramejci otišli u pljačku i na području izraelskom zarobili mladu _____, koja je zatim služila ženi Naamanovoj. Ona reče svojoj gospodarici:..
4. proroku, oslobodio	Br.: "Ah, kad bi se samo moj gospodar obratio _____ koji je u Samariji! On bi ga zacijelo _____ gube!"
5. Elizejeve, Okupaj se	Br.	I tako Naaman stiže sa svojim konjima i kolima i stade pred vratima _____ kuće. A Elizej poruči dolazniku: "Idi i _____ sedam puta u Jordanu i tijelo će ti opet biti čisto
6. se naljuti, Rijeke	Br.	Naaman _____ i pođe govoreći: "Gle, ja misljam, izići će preda me, zazvat će ime Jahve, Boga svoga, stavit će ruku na bolesno mjesto i odnijeti mi gubu. Nisu li _____ u Damasku, Abana i Parpar, bolje od svih voda izraelskih? Ne bih li se mogao u njima okupati da postanem čist?"
7. ode odande	Br.	Okrenu se i _____ ljutit. Ali mu pristupiše sluge njegove i rekoše: "Oče moj, da ti je prorok odredio i teže, zar ne bi učinio? A nekmoli kad ti je rekao: 'Okupaj se, i bit ćeš čist.'"
8. sedam, očistio se!	Br.	I tako siđe, oprao se _____ puta u Jordanu, prema riječi čovjeka Božjega; i tijelo mu posta opet kao u malog djeteta - _____
9. Vрати se, Boga	Br.	_____ on Elizeju sa svom svojom pratnjom, uđe, stade preda nj i reče mu: "Evo, sad znam da nema _____ na svojoj zemlji, osim u Izraelu. Zato te molim, primi dar od svoga sluge."
10. samo Jahvi.	Br.	Tada Naaman reče: "Dobro, kad nećeš. Ali barem dopusti da meni, tvome sluzi, dadu ove zemlje koliko mogu ponijeti dvije mazge. Jer sluga tvoj neće više prinostiti pomirnice ni klanica drugim bogovin _____.



Prilog 3

Ozdravljenje Naamana 2 Kr 5, 1-6; 9-15.17

Naaman, vojskovođa aramskoga kralja, bijaše ugledan čovjek i poštovan pred svojim gospodarom, jer je po njemu Jahve dao pobjedu Aramejcima. Ali taj vrsni ratnik bješe gubav. Jednom su Aramejci otišli u pljačku i na području izraelskom zarobili mladu djevojku, koja je zatim služila ženi Naamanovoj. Ona reče svojoj gospodarici: "Ah, kad bi se samo moj gospodar obratio proroku koji je u Samariji! On bi ga zacijelo oslobodio gube!"

I tako Naaman stiže sa svojim konjima i kolima i stade pred vratima Elizejeve kuće. A Elizej poruči dolazniku: "Idi i okupaj se sedam puta u Jordanu i tijelo će ti opet biti čisto." Naaman se naljuti i pođe govoreći: "Gle, ja mišljah, izići će preda me, zazvat će ime Jahve, Boga svoga, stavit će ruku na bolesno mjesto i odnijeti mi gubu. Nisu li rijeke u Damasku, Abana i Parpar, bolje od svih voda izraelskih? Ne bih li se mogao u njima okupati da postanem čist?"

Okrenu se i ode odande ljutit. Ali mu pristupiše sluge njegove i rekoše: "Oče moj, da ti je prorok odredio i teže, zar ne bi učinio? A nekmoli kad ti je rekao: 'Okupaj se, i bit ćeš čist.'" I tako siđe, oprao se sedam puta u Jordanu, prema riječi čovjeka Božjega; i tijelo mu posta opet kao u malog djeteta - očistio se!

Vrati se on Elizeju sa svom svojom pratnjom, uđe, stade preda nj i reče mu: "Evo, sad znam da nema Boga na svoj zemlji, osim u Izraelu. Zato te molim, primi dar od svoga sluge."

Tada Naaman reče: "Dobro, kad nećeš. Ali barem dopusti da meni, tvome sluzi, dadu ove zemlje koliko mogu ponijeti dvije mazge. Jer sluga tvoj neće više prinositi pomirnice ni klanica drugim bogovima nego samo Jahvi.

Odgovori na pitanja:

1. Je li Naaman bio pripadnik izraelskog naroda?
2. Koji je problem mučio Naamana?
3. Kako je Naaman saznao tko bi mu mogao pomoći?
4. Što je Elizej učinio kad je Naaman došao?
5. Zašto se Naaman naljutio? Što je ljutit učinio?
6. Je li Naaman ipak poslušao riječi Elizeja? Zašto?
7. Što se dogodilo kada je Naaman poslušao proroka Elizeja i svoje sluge?
8. Na što je čudesno ozdravljenje potaklo Naamana?
9. Na koji događaj iz Novog zavjeta vas podsjeća ozdravljenje Naamana Sirca?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

12. „Pastir i prorok, borac protiv nepravde, AMOS“

Ciljevi

- upoznati djelovanje proroka Amosa, borca protiv društvene nepravde
- posvjestiti postojanje nepravde u današnjem društvu, (u svijetu, domovini, župi...)
- razvijanje osjetljivosti prema siromašnima, ugnjetavanima i zapostavljenima
- pokretanje suradnje s karitativnom i misijskom grupom

Materijali i pomagala

- Radni list, umnožen

Molitveni početak

PAŽNJA! NE OTKRITI IME PROROKA PRIJE RIJEŠAVANJA KRIŽALJKE-OSMOSMJERKE!!!

Poziv na molitvu: *Poslušajmo riječi proroka kojega ćemo danas upoznati.*

- Pročitati Am 5, 14-15, Prilog 1

Pitati: *Tekst je iz knjige Staroga zavjeta. Što možemo razlučiti iz poruke koju nam šalje prorok? Koja je njegova poruka tj. savjet?*

Motivacija

- **Promatranje slike**

Razmišljanje i razgovor o karakteristikama proroka na slici. Općenito, bez imenovanja proroka. Prilog 1

Pitati: *Što znači riječ prorok? On je sposoban - navijestiti što će se dogoditi. Ali ne samo to, nego on govori u nečije ime – čije?*

Pojasniti: *Prvenstvena uloga biblijskih proroka nije navještanje budućih događaja nego obrana Božjih i ljudskih prava.*

- **Rješavanje križaljke-osmosmjerke**

Prilog 1. Ostatak slova, čitano vodoravno, je rješenje: PROROK SIROMAHA AMOS.

Pojasniti pojmove iz križaljke-osmosmjerke: PROFETES je grčka riječ i znači proroci. OSMO STOLJEĆE jeste vrijeme prije Krista u kojem je djelovao prorok Amos. TEKOA je rodno mjesto proroka Amosa. IZRAEL je područje prorokova djelovanja. POSLANIK, GLASNIK opisuju službu prorokovu, imaju isto značenje. MILOSRĐE, PRAVDA i MOLITVA jesu glavne teme prorokovog propovjedanja.

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- Uvod u lik i djelo proroka Amosa. ovim ili sličnim riječima:

Amos je bio pastir, seljak podrijetlom iz Tekoe, gradićana rubu pustinje južno od Betlehema. Prije nego ga je Bog pozvao za proroka bio je, osim što je bio pastir, i obični uzgajivač divljih smokava Propovijedao je u Izraelu.

- Upisati ime proroka u tekst *Prorokova upozorenja* i pročitati ga. Prilog 1

Pojasniti nejasnoće iz teksta. (Vlašići i Štapci su sazviježđa, Vlašići se još zovu Plejade, a Jakovljevi štap ili Štapci su dio Orionovog sazviježđa. Tesanik je kamen isklesan u blokove.)

- Označiti dijelove teksta koji se čine kao najbolja poruka proroka Amosa.

Pitati: *Na čiju stranu staje prorok, koga brani, za koga se zalaže? Što Izraelci zaboravljaju?*

Sinteza s aktualizacijom

- Pročitati tekst s Priloga 1, *Kako trošiš svoj džeparac?*

Razgovor o tekstu.

Pitati: *Jeste li kada bili u prilici pomoći nekome tko je bio potlačen ili čak upozoriti nekoga tko je činio nepravdu?*

Molitveni završetak

Molitva s Radnog lista, kao i na početku.

Prijedlog za produbljenje kateheze

- **Izrezivanje slika i naslova iz novina**

Ponijeti na susret raznovrstan dnevni tisak i novine. Podijeliti djecu na skupine, i svima dati novine. Svaka skupina ima zadatak iz novina izrezati samo slike i naslove, (ne i članke!) koji govore o bogatašima, izrabljivanju, o siromašnima, potlačenima.

- **Dogovaranje strategije**

Vjeroučenci trebaju dogovoriti nekakvu strategiju kako pokušati riješiti te probleme.

- **Izrada plakata s rješenjima**

Svima podijeliti veći komad papira („hamer“) na koji će polijepiti izrezane slike i tekstove, a uz svaki tekst ili sliku napisati moguće rješenje.

Radni list

Molitva

Poticaj proroka, Am 5,14-15

Tražite dobro, a ne zlo, da biste živjeli,
i da Jahve, Bog nad Vojskama,
odista s vama bude kao što velite da jest.

Mrzite zlo, ljubite dobro,
držite pravicu na gradskim vratima,
pa će se možda Jahve, Bog nad Vojskama,
smilovat' ostatku Josipovu.

Slava Ocu...



Križaljka - osmosmjerk

P	A	S	T	I	R		P		
R	O	M	O	L	I	T	V	A	O
A	E	S	R		O	E		S	S
V	Đ		L		R	K	O	T	M
D	R	K	S	A	I	O		O	O
A	S		J	O	N	A	R	L	J
O	O	M	A	H	A	I		E	O
G	L	A	S	N	I	K	K	Č	B
A	I	Z	R	A	E	L	M	E	O
S	M	S	E	T	E	F	O	R	P

Pronadi pojmove:

1. IZRAEL
2. PASTIR
3. TEKOA
4. OSMO
5. STOLJEĆE
6. BOG
7. POSLANIK
8. GLASNIK
9. PROFETES
10. JONA
11. MOLITVA
12. MILOSRDE
13. PRAVDA

Slova preostala
nakon
rješavanja
čitana
vodoravno daju
ime i službu
proroka

Prorokova upozorenja, Usp. Am 1,1; 5, 7-14

Riječi _____, pastira iz Tekoe.

Njegova viđenja o Izraelu u doba kraljeva Uzije i Jeroboama:

*On napravi Vlašiče i Štapce, on obrće mrak u zoru, a dan u najglušu noć.
On saziva morske vode i valja ih preko lica zemlje. Gospodin mu je ime.
Nenadano šalje pustoš na tvrđavu i utvrdi propast nosi.*

*Jao onima koji pravdu pretvaraju u pelin, u prah bacaju poštenje!
Mrze čovjeka što na vratima pravdu dijeli i grde onog što zbori pošteno.*

*Stoga, jer gazite siromaha, dižući od njega porez u zitu –
u kućama što ih sazdate od tesanika nikad živjet' nećete;
iz ljupkih vinograda što ih posadiste nikad nećete piti vina.*

*Jer znam mnoge vaše zločine, i vaše grijehove pregoleme:
tlačite pravednika i primate mito,
odbijajuć' siromaha na gradskim vratima.*

*Tražite dobro, a ne zlo da biste živjeli,
i da Jahve, Bog nad vojskama,
odista s vama bude, kao što velite da jest.*



KAKO TROŠIŠ SVOJ DŽEPARAC?

Božja poruka koju smo čuli po proroku Amosu želi nas upozoriti na naš odnos prema novcu. Nemoj misliti da se to tiče samo odraslih, a tebe da se ne tiče jer ne zarađuješ! Tiče te se jer možda dobivaš džeparac, ili čokolade, slatkiše i žvake. Sve što dobivaš, tvoje je malo bogatstvo. Razmislimo zajedno kako ga trošiti!

Prorok Amos pripovijeda o nekim svojim savremeniciima koji su ucjenjivali siromaha, kupovali ih za srebro ili za sandale. Uvijek je bilo i danas ima siromaha te bogataša i vlastodržaca, koji iskorištavaju siromaha. I uvijek je bilo i danas ima ljudi - možda smo i mi takvi - koji misle da su siromasi, jer nemaju sve što im padne na pamet. I pritom ne vide da uvijek ima onih koji imaju manje od njih i prema kojima su bogati.



13. „Prorok plemenitog porijekla, IZAIJA“

Ciljevi

- upoznati poziv i djelovanje proroka Izaije
- poticaj na sudjelovanje u euharistiji (razmišljanje o Božjoj nazočnosti u crkvi)
- poticaj na vjerničko djelovanje zauzimanje u društvenom životu

Materijali i pomagala

- Radni list, umnožen

Molitveni početak

Radni list. Psalam 100, *Poziv na hvalu.*

Motivacija

Radni list. Riješiti krožaljku-osmosmjerku. Neka od slova ulaze u više riječi. Neiskorištena slova daju ime: IZAIJA.

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: *Možete li zamisliti kako Bog svoju poruku ljudima šalje preko nekog političara, visokog vladinog službenika, ministra ili savjetnika šefa države? Upravo to se dešavalo s prorokom Izaijom. On je bio savjetnik judejskih kraljeva te je djelovao kao diplomat onoga vremena u pitanjima vanjske i unutrašnje politike. Bio je plemenitog porijekla, aristokrat koji je narod i kraljeve pozivao na oprez i mudrost, odnosno vjernost Bogu. Za proroka je pozvan u svojoj 25. godini kada je prisustvovao službi u Hramu. Tada je imao mistično viđenje.*

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

Radni list. *Doživljaj Božjeg poziva.* Pročitati.

Pojasniti nejasne riječi ili dijelove teksta: *Mladi Izaija stajao je u predvorju Hrama pridružujući se obredu bogoslužja koji se odvijao. Tada se odjednom u njegovim očima Hram preobražava i Božja nazočnost njemu postaje vidljiva. Izaiji je bilo dano da prodre u tajne velikog Boga neba i zemlje, da vidi i razmatra njegovu slavu. Mladić je bio potresen u dubini duha i tijela i to ga potresno iskustvo preobražava za čitav život. Nakon izlaska iz Hrama, Izaija je čovjek Božji koji ljudsko djelovanje i tijek događanja gleda i prosuđuje Božjim očima.*

Sinteza

Ovim ili sličnim riječima: *Od svoga viđenja u Hramu i proročkog poziva Izaija postaje Božji glasnik, prorok. Svojim diplomatskim djelovanjem na kraljevskom dvoru on nastoji spriječiti da se kralj (Ahaz, ali i drugi kraljevi nakon njega), velikaši i narod pouzdaju samo u svoje političko djelovanje i političke saveznike. Izaija naglašava da je, pored svega, Bog onaj u kojega se ljudi trebaju pouzdati. Također naglašava potrebu pravednosti u društvu i potrebu zauzimanja za siromašne. Pored toga, Izaija je i prorok rođenja Isusovog, pjesnik nade i mira.*

Aktualizacija

Pitati i razgovarati:

- Doživljavamo li mi prisutnost Božju u našim crkvama?
- Doživljavamo li Božju nazočnost tijekom sv. mise?
- Znete li da poklik u misi *Svet, svet, svet* dolazi upravo iz ovog dijela Biblije, od Izaije?
- Stavljaju li današnji ljudi svoje povjerenje u Boga ili u politiku i političare?
- Zauzimaju li se današnji vjernici dovoljno u javnom i političkom životu?

Molitveni završetak

Radni list, *Rođenje Mesije*.

Prijedlog za produbljenje kateheze

- Pjesme o Sluzi Jahvinom. Pronaći u knjizi proroka Izaije, pročitati i komentirati. Izaija je, pored ostalog, i prorok muke Isusa Krista.

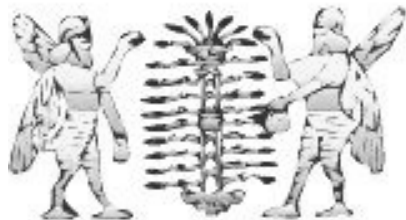
Radni list

Prazna 2 polja zatamni, a zatim pronađi pojmove: POLITIKA, JAHVE, OBJAVA, PROROK, KNEZ MIRA, AHAZ, SLUGA, KERUB. Preostala slova čitana redom vodoravno daju ime osobe iz Starog zavjeta koju ćete bolje upoznati.

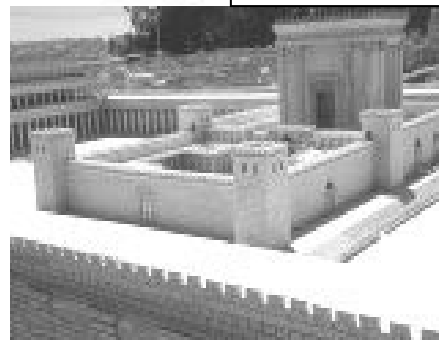
P	O	L	I	T	I	K	A
Z	B	U	R	E	K	O	H
E	J	A	H	V	E	R	A
N	A	I		Z		O	Z
K	V	A	I	M	I	R	A
J	A	G	U	L	S	P	A

Ps100, Poziv na hvalu

Kliči Bogu, zemljo sva!
Služite Gospodinu u veselju!
Pred lice mu dođite
s radosnim klicanjem!
Znajte da je Gospodin Bog:
on nas stvorio, i mi smo njegovi,
njegov smo narod
i ovce paše njegove.
Uđite s hvalama na vrata njegova,
u dvore njegove s pjesmama;
hvalite ga, ime mu slavite!
Jer dobar je Gospodin,
dovijeka je ljubav njegova,
od koljena do koljena vjernost njegova.
Slava Ocu...



Jeruzalemski hram



Doživljaj Božjeg poziva

One godine kad umrije kralj Uzija, u Hramu vidjeh Boga gdje sjedi na prijestolju visoku i uzvišenu. Skuti njegova plašta ispunjahu Svetište Hrama. Ognjena su bića-kerubi stajala oko njega, zaklanjajući lice od Božje slave. I klicahu jedan drugome:

"Svet! Svet! Svet je Gospodin, svemogući Bog! Puna je zemlja Slave njegove!"

Od njihovih glasova cijeli je hram drhtao i tresao se. Dim je ispunjavao Hram. Ispunila me jeza i strahopoštovanje. Bog je velik i dobar, a ja sam se osjećao malenim, bijednim i postideanim. Rekoh: *"Jao meni, propadoh, jer čovjek sam grešnik i pripadam grešnom narodu, a oči mi vidješe Boga Svetoga!"*

Jedno od bića doletje k meni. U ruci mu bijaše žerava koju uze kliještima sa žrtvenika. Dotače se njome mojih usta i reče: *"Evo, usne je tvoje dotaklo, krivica ti je skinuta i grijeh oprošten."*

Tad čuh glas Gospodnji:

"Koga da pošaljem? Tko će biti moj glasnik?"

Ja rekoh: *"Evo me, mene pošalji!"*

Rođenje Mesije, Usp. Iz 9,1-5

*Narod koji je u tmini hodio
svjetlost vidje veliku;
one što mrklu zemlju obitavahu
svjetlost jarka obasja.
Jer, dijete nam se rodilo,
sina dobismo;
na plećima mu je vlast.
Ime mu je: Savjetnik divni,
Bog silni, Otac vječni,
Knez mironosni.
Nadaleko vlast će mu se sterat'
i miru neće biti kraja
nad kraljevstvom njegovim:
učvrstit će ga i utvrdit
u pravu i pravednosti.
Slava Ocu...*



14. „Mladi prorok, JEREMIJA“

Ciljevi

- upoznati se s pozivom proroka Jeremije
- uočiti da Bog i nas treba za „proroke“

Materijali i pomagala

- Prilog, može se umnožiti
- 1 ili više pozivnica (za nekakav sastanak, vjenčanje ili sl.)
- Radni list, umnožen
- običan ili hamer papir za izradu pozivnice
- pribor za pisanje (flomasteri, drvene bojice...)

Molitveni početak

Zapjevati pjesmu „*Ne boj se*“, Prilog. Ako je pjesma nepoznata, tekst se može pročitati uz meditativnu glazbu.

Motivacija

- Pokazati sudionicima 1 ili više pozivnica. Razgledati ih i pročitati tekstove.
- Razgovorom otkriti da postoje **osnovni elementi** svakog poziva:
 - tko poziva
 - koga se poziva
 - na što se poziva (cilj poziva)
 - vrijeme i mjesto izvršavanja poziva

Najava teme

Voditelj: *Danas ćemo vidjeti kako je Bog uputio svoj poziv mladiću Jeremiji da mu bude prorokom. Jeremija je potjecao iz svećeničke obitelji iz mjesta blizu Jeruzalema, a kada ga je Bog pozvao bio je još vrlo mlad.*

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- Radni list, *Poziv Jeremijin*. Tekst se **ne čita zajednički** nego svatko radi za sebe.

- **samostalno proučavanje teksta**

Sudionici čitaju tekst i označavaju svoja zapažanja pomoću ovih znakova:

- upitnikom (?) označiti nejasnoće (nepoznate riječi ili nerazumljivi redak)
 - uskličnikom (!) označiti gdje se nešto novo saznaje ili ono što je posebno lijepo i zanimljivo
- Neka ne stavlja više od 3 uskličnika i upitnika (jer će razrješavanje i otkrivanje biti predugo).*

- **razrješavanje upitnika**

Sudionici govore gdje su stavili upitnike, a zatim se razgovorom pojašnjavaju nejasnoće.

- **otkrivanje uskličnika**

Sudionici otkrivaju gdje su stavili uskličnike i pojašnjavaju zašto su ih baš tu stavili.

Interpretacija teksta

Voditelj vodi razgovor pomoću ovih ili sličnih pitanja (pitanja se mogu pripremiti i na listu papira da sudionici na njih pismeno odgovore):

- *Kako doživljavate Božji poziv upućen Jeremiji: kao veliku tajnu, težak zadatak, veliko ohrabrenje, veliko povjerenje, veliko poslanje...?*

(Svi su ovi elementi prisutni u tekstu.)

- *Što znače riječi: «Prije nego što te oblikovah u majčinoj utrobi...»?*

(Bog je Jeremiju predodredio za proroka još prije njegovog začeća.)

- *U kojoj životnoj dobi Bog može nekoga pozvati za proročku službu?*

(U bilo kojoj dobi, kao mladića, odraslog čovjeka ili starca, pa i prije začeća tj. rođenja.)

- *Kako Jeremija odgovara na Božji poziv? Pronađite te retke!*

(Smatra da nije sposoban, da je premlad.)

- *Kako se Jeremija osjeća dok sluša Božji poziv? Što izražava svojim riječima?*

(Osjeća se nedostojnim, plaši se velike odgovornosti i zadaće, izražava poniznost.)

- *Što vam je najljepše u Božjemu odgovoru Jeremiji? Što mu Bog obećava?*

(Bog mu obećava svoju blizinu, vodstvo i zaštitu.)

- *Koju gestu čini Bog? Zašto?*

(„Dotiče“ se Jeremijinih usta. Zato što će od sada Jeremija govoriti i prenositi Božju poruku.)

- *Koji nam reci govore što je njegova zadaća i poslanje?*

- *Na što se odnose riječi: rušenje, istrebljivanje, građenje i sadenje?*

(Prorokova zadaća je rušenje zla i istrebljenje poganstva, a graditi dobro i saditi pravu pobožnost.)

Sinteza

- Radni list. Ispisati elemente svakog poziva (koji su otkriveni prilikom motivacije).
- **otkrivanje osnovnih elemenata poziva u biblijskom tekstu**

Radni list. Sudionici trebaju otkriti da i u Božjem pozivu Jeremiji postoje elementi koje nalazimo na uobičajenim pozivnicama te ih ispisati:

- tko poziva: *Bog*

- koga poziva: *mladog Jeremiju*

- na što se poziva (cilj): *da prenosi njegovu poruku ljudima, da se obrate*

- vrijeme i mjesto izvršavanja poziva: *sadašnjost, narodi i kraljevstva*

Aktualizacija

- Pitati: *Jesmo li mi pozvani biti proroci? Kako mi vršimo našu proročku službu? Gdje nas Bog najviše treba?*
- Pogledati primjer pozivnica za aktualizaciju na Prilogu.

Molitveni završetak

Molitva s početka susreta.

Prijedlog za produbljenje kateheze

- **izrada „osobne Božje pozivnice“**

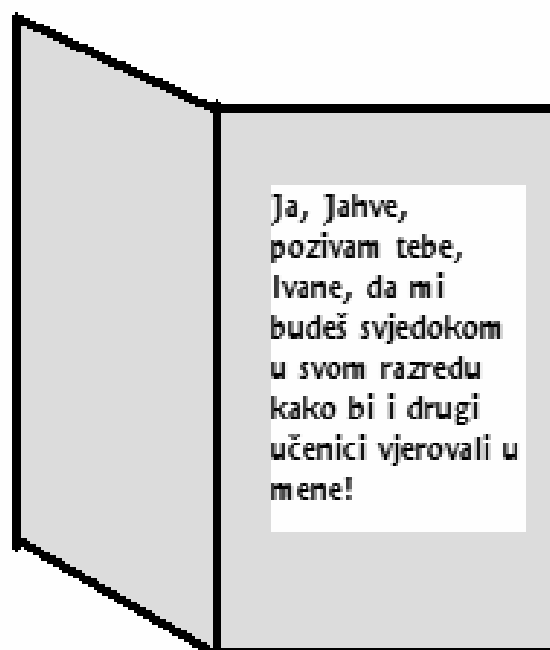
Svaki sudionik od papira (hamer ili obični A4 presavijen na veličinu pozivnice) treba oblikovati pozivnicu i likovno ju obraditi. Pozivnica treba sadržavati sve elemente poziva i biti onakva kakvu misli da Bog njemu upućuje. Npr. poziv biti prorok u svojoj obitelji koji će podsjećati ostale na molitvu i svetu misu, svjedočiti za Isusa svojim ponašanjem u razrednoj zajednici, biti prijatelj siromašnih i zaboravljenih...

Pjesma za početak susreta

„Ne boj se“ (Usp. Iz 43, 1-5)

*Ne boj se, jer ja sam te otkupio.
Imenom sam te zazvao,
ti si moj,
jer dragocjen si u mojim očima,
vrijedan si i ljubim te ja!*

*Kad preko vode prelaziš,
neće te preplaviti.
Kad kroz vatru prolaziš
neće te opeći,
i kada vjetrovi navale na te da te obore,
nećeš se srušiti
jer s tobom sam ja!*



Primjer pozivnica za aktualizaciju

Radni list

Prouči tekst uz pomoć znakova:

? = nešto nejasno

! = nešto novo, lijepo i zanimljivo

Elementi svakog poziva:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Poziv Jeremijin, Jr 1,4-10

Dode mi riječ Jahvina:
«Prije nego što te oblikovah u majčinoj utrobi,
ja te znadoh;
prije nego iz krila majčina izađe,
ja te posvetih,
za proroka svim narodima postavih te.»
A ja rekoh: «Ah, Gospode Jahve, gle,
ja ne umijem govoriti: dijete sam.»
A Jahve mi odvrati:
«Ne govori: 'Dijete sam!'
Već idi k onima kojima te šaljem
i reci sve ono što ću ti narediti.
Ne boj ih se:
jer ja sam s tobom da te izbavim.»
riječ je Jahvina.
I tada Jahve pruži ruku, dotače se
usta mojih i reče:
«Evo, u usta tvoja stavljam riječi svoje.
Gle: postavljam te danas
nad narode i kraljevstva,
da istrebljuješ i rušiš,
da zatireš i ništiš,
da gradiš i sadiš.»



*Pronađi osnovne elemente svakog poziva
u pozivu proroka Jeremije:*

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

15. „Prorok utjehe, EZEKIEL“

Ciljevi

- upoznati Ezekielu, proroka koji djeluje u babilonskom sužanjstvu
- shvatiti da Bog nikada ne napušta čovjeka (brine za narod i u zarobljeništvu)
- Bog može oživjeti ono što trenutno izgleda mrtvo
- uočiti potrebu obraćenja, „novog srca i novog duha“ svih nas

Materijali i pomagala

- Prilog
- Radni list, umnožen

Molitveni početak

Prilog. *Pjesma prognanika, tužaljka*, Ps 137

Motivacija

- Radni list. „**Oluja ideja**“

Navesti što više asocijacija uz riječ: **ZAROBLJENIŠTVO**

(*Strah, rat, jauk i plač, očaj, tjeskoba, propast, „Božja kazna“, nepovrat, ...*)

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima:

Upoznat ćemo поблише proroka utjehe, Ezekielu, koji je djelovao za vrijeme sužanjstva izraelaca u Babiloniji, početkom 6. st. pr. Kr. Svoje govore upravljao je zarobljenim sunarodnjacima i budio u njima nadu u izbavljenje, u ponovnu obnovu Jeruzalema.

- **Kratko izlaganje uz promatranje slika na Prilogu**

Ezekiel je bio sin svećenika Buzije iz Jeruzalema. U to vrijeme Babilonski kralj Nabukodonozor osvojio je Jeruzalem i židovsko stanovništvo odveo u zarobljeništvu. S njima je morao poći i Ezekiel. On je bio veliki vizionar koji je tješio svoje sunarodnjake i pozivao ih na obraćenje. Njihova nevjera i grešni život doveli su ih do propasti-sužanjstva. Sada Ezekiel najavljuje oslobođenje i povratak u zavičaj. Bog ih može i želi spasiti ako mu se vrate. Božja snaga i Duh odvesti će ih u zavičaj da ponovno podignu Jeruzalem i izgrade Hram na gori Sionu. **Bit će to kao oživljavanje suhих kostiju.**

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- **Čitanje teksta.** Radni list, *Prispodoba o suhim kostima Ez 37, 1-14*
- **Razgovor.** Riješiti nejasnoće. Pitati: *Koja bi bila poruka ovoga teksta?*

Sinteza

Radni list. *Sažetak*.

Aktualizacija

Radni list. *Dopuni rečenice*. Sjetiti se teških, beznadnih trenutaka u vlastitom životu.

Molitveni završetak

Zapjevati nekoliko puta (3x) redak: *Pošalji Duha svojega, Gospodine i obnovi lice zemlje.*

- ili netko predmoli jednu od uspješno sastavljenih molitava, a zatim svi *Slava Ocu...*

- ili izmoliti *Pjesmu prognanika*, kao na početku, Prilog.

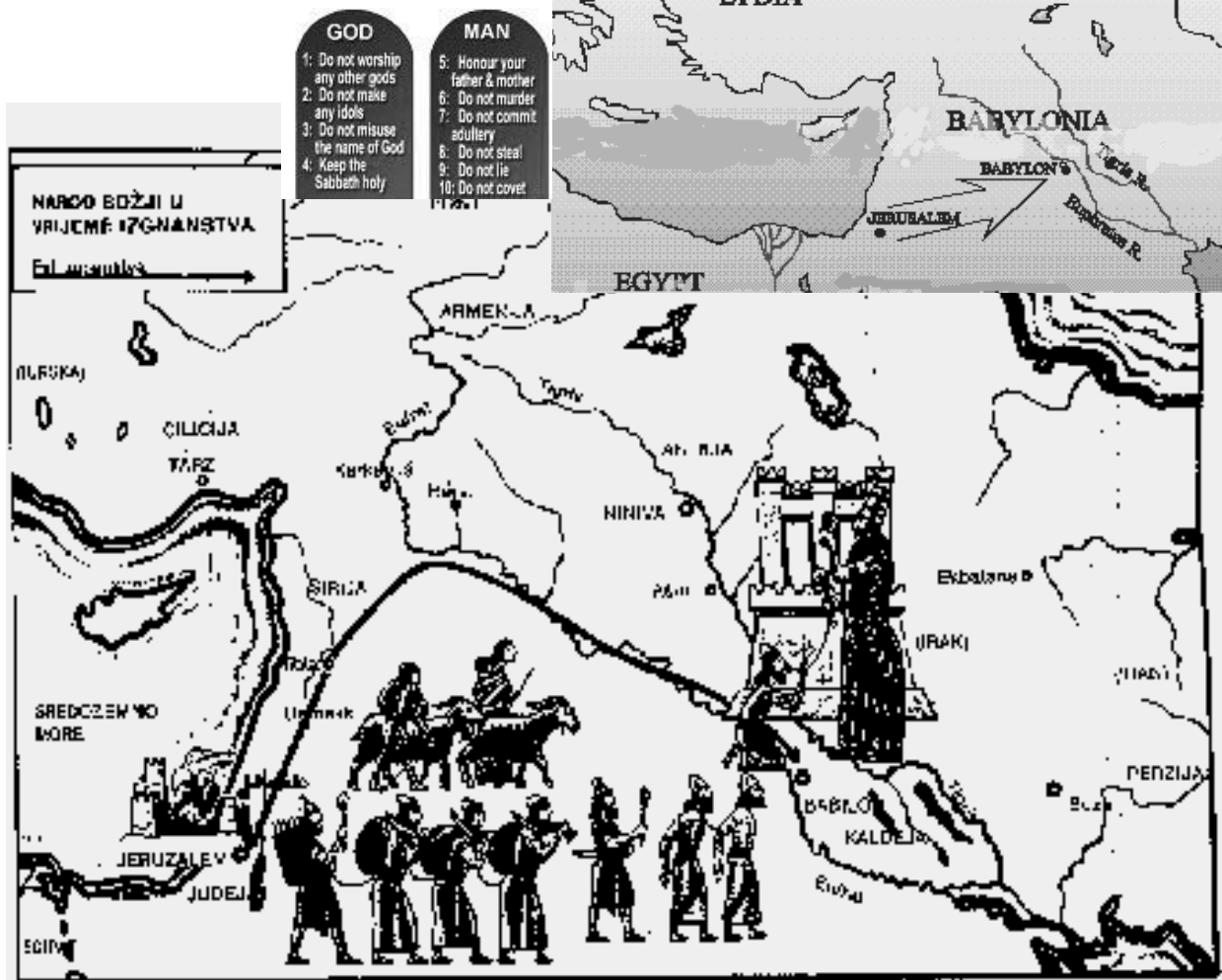
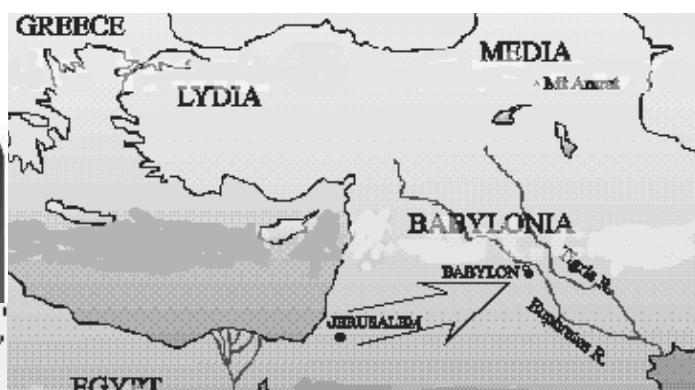
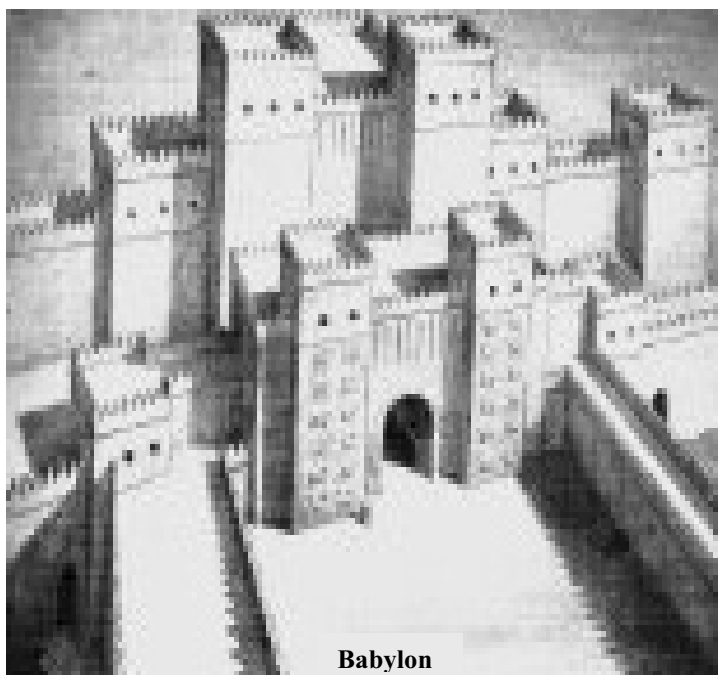
Prilog

Pjesma prognanika, tužaljka, Ps 137

*Na obali rijeka babilonskih
sjedosmo i plakasmo
spominjući se Siona;
o vrbe naokolo
harfe svoje bijasmo povješali.*

*I tada naši tamničari
zaikaše od nas da pjevamo,
porobljivači naši zaikaše da se veselimo:
«Pjevajte nam pjesmu sionsku!»*

*Kako da pjesmu Jahvinu pjevamo
u zemlji tuđinskoj!
Nek se osuši desnica moja,
Jeruzaleme, ako tebe zaboravim!
Nek mi se jezik za nepce prilijepi
ako spomen tvoj smetnem ja ikada,
ako ne stavim Jeruzalem
vrh svake radosti svoje!
Slava Ocu...*



Radni list



p
r
o
r
o
k

u
t
j
e
h
e

„Oluja ideja“:
ZAROBLJENIŠTVO

Sažetak

Jeruzalem je u ruševinama, a narod u zarobljeništvu. Očajavaju i ne vide nikakvu budućnost. Tada prorok Ezekiel upućuje riječ utjehe: **Bog Izraelov je Bog živih. On može oživjeti ono što trenutno izgleda mrtvo. Božja je vjernost moćnija i od smrti. Samo ako mu se vratimo.** To je poruka i za naš život u sličnim situacijama.

Prispodoba o suhim kostima Ez 37, 1-14

I spusti se na me ruka Jahvina i Jahve me u svojem duhu izvede i postavi usred doline pune kostiju. Provede me kroz njih, svuda oko njih, i gle, bijaše ih u dolini veoma mnogo i bijahu sasvim suhe! Reče mi: «Sine čovječji, mogu li ove kosti oživjeti?»

Ja odgovorih: «Jahve Gospode, to samo ti znaš!» Tad mi reče: « Prorokuj ovim kostima i reci im: 'O suhe kosti, čujte riječ Jahvinu!' Ovako govori Jahve Gospod ovim kostima:

'Evo duh ću svoj udahnuti u vas i oživjet ćete! Žilama ću vas ispreplesti, mesom obložiti, kožom vas obaviti i duh svoj udahnuti u vas i oživjet ćete – i znat ćete da sam ja Jahve!»

I ja stadoh prorokovati kao što mi bješe zapovjedbena. I dok sam prorokovao, nastade šuškanje i pomicanje i kosti se stadoše pribirati. Pogledah, i gle, po njima narasle žile i meso; kožom se presvukoše, ali duha još ne bijaše u njima.

I reče mi: «Prorokuj duhu, sine čovječji, prorokuj i reci: 'Ovako govori Jahve Gospod: od sva četiri vjetra dođi, duše, i dahni u ova trupla da ožive!» I stadoh prorokovati kao što mi zapovijedi, i duh uđe u njih i oživješe i stadoše na noge – vojska vrlo, vrlo velika.

Reče mi : «Sine čovječji, te kosti – to je sav dom Izraelov. Evo oni vele: 'Usahnuše nam kosti i propade nam nada, pogibosmo!' Zato prorokuj i reci im: 'Ovako govori Jahve Gospod: Ja ću otvoriti vaše grobove, izvesti vas iz vaših grobova, moj narod! I duh svoj udahnut ću u vas da oživite, i dovest ću vas u vašu zemlju, i znat ćete da ja Jahve govorim i činim' – riječ je Jahve Gospoda.



*Pošalji Duha
svojega,
Gospodine i
obnovi lice
zemlje.*

• Dopuni rečenice

Moj život je poljana «suhih kostiju» kad ... _____
ili

Suhe kosti moga života su... _____
ili

Moja molitva za «nov duh i novo srce»... _____

16. „Mladić s darom vizija budućnosti, DANIEL“

Ciljevi

- upoznati pripovjest o Danielu u lavljoj jami
- shvaćanje da Bog ljudima daruje različite talente i sposobnosti
- poticaj na povjerenje Bogu u poteškoćama i krizama
- poticaj na razvijanje vlastitih talenata u korist drugih

Materijali i pomagala

- Radni list, umnožen

Molitveni početak

Radni list. *Blagoslov stvorenja.* Molitva na početku.

Motivacija

Pronaći izlaz iz labirinta, polazeći od sredine. Radni list.

Najava teme

Radni list. Tekst *Pojašnjenje događaja.* Pročitati.

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

Radni list. Tekst *Daniel među lavovima.* Pročitati.

Razgovor: *Da li vam je jasno zašto je Daniel bio bačen u jamu s lavovima? Pod kojom optužbom? Zašto je došlo do te optužbe? Optužba je bila krivovjerje, a pravi razlog zavist.*

**Što mislite kako se Daniel osjećao kada se to dogodilo? Što je spasilo Daniela u trenucima opsnosti? *Jesu li mu u jami s lavovima pomogla sposobnost tumačenja snova? *Tko daje ljudima talente i sposobnosti, da li ih ljudi sami stječu? Kako ih treba koristiti?*

Sinteza

Daniel je bio svjestan da je njegova sposobnost tumačenja snova dar Božji, a ne neka njegova posebna zasluga. Na tome je bio Bogu zahvalan i ostao mu je vjeran, čak i pod cijenu vlastitog života. Svoj dar koristio je na dobro svih, a ne za vlastitu korist. Tumačenje snova nije mu pomoglo u neprilici u kojoj se bio našao zbog zavisti babilonskih velikaša. U toj neprilici pomogla mu je samo vjernost i predanje Bogu.

Aktualizacija

Potaknuti: *Sjetite se neke «bezizlazne» situacije u vašem životu koja je slična Danielovoj. Kako ste tada reagirali? Jeste li se tada utjecali Bogu za pomoć? Jeste li nekada, unatoč pritiscima u društvu, školi, na ulici, ostali Bogu vjerni? Na koji način (npr. redovitim odlaskom na misu)? Razmislite kako ste se osjećali kada su na vas vršeni pritisci da ne svjedočite svoju vjeru. Koji su vaši talenti i sposobnosti? Ne postoji nitko bez određenih sposobnosti i talenata. Potrebno ih je otkrivati, koristiti i razvijati.*

Molitveni završetak

Radni list. *Molitva na kraju.*

Prijedlog za produbljenje kateheze

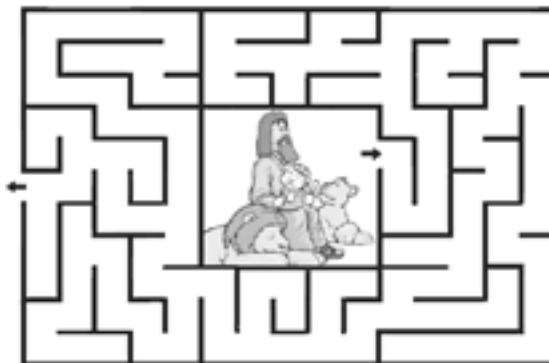
- Izrada *puzzle slagalice* na temu Daniela u lavljoj jami. Podjeliti se na skupine. Svaka skupina nacrti i izreže sliku. Zatim daje dijelove drugoj skupini da složi sliku.

Radni list

Molitva na početku

Blagoslov stvorenja, Usp. Dn 3,57-89

Sva djela Gospodnja,
blagoslivljajte Gospoda:
hvalite i uzvisujte ga do vijeka!
Sve divlje i pitome životinje,
blagoslivljajte Gospoda:
hvalite i uzvisujte ga do vijeka!
Sinovi ljudski, blagoslivljajte Gospoda:
hvalite i uzvisujte ga do vijeka!
Slavite Gospoda jer je dobar,
jer je vječna ljubav njegova!
Slava Ocu...



Pojašnjenje događaja

Pripovijest o Danielu govori nam kako je za vrijeme ropstva naroda u Babilonu jedan mladi izraelac uspio zadobiti kraljevo povjerenje.

Babilonskog kralja Darija mučila su neka zagonetna zbivanja na njegovom dvoru i teški snovi koje je sanjao. Ali nitko mu nije znao protumačiti njihovo značenje. Daniel je to uspio jer je od Boga primio izvanredan duh bistrine i znanja te vještinu da tumači snove, rješava zagonetke i razrješuje teškoće.

Kralj ga je zavolio i postavio na 3. mjesto u kraljevstvu. Međutim, to se nije sviđalo babilonskim velikašima. Zato su Daniela pred kraljem optužili za krivovjerje, da ne štuje njihove bogove kako je u Babilonu propisano.

Iako to nije želio, kralj je morao izvršiti kaznu predviđenu za krivovjerje i baciti Daniela među lavove. Međutim, dogodilo se nešto izvanredno...

Danijel među lavovima. Usp Dn 6,17-26

Tada kralj naredi da dovedu Daniela i da ga bace u lavovsku jamu. Kralj reče Danielu: "Bog tvoj, kome tako postojano služiš, neka te izbavi." Donesoše kamen i staviše ga jami na otvor. Kralj ga zapečati prstenom svojim i prstenom svojih velikaša te se vrati u svoj dvor i provede noć ne okusivši jela. Nije mogao usnuti. U ranu zoru, kralj ustade i pođe brzo k lavovskoj jami. Kad se primače blizu, viknu žalosnim glasom Danielu: "Daniele, slugo Boga živoga, je li te Bog, kome postojano služiš, mogao izbaviti od lavova?" Daniel odgovori: "O kralju, živ bio do vijeka! Moj je Bog poslao svog Anđela; zatvorio je ralje lavovima te mi ne naudiše, jer sam nedužan pred njim. Pa i pred tobom, o kralju, ja sam bez krivice." Kralj se vrlo obradova i naredi da Daniela izvade iz jame. Izvadiše Daniela iz jame neozlijeđena, jer se bijaše uzdao u svoga Boga. Kralj zapovjedi da dovedu one ljude koji bijahu optužili Daniela i da ih bace u lavovsku jamu. I prije nego dodirnuše tlo, lavovi ih zgrabiše i smrviše im kosti.



Molitva na kraju

Usp. Dn 6,27-28

On je Bog živi,
on ostaje do vijeka!
Njegovo kraljevstvo
neće propasti,
njegovoj vlasti nema
kraja!
On izbavlja i spasava,
čini znake i čudesa
na nebesima i na
zemlji!
On je spasio Daniela
iz šapa lavljih!"
Slava Ocu...

17. „Neposlušni prorok, JONA“

Ciljevi

- upoznati lik proroka Jone
- shvatiti da Bog spasenje ljudi želi ostvariti po nama
- s Bogom je potrebno surađivati unatoč našoj grešnosti

Materijali i pomagala

- Prilog 1, može se umnožiti
- Radni list, umnožen

Molitveni početak

Prilog, *Molitva Inka*.

Motivacija

Pitati sudionike: *Što znaju o kitovima? Jesu li gledali koji film o kitovima?*

Popuniti njihovo znanje podacima o kitovima, Prilog

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: *Danas ćemo čuti što je bilo s neposlušnim prorokom Jonom i kitom.*

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

Radni list, *Spas Ninive*. Pročitati.

Pitati: *Što nam poručuje ova pustolovina Jone? Da li je Jona poslušao Boga? Je li Bog sve vrijeme znao gdje je Jona? Gdje se nalazio Jona dok je molio? Je li Bog volio ljude u Ninivi? Zašto? Zašto ih je poštedio propasti?*

Aktualizacija

Pitati: *Što se događa ako odustanemo od zadataka koje Bog stavlja pred nas? Što na to kaže naša savjest?*

**Nabrojite neke zadatke koje moramo svakodnevno izvršavati, a nije nam baš uvijek lako! (Reći istinu, pomoći nekome baš kad nam se žuri, spremiti svoju sobu, pisati zadaću...)*

**Po čemu znamo da Bog od nas traži određene zadatke?*

Po krštenju, po savjesti, po 10 zapovijedi, po Bibliji, po roditeljima...

**Da li je uvijek lako ispuniti ove zadatke? Zašto?*

**Imaju li ti zadaci ipak smisla? Koji je njihov smisao? Jesu li oni preteški, nemogući?*

Dobro nas samih i drugih s kojima živimo.

Sinteza

Zajednički izvući zaključke koje sudionici zapišu, Radni list

Bog od nas ponekad traži i ono što nam je teško.

Nije dobro voljeti samo sebe.

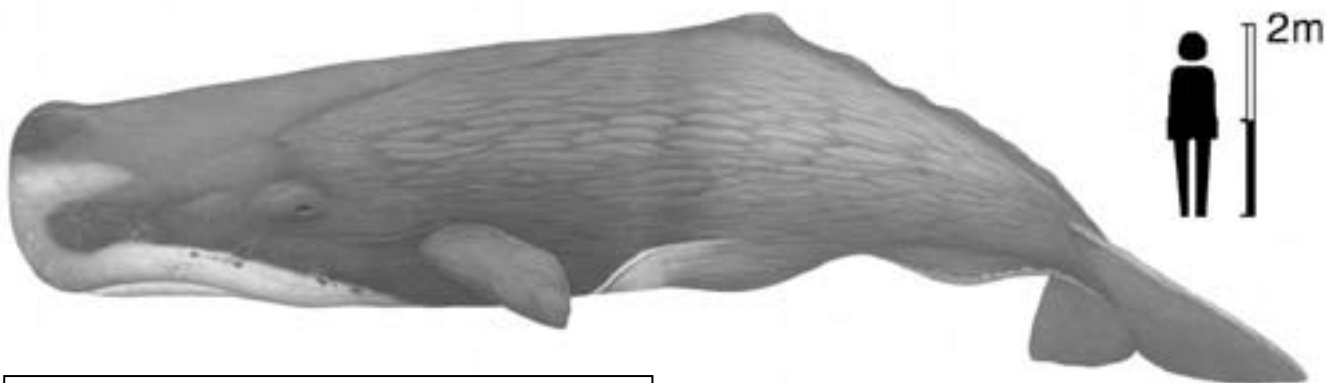
Za dobro drugoga vrijedno je žrtvovati se.

...

Molitveni završetak

Radni list, *Molitva Sv. Augustina*.

Prilog



Molitva

drevnog latinoameričkog naroda Inka

GOSPODARU SVIJETA, POSLUŠAJ ME.
S NEBESKIH VISINA, IZ MORSKIH DUBINA,
ODAKLE GOD HOĆEŠ,
TVORČE SVIJETA,
STVORITELJU LJUDI,
GOSPODARU GOSPODARA.

PUN ČEŽNJE DA TE UPOZNAM,
DOLAZIM TI SIĆUŠNIH OČIJU.
TI ME VIDIŠ. TI ME POZNAJEŠ.

SUNCE I MJESEC,
DAN I NOĆ,
PROLJEĆE I ZIMA,
SVE SLUŠA TVOJ NALOG
I IDE PREMA MEJSTU KOJE SI MU ODREDIO.
U PRAVO VRIJEME STIŽE
CILJU KOJI SI MU POSTAVIO.

POSLUŠAJ ME,
UČINI ME SVOJIM ODABRANIKOM
I NE DAJ DA IZNEMOGNEM.

Amen!

Neki podaci o kitovima

Kitovi su sisavci, a ne ribe - dišu plućima i svoje mlade hrane majčinim mlijekom. Rep im je položen, a ne uspravan kao kod riba i kad se kreću pomiču ga gore-dolje. Žive jako dugo - nerijetko i više od 100 godina.

Zbog udisanja zraka kit mora povremeno izroniti na površinu jer diše kroz otvor na vrhu glave. Kroz taj otvor prije udaha jakim štrcanjem izbacuje ustajali zrak i vodenu paru.

Hrane se planktonima, račićima, ribama, lignjama i tuljanima. Iako izgledaju veliko i opasno nikada nije zabilježeno da su napali ljude.

Zbog debelog sloja kvalitetne masti pod kožom i glatke otporne kože prije su ih jako puno lovili i gotovo su nestali. Zato su Ujedinjeni narodi donijeli propise kojima se lov na kitove zabranjuje.



Radni list

Spas Ninive

Niniva je bila veliki grad. Unutar njezinih zidova nalazili su se dostojanstveni hramovi, blistave palače i predivni vrtovi. Međutim, građani Ninive bili su veoma pokvareni. Zato je Bog progovorio proroku Joni. Rekao mu je: „Idi i kaži građanima Ninive da se pokaju zbog velike zloće.“

Međutim, Jona nije želio poslušati. Bilo je to preteško za njega. Ninivljani su bili neprijatelji Izraelaca kojima je on pripadao. Zato je odlučio ne osvrtni se na Božji poziv. Ukrcao se na brod kako bi mogao otići daleko. Međutim, Bog je na more poslao zastrašujuću oluju.

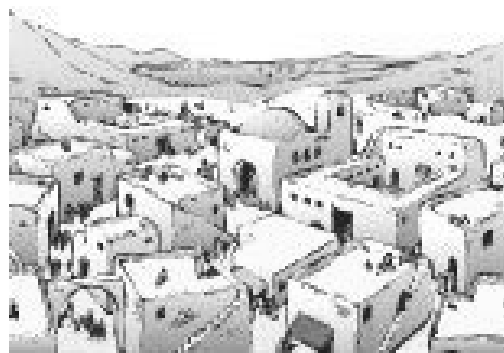
Mornari nisu shvaćali kako i zašto je odjednom nastupila takva oluja. U očaju su počeli izbacivati teret s broda, pozivajući u pomoć svoje bogove. Ali Jona je sve shvatio. Rekao je mornarima da je bio neposlušan Bogu. Zbog njegove neposlušnosti Bog je i poslao tu strašnu oluju. „Bacite me u more“, rekao je „i oluja će prestati!“

Mornari nisu htjeli biti odgovorni zbog Jonine smrti, ali su ipak, na njegovo inzistiranje, Jonu bacili u pobješnjelo more. Oluja je odmah prestala! Kako li su se mornari čudili! Na tom istom mjestu odlučili su da će služiti živomu Bogu.

A što se dogodilo s Jonom? Progutao ga je veliki kit kojeg je poslao Gospodin. U nutrini kita Jona je molio, obećajući da će biti poslušan Bogu. Tri dana poslije, Bog je učinio da kit izbaci Jonu na obalu.

Jona je sada želio otići u Ninivu. Propovijedao je u tom velikom gradu vičući: „Pokajte se! Za 40 dana Niniva će biti uništena!“

Kada je kralj Ninive čuo za to, pokajao se za svoje grijeh. Rekao je i narodu neka poste i mole Boga za milost. Bog je sve to vidio i odustao je od uništenja Ninive.



Zaključci:

Molitva sv. Augustina.

**GOSPODINE, DAJ MI SNAGE
DA RADIM SVE ŠTO OD MENE TRAŽIŠ.
A ONDA TRAŽI OD MENE ŠTO HOĆEŠ.**

Slava Ocu



18. „Upoznali smo u Starom zavjetu!“

Ciljevi

- uvidjeti uspješnost upoznavanja biblijskih osoba SZ
- uvidjeti kvalitetu pojedinih kateheza
- poticaj za odabiranje osobnog uzora u nekoj od poznatih osoba
- priprema za slijedeću katehetsku cjelinu: osobe NZ

Materijali i pomagala

- slike osoba obrađivanih na prijašnjim susretima
- vremenska lenta sa 2. susreta, (biblijska kronologija)

Prepuštamo kreativnosti voditelja da osmisli način na koji će sa sudionicima, uz pomoć korištenih slika, materijala i pomagala, ponoviti obrađivane osobe i ostvariti predviđene ciljeve ove kateheze. Ovdje donosimo jednu od mogućnosti, a to je kviz znanja.

Kviz znanja:

Starozavjetne osobe koje smo upoznali

1. Kod upoznavanja upoznali smo se međusobno i s jednom biblijskom osobom, kojom? _____
2. U koje biblijsko vrijeme smo zatim imali uvod?

3. Biblijske osobe po kojima je Bog slao spasenje i osobe vladara su...? _____
4. Sudac i zaštitnik naroda zvao se...? _____
5. Jedan sudac nazirej bio je...? _____
6. Žena sudac bila je...? _____
7. Prabaka kralja Davida zvala se...? _____
8. Bog je trebao i pozvao jednog dječaka, kojeg...? _____
9. Prorok kralja Davida zvao se...? _____
10. Vatreći prorok pravoga Boga bio je...? _____
11. Nasljednik proroka Ilije bio je...? _____
12. Pastir i prorok, borac protiv nepravde zvao se...? _____
13. Diplomata i prorok plemenitog porijekla bio je...? _____
14. Mladi prorok zvao se...? _____
15. Prorok utjehe u sužanjstvu bio je...? _____
16. Mladić s darom vizija budućnosti bio je...? _____
17. Neposlušni, a onda vrlo Bogu poslušni prorok bio je...? _____

NOVI ZAVJET

1. „Novo vrijeme započinje s Kristom, UVOD U NOVI ZAVJET“

Ciljevi

- upoznati Ivana Krstitelja kao Isusovog preteču
- uočiti Kristovu preegzistenciju
- uočiti povezanost SZ i NZ te da se vrijeme Crkve nastavlja na NZ

Materijali i pomagala

- biblijska linija vremena, posebno dijelovi vremena NZ-a i Crkve
- Radni list, umnožen
- Prilog, može se umnožiti

Napomena: Prije susreta potrebno je odabrati 1 ili više slika Isusa Krista s Radnog lista ili Priloga i prirediti ih (izrezati, kopirati, uvećati, naljepiti na karton...). Može se slično učiniti i sa slikom Ivana Krstitelja koja se nalazi na Prilogu, ali nije obavezno.

Molitveni početak

Radni list. Pročitati tekst i izmoliti *Slava Ocu...*

Motivacija

Svratiti pozornost na biblijsku liniju vremena (vidi katehezu: *Uvod u SZ, Prilog 3*) ili ju posebno istaknuti. Sudionici mogu liniju promatrati i u svojim materijalima, ako im je već bila umnožena. Obratiti pažnju na dio *Vrijeme Novoga zavjeta*.

Najava teme

- Radni list. Odabrati i staviti 1 od priređenih slika Isusa Krista na sredinu prazne NZ biblijske linija vremena.
- Pojasniti da s Kristom započinje novo vrijeme, vrijeme Novoga saveza.

Stari savez bio je s narodom predvođenim Mojsijem i upisan na kamene ploče. Novi je savez savršen jer je uosobljen u Kristu i upisan u ljudska srca. Novi se savez prihvaća vjerom i krštenjm. Učvršćuje ga se sudjelovanjem u sakramentima (sv. misi) i katehezama.

- **Igra pogađanja**

Prilog. Bez otkrivanja tko je na slici, pokazati sliku Ivana Krstitelja.

Pitati: *Tko je na slici? Koja osoba povezuje SZ i NZ?*

Kratko pojasniti ulogu Ivana Krstitelja (podsjetiti se obrađenog na školskom vjeronauku. Ivan stoji na prelazu SZ u NZ i on je Isusov preteča)

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- **Otkrivanje središnjeg pojma**

Radni list. Ponovno čitati tekst, otkriti i upisati središnji pojam teksta: BOG.

Pojasniti kontinuitet Božje objave, uz pomoć postavljene vremenske lente, od početka SZ do NZ, tj. potpune objave u Isusu Kristu. Vjeroučenci trebaju shvatiti da se Bog ljudima neprestano objavljivao i brinuo se za njih. Ta je objava Božja dosegla svoj vrhunac u osobi Isusa Krista. U njemu nam je sve objavljeno i na najočitiji način iskazano sve o Bogu, svijetu i ljudima (čovjeku).

Razrada teme

- **Shvaćanje Kristove preegzistencije, 2. slika Kristova**

Uzeti kopiju već korištene slike ili 2. sliku Kristovu i staviti uz Mojsija kao središnju osobu SZ- a.

Pojasniti da se Isusa može „umetnuti“ u bilo koji dio SZ-a jer je on Bog koji je, zajedno s Bogom Ocem i Duhom Svetim, na skriveni način, bio prisutan u svakom trenutku povijesti spasenja, odnosno Božje objave čovjeku. Isus nije počeo postojati svojim utjelovljenjem, odnosno rođenjem u Betlehemu. Osim što je pravi čovjek, on je i pravi Bog, preegzistentan je, postoji oduvijek tj. prije stvaranja svijeta. To znači da je postojao i prije i poslije, odnosno uvijek, zajedno s Bogom Ocem i Duhom Svetim.

- **Umetanje 3. slike Kristove**

Uzeti kopiju već korištene slike ili 3. sliku Kristovu i staviti na početak SZ, tj. prije Stvaranja.

Aktualizacija

- **Povratak na Vrijeme NZ-a. Računanje vremena.**

Pojasniti: Isusovim utjelovljenjem i rođenjem od Marije, Bog nam se objavio na najposebniji i najjasniji način, progovorio nam je ne više po ocima i prorocima već u svome Sinu. S Isusvim rođenjem u povijesti nastupa posebno i novo vrijeme, vrijeme Novoga zavjeta. Zato se i godine računaju prema tom događaju, prije i poslije Krista (upisati na Radnom listu). Nakon što je ispunio svoje poslanje (muka, smrt i uskrsnuće – spas čovjeka), Isus je uzašao Ocu.

Radni list. **Simbol ribe** jedan je od najstarijih kršćanskih simbola jer je svako slovo riječi riba na grčkom jeziku označavalo nešto posebno: I = Isus, X = Sin, Θ = Božji, C = Spasitelj.

Pitati: *Da li je Krist prestao biti prisutan u svijetu nakon uzašašća? Koje vrijeme nastupa nakon toga? Kako nazivamo vrijeme ljudi koji su živjeli nakon Krista? Što je s nama danas, koje je naše vrijeme? (upisati na Radnom listu: *Vrijeme Crkve*).*

- **Umetanje 4. slike Kristove u vrijeme Crkve ili u današnje vrijeme.**

Pojasniti da je Krist po uskrsnuću (nije tjelesno ograničen na određeni prostor i vrijeme) prisutan i danas, a posebno u sakramentima i Svetom pismu. To je njegova želja i zapovjed... (*Ja sam s vama do svršetka svijeta... Krstite sve narode... Ovo činite meni na spomen...*)

- **Ostvarivanje vremena Crkve**

Razgovor o tome kako se danas ostvaruje vrijeme Crkve (npr. kako žive vjernici – tj. u povezanosti s Isusom, odlaze na sv. misu, vjeronauk, kateheze, imaju crkve, župne centre, susrete, svetišta, hodočašća....)

Molitveni završetak

Radni list. Ponovno pročitati biblijski tekst s početka i izmoliti *Slava Ocu*...

Prijedlog za produbljenje kateheze

- **Umetanje drugih osoba iz NZ.** Sudionici se trebaju sjetiti još nekih osoba iz NZ-a. Umetnuti slike tih osoba pomoću – vidi kateheze koje slijede.
- **„Smještanje sebe“.** Vjeroučenici trebaju nacrtati sebe i „umetnuti se“ na vlastitu vremensku lentu koja predstavlja današnje vrijeme.
- Pored sebe, vjeroučenici mogu nacrtati Krista koji je s njima u njihovom vremenu.

Radni list

Biblijski tekst i Molitva na početku i kraju: Usp. Heb 1,1-4

Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njega po kome sazda svjetove. On, koji je odsjaj Slave i otisak Bića njegova te sve nosi snagom riječi svoje, pošto očisti grijeha, sjede zdesna Veličanstvu u visinama...

Središnji pojam je: _____

Prije i poslije _____ Naše vrijeme je: _____



I _____
X _____
Θ _____
Υ _____
C _____

1000 500 0 400 100 0 AD 200



Prilog



2. „Osoba od povjerenja, JOSIP“

Ciljevi

- prepoznati, prihvatiti i preuzeti odgovornost
- upoznati lik Josipa kao mogući uzor u svom životu
- prepoznati Božju volju i biti spreman na nju odgovoriti

Materijali i pomagala

- Radni list, umnožen za sve sudionike

Molitveni početak

Radni list, Iz 7,14

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: *Josip je važna osoba čije riječi nigdje nisu zapisane u evanđeljima. Po zanimanju bio je obrtnik, stolar, a po karakteru nenametljiv i marljiv. Bio je sretan što je upoznao skromnu i uzornu djevojku, Mariju. S njom se zaručio, ali sada otkriva da je zatrudnjela prije nego su se sastali te razmišlja kako da ju otpusti. Međutim, Bog mu se objavljuje i ukazuje mu svoje povjerenje...*

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

Voditelj čita tekst, Radni list, Navještenje Josipu, Mt 1, 18-25.

Interpretacija biblijskog teksta

Poticaji za razgovor:

Josip želi otpustiti Mariju. Kako to želi učiniti? Zašto potajno? (Ne želi ju povrijediti. I dalje ju poštuje, želi ju zaštititi.)

Što remeti ove Josipove planove? Što Bog želi od njega? Ukazuje li mu Bog time veliko povjerenje?

Kako se Josip postavlja prema Božjoj želji da se oženi Marijom?

Aktualizacija

Razgovarati o:

- Moj odnos prema drugima i Bogu...
- Odnos drugih prema tebi i Bogu...

Radni list Ova područja voditelj ističe kao ugrožena današnjim načinom razmišljanja i djelovanja. Ukazuje na lik Josipa kao mogući uzor i nudi prikaz Josipovih osobina: *Izaberi neku od Josipovih osobina za svoj svakodnevni život. Obrazloži važnost te osobine za tebe.*

- Sastaviti molitvu poput one na Radnom listu, *Molitva na kraju*.

Sinteza

Mnogi od nas kroz svakodnevni obiteljski i školski život s lakoćom zaboravljaju Boga. Prevladava sebi ljublje, gleda se samo osobna korist. Za razliku od nas, Josipov životni stav omogućio mu je čuti Božji glas i prepoznati njegovu volju. Isto se može dogoditi i u tvom životu. Biti drugačiji od onih koji misle samo na sebe, moguće je uz Josipov uzor. I više od toga, jer nam je Josip neprestano na raspolaganju kao nebeski zaštitnik.

Molitveni završetak

Radni list, Molitva na kraju.

Radni list

Molitveni početak

Iz 7, 14. « Zato, sam će vam Gospodin dati znak: Evo, začet će djevica i roditi sina i nadjenut će mu ime Emanuel! »

Tvoja je riječ Gospodine upućena ljudima svih vremena i zemalja. Tvoje riječi otkrivaju nam tajne vječnosti. Po Tvojim riječima otkrivamo darovanog nam Sina. Po njemu zauvijek ostaješ s nama. Privuci nas k sebi po uzoru svog izabranika Josipa iz roda Davidova. Učini nas, poput njega, osobama od povjerenja. Po Kristu.



Navještenje Josipu, Mt 1,18-25

«A rođenje Isusa Krista zbilo se ovako. Njegova majka Marija, zaručena s Josipom, prije nego se sastadoše, nađe se trudna po Duhu Svetom. A Josip, muž njezin, pravedan, ne htjede je izvrnuti sramoti, nego naumi da je potajice napusti. Dok je on to snovao, gle, anđeo mu se Gospodnji ukaza u snu i reče: «Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga. Rodit će sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih. »

Sve se to dogodilo da se ispuni što Gospodin reče po proroku:

Evo, Djevica će začeti i roditi sina i nadjenut će mu se ime Emanuel – što znači: S nama Bog! Kad se Josip probudi oda sna, učini kako mu naredi anđeo Gospodnji: uze k sebi svoju ženu. I ne upozna je dok ne rodi sina. I nadjenu mu ime Isus.»

Osobine:

Izaberi i zaokruži jednu od Josipovih osobina koju želiš posjedovati. Želju uključi u molitvu sv. Josipu.

TIH JASAN ODVAŽAN PONIZAN BISTAR SAMOZATAJAN

ODGOVORAN SKROMAN BRIŽAN VRIJEDAN ODLUČAN

HRABAR POSLUŠAN REVAN MARLJIV POBOŽAN

BOGOBOJAZAN VJERAN

Moja molitva Sv. Josipu za _____

Molitva na kraju

Pomolimo se!

Daj Gospodine da po uzoru na Sv. Josipa u svom životu sve manje ističemo sebe, a tražimo tvoju volju.

Da tako živeći postanemo osobe na koje ćeš se i ti i naši bližnji moći osloniti. Po Kristu, Gospodinu našem. Slava Ocu...

3. „Navjestitelj djela Božjih, ANĐEO GABRIJEL“

Ciljevi

- upoznati se s djelatnom prisutnošću anđela u Objavi spasenja
- shvatiti da se svijet ne sastoji samo od vidljivoga već i od nevidljivoga
- upoznati djelovanje anđela Gabrielja

Materijali i pomagala

- Novi zavjet, tekstovi: Lk 1,5-24 i Lk 1, 25-38
- Radni list, umnožen
- Prilog, umnožen
- CD - player

Molitveni početak

Prilog. Molitva Anđelu čuvaru. Ili pjesma "Poslan bi anđel Gabriel".

Motivacija

Igra „Pokvareni telefon“

Igru započinje voditelj tako da rečenicu: "Anđeli su nevidljiva duhovna bića stvorena od Boga.", proslijedi jednom vjeroučeniku (šapćući mu na uho!) koji ju zatim na isti način proslijedi dalje. Posljednji vjeroučenik treba izreći naglas što je čuo i to bez obzira kako je rečenicu čuo ili shvatio.

- Ispisati ili izreći rečenicu u prvobitnom obliku.

Najava teme

Podjeliti Radni list. Pročitati tekst i razgovarati o njemu. Pogledati i komentirati slike.

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- Pročitati tekst Lk 1,5-24, *Navještaj rođenja Ivana Krstitelja*.

Razgovarati o tekstu, s naglaskom na djelovanju anđela Gabrielja (što govori, što čini).

- Pročitati tekst Lk 1,25-38, *Navještaj rođenja Isusa Krista*.

Razgovarati o tekstu, s naglaskom na djelovanju anđela Gabrielja (što govori, što čini).

- Mogu se usporediti sličnosti i razlike djelovanja Gabrielja u ova dva teksta.

Sličnosti: šalje ga Bog, navješta rođenje djeteta, prorokuje o životu te djece

Razlike: Mariju blagoslivlja zbog predanja, Zahariju kažnjava zbog sumnje

Sinteza

Prilog. Izrada osobne iskaznice anđela Gabrielja

OSOBNJA ISKAZNICA

Biće: anđeo

Ime: Gabriel (junak Božji)

Izgled: Nevidljiv

Državljanstvo: Kraljevstvo Božje

Služba: posebni glasnik Duha Svetoga

Stupanj službe: arkandeo

Djela: navjestitelj rođenja Ivana Krstitelja i rođenja Isusa Krista

Prikazuje se: u bijeloj haljini, sa žezlom ili ljiljanom, sa zrcalom na kojem su napisane Božje odredbe

Zaštitnik: učitelja, roditelja, meditacije

Adresa: Zajedništvo s Bogom, Kraljevstvo Božje

Blagdan: 24. ožujka

Radno vrijeme: NON-STOP, od postanka do vječnosti

Molitveni završetak

Radni list. Pročitati biblijske tekstove o anđelima (uz prikladnu meditativnu glazbu).

Prijedlog za produbljenje kateheze

- Prilog. Nacrtati svog anđela čuvara.
- **Projekt "Gdje su anđeli?".** Potrebno je pronaći i "istražiti" mjesta, događaje i trenutke u kojima se može naslutiti anđeoska prisutnost ili duhovni svijet. To su mjesta, događaji i trenuci mira, blagosti i ljubavi. Može se služiti fotoaparatom, intervjuirati ljude na ulici (crkvi), te inim mogućim sredstvima istražiti trenutke mira i ljubavi ili drugih kreposti koje su učenici odabrali.
- U drugoj fazi projekta izraditi plakat pod istim naslovom s fotografijama i intervjuima koji su prikupljeni u prvoj fazi.

Radni list

ANĐELI

Biblija anđele spominje u slučajevima kada Bog nekome nešto objavljuje, povjerava ili kada ljudima treba protumačiti vjersko značenje nekog događaja. Anđeli su glasnici Božji koje on na zemlju šalje s različitim zadacima.

Glasnika koji je Božju poruku donio Mariji evanđelist Luka naziva imenom: „anđeo Gabriel“. Riječ „anđeo“ znači „glasnik Božji“. Kako je izgledao taj glasnik Božji? To ne znamo. Kad Biblija spominje anđele, onda govori da su oni sjajna bića sva u svijetlu: „lice im je kao blještavilo, blješti kao snijeg na suncu“.

Razumije se da nam Bog može poslati nebeske glasnike, jer anđeli postoje. I sam je Isus o njima govorio. Sasvim je prirodno vjerovati da mogu postojati razumna bića koja su drugačija od nas ljudi i koja su bez tijela.

Taj Božji svijet anđela dostupan je nekim vrlo pobožnim osobama kao što je bila Marija ili Zaharija. Ali takve osobe tj. vidtoci Duhovnog svijeta, imaju velike teškoće da pred ljudima objasne kakav je to svijet i kakvi su zapravo anđeli. To je nemoguće kao što je nemoguće čovjeku koji je slijep od rođenja objasniti kakva je to plava ili crvena boja. Zato nije potrebno istraživati kako anđeli ustvari izgledaju. Slikari i kipari prikazuju ih s bujnom kosom i krilima, ali to je čista simbolika.



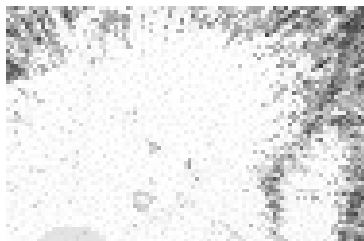
*Zar nisu anđeli
službujući duhovi
što se običavaju
slati da služe
onima koji imaju
baštiniti spasenje?
Heb 1,14*

Moja molitva anđelu čuvaru:

Čovjek u susretu s anđelom.

*Anđelima će svojim zapovijediti za tebe
da te čuvaju na svim putima tvojim.
Na rukama će te nositi
da se gdje nogom ne spotakneš o kamen.*

Usp. Mt 4,6 i Ps 91, 11-12



*Pazite da ne prezrete ni jednog od ovih najmanjih
jer, kažem vam, anđeli njihovi na nebu
uvijek gledaju lice Oca mojega koji je na nebesima.
Mt 18, 10*



*Jer s vama je moj anđeo –
njemu ste
životom svojim odgovorni.
Bar 6, 6*

Prilog

Molitva anđelu čuvaru

Anđele Čuvaru, mili
svojom snagom me zakrili.
Prema Božjem obećanju,
čuvaj mene noću, danju.
Osobito, pak, me brani,
da mi dušu grijeh ne rani.
A kad s ovog svijeta pođem,
sretno da u nebo dođem.
Da se ondje s tobom mogu,
vječno klanjat dragom Bogu.

Nacrtaj svog anđela čuvara:

Kraljevstvo Božje
Kingdom of God

OSOBNA ISKAZNICA Identity card



Biće: _____

Ime: _____

Izgled: _____

Državljanstvo: _____

Služba: _____

Stupanj službe: _____

Djela: _____

Prikazuje se: _____

Zaštitnik: _____

Adresa: _____

Blagdan: _____

Radno vrijeme: _____

4. „Ljubljeni učenik, APOSTOL IVAN“

Ciljevi

- upoznavanje apostola Ivana
- poticaj na ljubav prema Isusu
- poticaj na pažljivost prema mlađima

Materijali i pomagala

- Radni list, umnožen

Molitveni početak

Radni list. *Početak Ivanovog evanđelja.*

Motivacija

Igra otkrivanja najmlađeg člana. Svaki sudionik treba napisati ili reći datum svoga rođenja. Na temelju toga otkriti tko je najmlađi sudionik skupine. Tada mu se može nešto prikladno darovati.

Najava teme

Pitati: *Da li su Isusovi učenici bili jednakih godina? Tko je među njima bio najmlađi? Kako je Isus prema njemu kao najmlađem postupao? Znači li to da Isus nije jednako volio sve učenike?*

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

Radni list. *Posljednja večera – otkriće izdajice.* Pročitati.

Pitanja za razgovor: *Tko je onaj učenik za kojeg evanđelje kaže da ga je Isus ljubio? Gdje se on nalazio na posljednjoj večeri? Kakvu gestu je načinio prema Isusu? Jesu li svi Isusovi učenici ostali jednako vjerni (Petar ga je zatajio, ali se i pokajao.)? Kuda je Juda izišao?*

Sinteza

Ivanov otac zvao se Zebedej, a imao je i brata Jakova koji je također bio apostol. Isus ih je obojicu pozvao da pođu za njim. Zanimljivo je da se u svom evanđelju Ivan nikada ne predstavlja imenom, nego se «skriva» iza izraza »učenik kojega je Isus ljubio«. Ivan je bio najmlađi među apostolima te su prema njemu i Isus i ostali apostoli imali poseban odnos. Ne znači da ga je Isus volio više od drugih apostola, nego je jednostavno prema najmlađem od njih imao poseban stav. Na sve to Ivan je uzvratio posebnom vjerom i predanjem. Posebno se to vidi u njegovoj prisutnosti pod križem i kada mu Isus povjerava brigu za Mariju. Osim toga napisao je i evanđelje koje se u mnogome razlikuje od ostala tri evanđelja. Pored evanđelja napisao je i 3 poslanice te knjigu Otkrivenja.

Aktualizacija

Pitat: *Imate li mlađega brata ili sestru? Kakav stav imate prema njima? Kako vi postupate prema mlađima od sebe? Zaštitnički ili «nasilnički»? Družite li se sa mlađima od sebe ili samo sa svojim vršnjacima? Prihvaćate li uopće mlađe u svoje društvo? Da li vam je poznato koliko mlađi čeznu za društvom starijih? Jeste li kada osjetili zahvalnost nekoga kome ste iskazali pažnju i povjerenje, a tko je mlađi od vas?*

Molitveni završetak

Radni list. *Poziv na ljubav.*

Radni list

Početak Ivanovog evanđelja

U početku bijaše Riječ
i Riječ bijaše u Boga
i Riječ bijaše Bog.
Ona bijaše u početku u Boga.
Sve postade po njoj
i bez nje ne postade ništa.
Svemu što postade
u njoj bijaše život
i život bijaše ljudima svjetlo;
i svjetlo u tami svijetli
i tama ga ne obuze.
Slava Ocu...



**Najmladi/a među
nama je:**



Ivan pod križem

Uz križ su Isusov stajale majka njegova, zatim sestra njegove majke, Marija Kleofina, i Marija Magdalena. Kad Isus vidje majku i kraj nje učenika kojega je ljubio, reče majci: "Ženo! Evo ti sina!" Zatim reče učeniku: "Evo ti majke!" I od toga časa uze je učenik k sebi.

Posljednja večera - Otkriće izdajice, Usp. Iv 13,18-30

Dok su bili za večerom, nakon što je učenicima oprao noge, potresen u duhu Isus posvjedoči:

"Zaista, zaista, kažem vam: jedan će me od vas izdati! Ali - neka se ispuni Pismo: *Koji blaguje kruh moj, petu na me podiže.*"

Učenici se zgleдахu među sobom u nedoumici o kome to govori. A jedan od njegovih učenika - onaj kojega je Isus ljubio - bijaše za stolom Isusu do krila. Šimun Petar dade mu znak i reče: "Pitaj tko je taj o kome govori." Ovaj se privine Isusu uz prsa i upita: "Gospodine, tko je taj?"

Isus odgovori: "Onaj je kome ja dadnem umočen zalogaj." Tada umoči zalogaj, uze ga i dade Judi Iškariotskom. On dakle uzme zalogaj i odmah iziđe. A bijaše noć.



Svrha Ivanovog evanđelja, Iv 20,30-31;21,24-25

Isus je pred svojim učenicima učinio i mnoga druga znamenja koja nisu zapisana u ovoj knjizi. A ova su zapisana da vjerujete: Isus je Krist, Sin Božji, i da vjerujući imate život u imenu njegovu. A ima još mnogo toga što učini Isus i kad bi se sve redom popisalo, sav svijet, mislim, ne bi obuhvatio knjiga koje bi se napisale.



Poziv na ljubav,

Usp. 1 Iv 4,7-8

**Ljubljeni,
ljubimo jedni druge
jer ljubav je od Boga;
i svaki koji ljubi,
od Boga je rođen i
poznaje Boga.
Tko ne ljubi,
ne upozna Boga
jer Bog je ljubav.**

5. „Osoba zatajenja i iskrenog kajanja, APOSTOL PETAR“

Ciljevi

- upoznavati apostola Petra
- uočiti Petrovu grešnost, ali i iskreno kajanje
- uočiti Petrovu ljubav prema Isusu

Materijali i pomagala

- Radni list, umnožen

Molitveni početak

Radni list. *Petar se odriče Isusa.* Lk 22,54-62

Motivacija

- što veći kamen staviti na vidljivo mjesto. Izricati i zapisati asocijacije („Oluja ideja“).
- ili „Oluja ideja“ na pojam STIJENA. (trajnost, postojanost...)
- ili pokazati sliku Sv. Oca i pitati tko je na slici, koja je njegova uloga, čiji je nasljednik...

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: Na izlasku sa saslušanja Isus se okrenuo i pogledao Petra. Petar je svoju pogrešku pročitao na Isusovu licu i pokajao se. U Isusovom pogledu shvatio je da mu je oprošteno. Sada ćemo vidjeti kako je prošlo jedno od ukazanja i susreta uskrslog Isusa s učenicima, a posebno s Petrom. Uskrsli Isus ne prebacuje Petru njegovo zatajenje i ne spominje se toga nego naglasak stavlja na nešto drugo. Otkrijmo što...

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

Radni list. *Isus podjeljuje Petru prvenstvo.*

Razgovarati o tekstu. *Na što Isus stavlja naglasak? Što čini Isus? (Ispituje Petrovu ljubav) Kako Petar odgovara? (Vrlo spremno i žarko.) Zašto se ražalostio?*

Sinteza

Isus naglasak stavlja na ljubav. Zato što je mnogo ljubio, Petru je i mnogo oprošteno. Petar je bio vrlo blizak s Isusom. Usprkos svim njegovim nedostacima njegova ljubav prema Isusu bila je neupitna. Kroz sve to Petar je postao prekaljeni Isusov učenik. Zato mu je uskrsli Isus podijelio prvenstvo u Crkvi. *Kojim je to bilo riječima? (Pasi ovce moje!)*

- **Petrovo ime.** Izvorno se zvao Šimun. Isus mu je dao drugo ime kada ga je Petar prepoznao kao Krista i navijestio mu prvenstvo u Crkvi (Mt 16,18). To ime na aramejskom glasi Kefa-Stijena. Grčki oblik toga imena je Petros, što dolazi od *petra*-stijena.

Aktualizacija

Gdje se danas nalazi sjedište Petrovog nasljednika? Tko je današnji Petrov nasljednik? Kako se zvao prijašnji Petrov nasljednik? Koja je uloga Petrovog nasljednika u Crkvi?

Molitveni završetak

Radni list.

Radni list

Petar se odriče Isusa, Lk 22,54-62

Uhvatiše ga dakle, odvedoše i uvedoše u dom velikog svećenika. Petar je išao za njim izdaleka. A posred dvorišta naložiše vatru i posjedaše uokolo. Među njih sjedne Petar.

Ugleda ga neka sluškinja gdje sjedi kraj vatre, oštro ga pogleda i reče: „I ovaj bijaše s njim!“ A on zanijeka: „Ne znam ga ženo!“ malo zatim opazi ga netko drugi i reče: „I ti si od njih!“ A Petar reče: „Čovječe, nisam!“ I nakon otprilike jedne ure drugi neki navaljivaše: „Doista, i ovaj bijaše s njim! Ta Galilejac je!“ A Petar reče: „Čovječe, ne znam što govoriš!“

I umah, dok je on još govorio, oglasi se pijetao. Gospodin se obazre i upre pogled u Petra, a Petar se spomenu riječi Gospodinove, kako mu ono reče: „Prije nego se danas pijetao oglasi, zatajit ćeš me tri puta.“ I iziđe te gorko zaplaka.

Slava Ocu...



„Oluja ideja“: STIJENA _____

**TU EST PETRUS
ET SUPER HANC PETRAM,
AEDIFICABO ECCLESIAM MEAM...**



**A ja tebi kažem: Ti si Petar - Stijena i na
toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju... Mt 16,18**

Isus podjeljuje Petru prvenstvo, Iv 21,15-19

Nakon doručka, upita Isus Šimuna Petra: „Šimune Ivanov, ljubiš li me više nego ovi?“ Odgovori mu: „Da, Gospodine, ti znaš da te volim.“ Kaže mu: „Pasi jaganjce moje!“ Upita ga po drugi put: „Šimune Ivanov, ljubiš li me?“ Odgovori mu: „Da, Gospodine, ti znaš da te volim!“ Kaže mu: „Pasi ovce moje!“ Upita ga treći put: „Šimune Ivanov, voliš li me?“ Ražalosti se Petar što ga upita treći put: „Voliš li me?“ pa mu odgovori: „Gospodine, ti sve znaš! Tebi je poznato da te volim.“ Kaže mu Isus: „Pasi ovce moje!“ „Zaista, zaista kažem ti: Dok si bio mlađi, sam si se opasivao i hodio kamo si htio; ali kad ostariš, raširit ćeš ruke i drugi će te opasivati i voditi kamo nećeš.“ A to mu reče nagovješćujući kakvom će smrću proslaviti Boga. Rekavši to doda: „Idi za mnom!“

ŠIMUN שִׁמּוֹן
Kefas
Petar ΠΕΤΡΟΣ

Današnji nasljednik
Petrov zove se:

Prije izbora zvao se:



6. „Osoba u pozadini, APOSTOL ANDRIJA“

Ciljevi

- upoznati apostola Andriju
- upoznati se sa stvarnošću Božjeg poziva

Materijali i pomagala

- Radni list, umnožen
- Prilog, može se umnožiti

Molitveni početak

- Pozvati na molitvu: *Izmolit ćemo molitvu koju je Isus naučio apostole kada su tražili da ih nauči moliti, Očenaš...*
- Uvod u molitvu može biti i Lk 11,1-2: *Jednom je Isus na nekome mjestu molio. Čim presta, reče mu jedan od učenika: “Gospodine, nauči nas moliti kao što je i Ivan naučio svoje učenike.” On im reče: “Kad molite, govorite: Oče naš...*

Motivacija

- Radni list. Podijeliti. Pogledati slike galilejskog jezera i ribara..
- Razgovarati o slici. Pitati: *Što slika prikazuje? Poznajete li nekog tko je ribar? Jeste li nekada na moru vidjeli ribare? Možda na TV-u? Što znate o ribarskom životu i poslu?*

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: *Danas ćemo поближе upoznati jednoga pravog ribara.*

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

a) Prvi biblijski tekst

- Radni list. Pročitati *Tekst 1, Prvi učenici (Andrijin poziv)*
- Izložiti sliku *Isus poziva ribare, Andriju i Šimuna, Prilog*, a može se i umnožiti. Tekst na prilogu *Ribari s Genezaretskog jezera* čita se nešto kasnije.
- Razgovarati o evanđeoskom tekstu i slici. Pitati: *Tko je u ovom događaju glavna osoba? Tko je druga važna osoba? Tko je osoba iz 2. plana?*

Pojasniti: U katehezi se obrađuje apostol Andrija, a ne Petar. Naglasiti kratkoću opisa poziva i Isusovu inicijativu. Andrija se ni u ostalim dijelovima NZ ne spominje se često i opširno, no to ne znači da je njegova uloga bila mala.

Pitati: *Što smo o Andriji saznali iz ovoga teksta? Što je bio po zanimanju? Čiji je on brat?*

- Pročitati tekst koji je na prilogu *Ribari s Genezaretskog jezera*. Razgovarati.

b) Drugi biblijski tekst

- Radni list. Pročitati *Tekst 2, Prvi učenici, (Andrijin poziv)*
- Razgovor o tekstu.

Pojasniti: Iz Ivanovog evanđelja saznajemo da je Andrija prvo bio učenik Ivana Krstitelja, dok ga Isus nije pozvao. Ovdje je opis poziva drugačiji. Ne znamo točno kako je to bilo. Vjerojatno su oba teksta povijesno istinita, ali djelomično. Opis Božjeg poziva teško je

prikazati, jer se radi o misteriju (Kao što je teško prikazati i anđele - vidi tekst o anđelima u katehezi br. 3). Povijesna točnost i nije toliko važna. Važna je činjenica Božjeg poziva i ljudskog odaziva. A to se događa i danas. Uočiti kako je Andrija prvi pošao za Isusom, a onda otišao po Šimuna (Petra).

Sinteza

Andrija je jedan od prvih pozvanih učenika. Bio je ribar na Galilejskom jezeru, zajedno sa bratom Šimunom. U početku je bio učenik Ivana Krstitelja. Nakon što ga je Krist pozvao, bio je njegov vjerni učenik sve do mučeničke smrti. U svojoj apostolskoj službi koju je vrlo revno vršio nikada nije samog sebe isticao. Bio je i ostao vjerna i pouzdana osoba u pozadini. Znamo da je razapet na križu u obliku slova „X“ (Andrijin križ). Blagdan kada ga slavimo je 30. studenog.

- Upisati Andrijino ime u kvadratić i neke od njegovih karakteristika: prvopozvani, revan, nenametljiv, pouzdan, vjeran...

Aktualizacija

Razgovor tome kako Krist i danas poziva svoje učenike, nas. Nije važno zanimanje nego hrabrost, poniznost, vjernost. Kako mi na taj poziv odgovaramo, da li ga uopće čujemo?

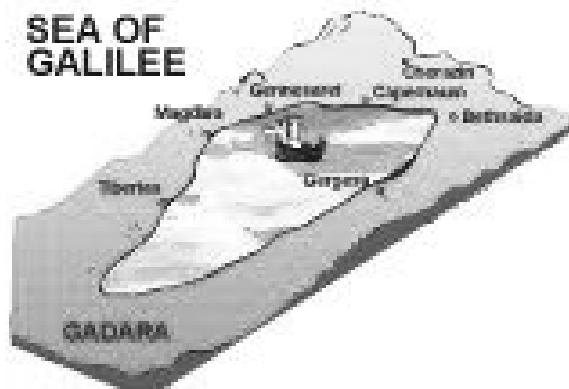
Molitveni završetak

Pjesma „Krist na žalu“. Ako nije moguće pjevati, onda samo pročitati s Priloga.

Prijedlog za produbljenje kateheze

- Izraditi Osobnu iskaznicu apostola Andrije
- Pisanje igrokaza ili intervjua. Sastaviti igrokaz ili napisati novinski članak o događaju kada Isus poziva Andriju, može biti i intrwiev. Izložiti na panou ili prikazati drugačije.

Radni list



Tekst 1, Mt 4,18-22

Prvi učenici

Prolazeći uz Galilejsko more, ugleda dva brata, Šimuna zvanog Petar i brata mu Andriju, gdje bacaju mrežu u more; bijahu ribari. I kaže im: "Hajdete za mnom, učinit ću vas ribarima ljudi!" Oni brzo ostave mreže i pođu za njim.

_____ je:



Tekst 2, Iv 1, 35- 41

Prvi učenici

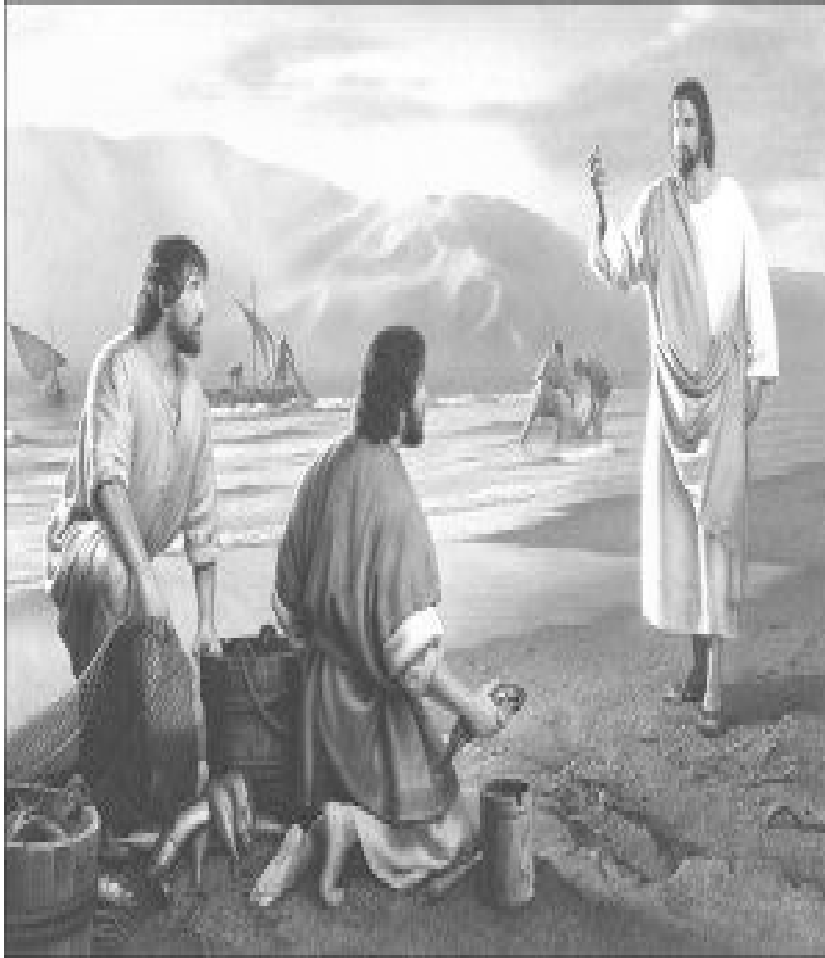
Sutradan opet stajaše Ivan s dvojicom svojih učenika. Ugleda Isusa koji je onuda prolazio i reče: "Evo Jaganjca Božjega!"

Te njegove riječi čula ona dva njegova učenika pa pođoše za Isusom. Isus se obazre i vidjevši da idu za njim, upita ih: "Što tražite?" Oni mu rekoše: "Rabbi" - što znači: "Učitelju - gdje stanuješ?" Reče im: "Dođite i vidjet ćete." Pođoše dakle i vidješe gdje stanuje i ostadoše kod njega onaj dan. Bila je otprilike deseta ura.

Jedan od one dvojice, koji su čuvši Ivana pošli za Isusom, bijaše Andrija, brat Šimuna Petra. On najprije nađe svoga brata Šimuna te će mu: "Našli smo Mesiju!" - što znači "Krist - Pomazanik".

Prilog

Ribari s Galilejskog jezera



Galilejsko (Tiberijadsko ili Genezaretско) jezero vrlo je bogato ribom. U njemu se lovi kvalitetna riba u velikim količinama: šarani, grgeči, štuke. Ribarenje se obično obavljalo pomoću „šabaka“, čunjaste mreže promjera oko 4 metra, s jedne strane otežane olovnim privjescima koja se zamahom ruke bacala u vodu. Hvatala je ribu kao u neku vrstu kretke koja se zatvara.

Ribarski zanat zahtijevao je hrabrost i izvježbanost te lađu ravnog dna s jarbolom i jedrom koja se mogla nositi s razbješnjelim jezerom kad iznenada naiđe oluja.

Treba dodati da na jezeru nije mogao ribariti svatko i koliko mu se prohtjelo. Pazilo se da se ne iscrpe zalihe ribe u jezeru te se pravo na ribarenje plaćalo dosta skupo. Slično je i danas.

Četiri ribara: Petar, Andrija, Jakov i Ivan poznavali su se od djetinjstva. Svi su, naime, bili rođeni u selu Betsaidi i često su jedni drugima pomagali.

Budući da je ribarenje bio sezonski posao, ribari s Galilejskog jezera imali su u mrtvoj sezoni dosta slobodnog vremena. Nesumnjivo je da su neki od njih u to vrijeme odlazili na susrete s Ivanom Krstiteljem na obali Jordana. Andrija i Ivan su tamo prvi put susreli Isusa.

Isus je kao apostole izabrao ribare s jezera: ljude jednostavne, što ne znači da neki od njih nisu bili obrazovani, ljude hrabre kojima je zanat oblikovao takav karakter. A uz to ljude otvorena i plemenita srca koji su odisali zanosom za plemenitim stvarima.

Krist na žalu

Krist jednom stade na žalu, tražeć ljude za velika djela, da love srca Božanskom riječi.

O Bože, zar si pozvao mene, tvoje usne moje rekoše ime,
Svoju lađu sada ostavljam žalu, od sad idem kamo šalješ me ti.

Ja sam siromašan čovjek, moje blago su predanost tebi i srce čisto da idem s tobom...

Ti trebaš dlanove moje, moga srca ražaren plamen i kaplje znoja, samoću moju...

Ti i ja krećemo danas, lovit srca na moru života, a mreža bit će riječ Božja prava....

7. „Šutljivi apostol, JAKOV“

Ciljevi

- upoznati apostola Jakova
- shvatiti da i po njegovu uzoru možemo živjeti svoju vjeru
- poticaj na poniznost, služenje drugima i vjeru u Isusovo božanstvo

Materijali i pomagala

- Radni list 1, umnožen
- Radni listovi 2 i 3, umnožen samo za skupine ili za sve sudionike

Molitveni početak

Radni list: Iz evanđelja po Mateju 4,18-22

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: *Kroz 2 biblijska teksta upoznat ćemo još jednu osobu Novog zavjeta – šutljivog apostola Jakova. U evanđeljima nemamo zapisane nikakve njegove riječi. Nije nam mnogo poznato o njemu. Zajedno s mlađim bratom Ivanom ostavio je sigurnost svoga ribarskog (poduzetničkog) zanata i roditeljskog doma i pošao za Isusom. Umro je mučeničkom smrću od strane kralja Heroda i tako životom potvrdio svoju vjernost Kristu.*

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- **podjela na skupine**

Za početak izaberi 2 sudionika. To su predstavnici koji imaju zadaću oformiti skupine tako što naizmjenice biraju po jednog sudionika za svoju skupinu.

- **čitanje tekstova u skupinama**

Radni listovi 2 i 3, Podijeliti.

Jedan sudionik skupine tiho čita tekst (koji mogu i svi imati pred sobom). Riješiti nejasnoće.

- **odgovaranje na pitanja**

Nakon što je tekst pročitao s razumijevanjem, odgovara se na pitanja ispod teksta

- **Plenum - izlaganje rezultata rada u skupinama**

- Predstavnici kratko izlože sadržaj obrađivanog teksta. Može se tekst i pročitati.
- Zatim redom čitaju pitanja i odgovore. Ukoliko na neko od pitanja nema odgovora, svi mogu pokušati odgovoriti. Ili odgovori voditelj.

Odgovori:

1. skupina:

0. Naslov: *Isusovo preobraženje*
1. Na jednoj visokoj gori, u osami.
2. Nisu. Samo Petar i braća Ivan i Jakov.
3. Potvrđuje se Isusovo božanstvo. „*Ovo je Sin moj ljubljivi... Slušajte ga!*“
4. Osjećao je strahopoštovanje, potresenost, zbunjenost i uplašenost.
5. Ne ističe se i ništa ne govori.
6. Da nikome ništa o tome ne govore sve do uskrsa. Jeste.

7. Još više je vjerovao u Isusovo božanstvo, vjerovao mu, slušao i slijedio ga.

2. skupina:

0. Naslov: *Poziv na služenje i poniznost* ili *Molba dvojice učenika*
1. Njegovi učenici, braća Ivan i Jakov. Žele sjesti Isusu u slavi s lijeva i s desna.
2. To znači imati posebno ugledna mjesta.
3. Riječi se odnose na Isusovu muku. Isus ih upozorava da biti njegovim učenikom ne znači imati čast, slavu i posebne povlastice.
4. Ne ističe se. Govori samo zajedno s bratom.
5. Zato što za sebe traže posebna mjesta, ugled, povlastice kod Isusa.
6. „*Tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga.*“
7. Jeste. Bio je dobar apostol i podnio je mučeničku smrt za Krista.

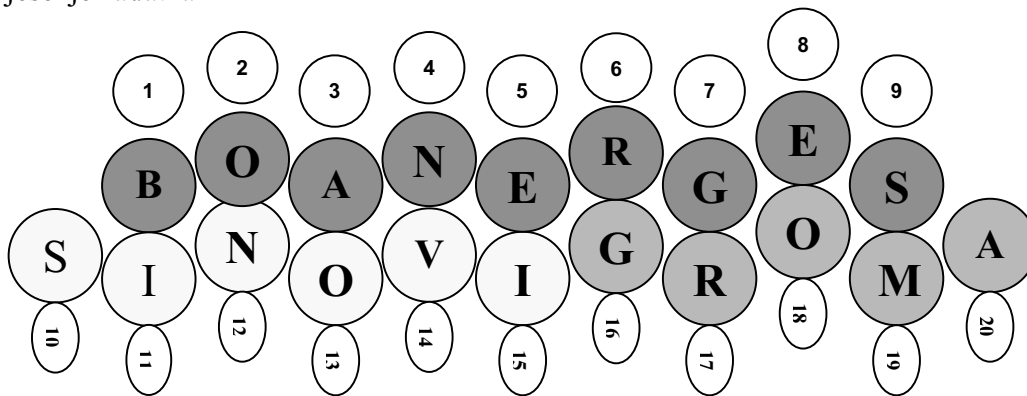
Sinteza s aktualizacijom

- Radni listovi 2 i 3. Otkriti i ispisati dvije glavne poruke iz ovih događaja koje Jakov prihvaća i primjenjuje na svoj život: ISUSOVO BOŽANSTVO i POZIV NA PONIZNOST I SLUŽENJE DRUGIMA

- Pokušati zajednički zaključiti karakterne osobine apostola Jakova, Jakov je: *poslušan, prihvaća poniznost, vjeran Isusu kao Sinu Božjem, dosljedan...*

- Radni list 1. Rješavanje zadatka. *U Markovom evanđelju (3,17) saznajemo da su Jakov i njegov mlađi brat Ivan imali jedan nadimak. Rješite zadatak da ga otkrijete.* (Nadimak su vjerojatno dobili prema Lk 9,51-56)

Rješenje zadatka



Molitveni završetak

Radni listovi 2 i 3. *Molitva na kraju.*

Prijedlog za produbljenje kateheze

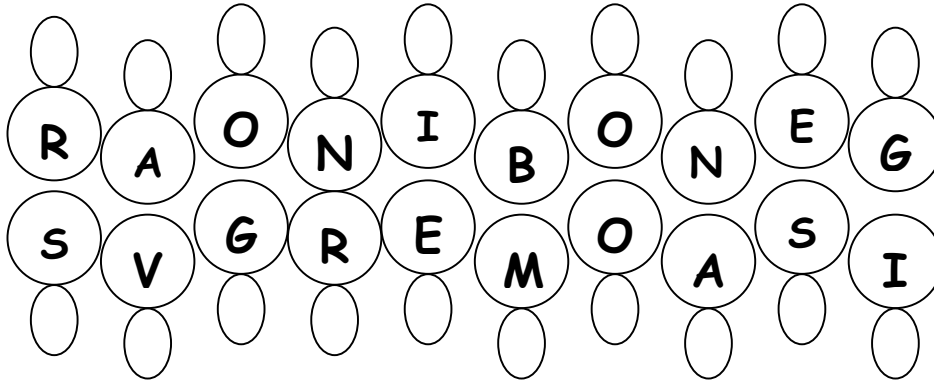
- Rješiti psiho-test s Priloga. Psiho-test se može umnožiti za sve ili projicirati, a sudionici odgovore pišu na papir ili drugu stranu radnog lista.

Radni list 1

Molitva na početku, Mt 4, 18-22

Iz evanđelja po Mateju:

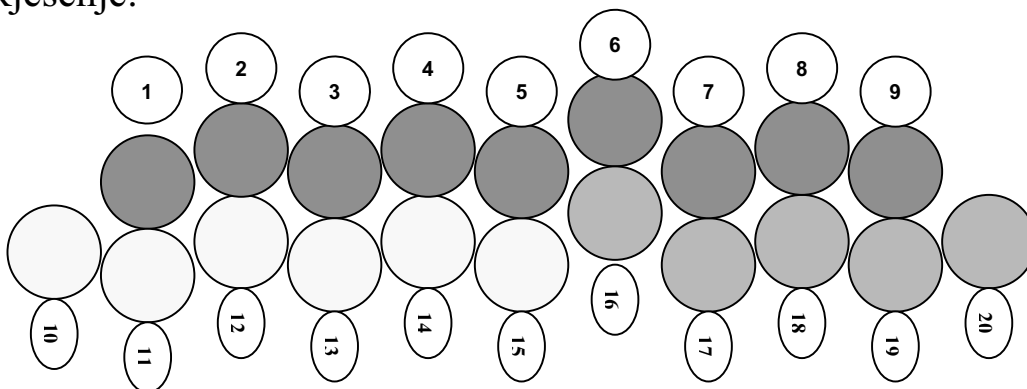
Prolazeći uz Galilejsko more, ugleda dva brata, Šimuna zvanog Petar i brata mu Andriju gdje bacaju mrežu u more; bijahu ribari. I kaže im: «Hajdete za mnom, učinit ću vas ribarima ljudi!». Oni brzo ostave mreže i pođu za njim. Pošavši odande, ugleda druga dva brata, Jakova Zebedejeva i brata mu Ivana: u lađi su sa Zebedejem, ocem svojim, krpali mreže. Pozva i njih. Oni brzo ostave lađu i oca te pođu za njim.



Zadaci – Riješi matematičke zadatke, a **REZULTATE** upiši u prazne kružice iznad slova. Potom **SLOVA** prepisi redosljedom od 1-20 u obojenu križaljku i dobit ćeš nadimak apostola Jakova i brata mu Ivana.

$2+9-5 = \underline{\quad}$ (R)	$10+15-24 = \underline{\quad}$ (B)	$10 - 0 + 0 = \underline{\quad}$ (S)	$9 + 9 + 1 = \underline{\quad}$ (M)
$5-4+2 = \underline{\quad}$ (A)	$5 + 9 - 1 = \underline{\quad}$ (O)	$8 - 6 + 12 = \underline{\quad}$ (V)	$9 - 6+15 = \underline{\quad}$ (O)
$8+4-10 = \underline{\quad}$ (O)	$35 - 23 = \underline{\quad}$ (N)	$16+16-16 = \underline{\quad}$ (G)	$13-7+14 = \underline{\quad}$ (A)
$20-16 = \underline{\quad}$ (N)	$7+ 3 - 2 = \underline{\quad}$ (E)	$3 + 10 + 4 = \underline{\quad}$ (R)	$2+15 - 8 = \underline{\quad}$ (S)
$7+8-0 = \underline{\quad}$ (I)	$20-14+1 = \underline{\quad}$ (G)	$5 +19- 19 = \underline{\quad}$ (E)	$33-14 - 8 = \underline{\quad}$ (I)

Rješenje:



Radni list 2

Tekst za 1. skupinu

Usp. Mt 17, 1-9

Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana, brata njegovoga, te ih povede na goru visoku, u osamu, i preobrazi se pred njima. I zasja mu lice kao sunce, a haljine mu postadoše bijele kao svjetlost. I gle: ukazaše im se Mojsije i Ilija te razgovarahu s njime. A Petar prihvati i reče Isusu: "Gospodine, dobro nam je ovdje biti. Ako hoćeš, načinit ću ovdje tri sjenice, tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliji jednu." Dok je on još govorio, gle, svijetao ih oblak zasjeni, a glas iz oblaka govoraše: "Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!" Čuvši glas, učenici padoše licem na zemlju i silno se prestrašiše. Pristupi k njima Isus, dotakne ih i reče: "Ustanite, ne bojte se!" Podigoše oči, ali ne vidješe nikoga doli Isusa sama. Dok su silazili s gore, zapovjedi im Isus: "Nikomu ne kazujte viđenje dok Sin Čovječji od mrtvih ne uskrsne."

Pitanja:

0. Kakav naslov možemo dati ovom evanđ. izvještaju? Ispišite ga iznad teksta!
1. Gdje i kako se opisani događaj odigrao?
2. Jesu li svjedoci Isusovog preobraženja bili svi njegovi učenici?
3. Što se pred ovim učenicima potvrđuje o Isusu? Ispiši tu Očevu „potvrdu“!
4. Što mislite kako se tom prilikom Jakov, zajedno sa Petrom i Ivanom, osjećao?
5. Da li se Jakov ističe prilikom ovog događaja, da li nešto govori?
6. Što im Isus zapovjeda? Da je Jakov poslušao Isusovu zapovjed?
7. Što misliš kako je ovaj događaj utjecao na život apostola Jakova?

Odgovori:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

2 gl. poruke:

1) _____

2) _____

Jakov je: _____

Molitva na kraju

Pomolimo se!

*Oče, daj da rastemo u spoznaji božanstva tvoga Sina.
Da njegove riječi prihvaćamo i u poniznosti služimo svim ljudima,
te tako budemo Tvoji pravi učenici.
Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.
Slava Ocu...*

Radni list 3

Tekst za 2. skupinu

Usp. Mk 10, 35-45

I pristupe mu Jakov i Ivan, sinovi Zebedejevi, govoreći mu: "Učitelju, htjeli bismo da nam učiniš što te zaištemo." A on će im: "Što hoćete da vam učinim?" Oni mu rekoše: "Daj nam da ti u slavi tvojoj sjednemo jedan zdesna, a drugi slijeva." A Isus im reče: "Ne znate što ištete. Možete li piti čašu koju ja pijem, ili krstiti se krstom kojim se ja krstim?" Oni mu rekoše: "Možemo." A Isus će im: "Čašu koju ja pijem pit ćete i krstom kojim se ja krstim bit ćete kršteni, ali sjesti meni zdesna ili slijeva nisam ja vlastan dati - to je onih kojima je pripravljeno." Kad su to čula ostala desetorica, počеше se gnjeviti na Jakova i Ivana. Zato ih Isus dozva i reče im: "Znate da oni koji se smatraju vladarima gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. Nije tako među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga. Jer ni Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj daje kao otkupninu za mnoge."

Pitanja:

0. Kakav naslov možemo dati ovom evanđ. izvještaju? Ispišite ga iznad teksta!
1. Tko dolazi Isusu? Što žele od njega?
2. Što bi značilo sjediti Isusu s lijeva i desna?
3. Riječi: „*Možete li piti čašu koju ja pijem...*“ imaju preneseno značenje. Što misliš da znače te riječi?
4. Da li se Jakov ističe prilikom ovog događaja, da li nešto govori??
5. Zašto se ostali učenici ljute na Jakova i Ivana?
6. Što Isus savjetuje dvanaestorici? Ispiši tu poruku!
7. Što misliš, da li je Jakov prihvatio i ostvario tu Isusovu poruku? Kako?

Odgovori:

1. _____	2 gl. poruke: 1) _____ _____ 2) _____ _____ Jakov je: _____ _____
2. _____	
3. _____	
4. _____	
5. _____	
6. _____	
7. _____	

Molitva na kraju

Pomolimo se!

Oče, daj da rastemo u spoznaji božanstva tvoga Sina.

Da njegove riječi prihvaćamo i u poniznosti služimo svim ljudima, te tako budemo Tvoji pravi učenici.

Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Slava Ocu...

Prilog



Piše: V. Žic - Riše: D. Zlotič

PITANJA:

1. Nekome si nešto darovao. Kako se osjećaš?

- Od radosti svima pričam o svom djelu.
- Ispunja me zadovoljstvo i sreća.
- U sebi skrivito očekujem pohvalu i zahvalnost.
- Razmišljam o tome što ću dobiti za uzvrat.

2. Jesi li se ikada odričao nečega u korist drugih?

- Ne pamtim takav slučaj...
- Često se odreknem čokolade ili bombona u korist brata (sestre).
- Jesam, više puta u došaću ili korizmi odričao sam žvaka i novac stavljao u kasicu za siromašne.

3. Doma imaš dvije potpuno iste stvari - dvije kape, dvije lutke, dva autića, dvije ogrice ili "nešto deseto"...

- Po vrlo povoljnoj cijeni jednu ću prodati nekome.
- Jednu ću darovati dragom prijatelju.
- Neka ih imam dvije, od viška glava ne boli.

4. Bi li bio spreman svoju najdražu odjevnu stvar (hlače, košulju, kapu...) darovati nekome?

- Ne dolazi u obzir!
- Pa... mogao bih je darovati najboljem prijatelju (prijateljici).
- Bez problema bih je darovao svakome kome je potrebnija no meni.

5. Ustupaš li mjesto starijim osobama kad se voziš u vlak, autobusu, tramvaju...

- Naravno, ja sam mladi i lakde mi je stajati!
- Radje i ne sjednem, jer mi je neugodno poslije ustajati.

c) Obično zadubim glavu u knjigu ili bilježnicu pa ništa i nikoga oko sebe ne vidim.

6. Pred trgovinom jednoj se ženi natrgnula vrećica i po ulici joj se rasulo sve što je u njoj imala...

- Hitro ću joj pomoći pokupiti stvari.
- Iđem svojim putem, tko zna kakva je ta žena!
- Rado bih joj pomogao, ali mi je neugodno.
- Ako me pozove, rado ću joj pomoći.

7. Spremate se za školski izlet, a jedan od prijatelja iz razreda govori da mu se "ne ide" na izlet. Ti znaš da je to zato što njegovi nemaju novaca, a on bi rado išao... Što ćeš učiniti?

- Ništa... Što bih ja tu mogao učiniti?
- Javno, na sastanku razredne zajednice objasniti ću o čemu se radi i založiti se da mu svi pomognemo i prikupimo potreban novac.
- Potajice ću razrednici reći o čemu se zapravo radi u "slučaju" vašeg prijatelja pa možda ona nešto smisli.

8. U školi su vas pozvali da u neradnu subotu dođete, tko može, pomoći u čišćenju i uređenju školskoga okoliša...

- Ja ne mogu doći!
- Naravno da ću doći, bit će zabavno!
- Nemam volje, ali doći ću zato jer vjerujem da će mi se to kasnije, kod ocjeњivanja, isplatiti.
- Ako se probudim na vrijeme možda odem.

9. U tvom susjedstvu je selidba i susjedi tovari stvari na kamion...

- Gledam sa strane, a ako me pozovu rado ću pomoći

ČINI MI SE... DOBRO!

Svi smo čuli onu izreku, ono geslo "Dobro je činiti dobro!" Živa je to lažina - vjerojatno ćemo se svi složiti. No, može li se jednako tako reći "Lijepo je činiti dobro", "Zabavno je činiti dobro" ili "Ugodno je činiti dobro"? Ili bi se prije moglo čuti "Isplati mi se činiti dobro"... ili čak "Mukotrpno je činiti dobro", "Dosađno je činiti dobro"?

Zapravo, vrlo su različiti razlozi koji nas pokreću na činjenje dobra... Upravo o tome razmišljamo u našem testu, koji nam je na red došao baš u razdoblju "pojačanog činjenja dobra" - u doba korizme.

Razmisli i ti iskreno odgovori na sljedećih 12 pitanja, pa možda otkriješ kako se tebi čini dobro, odnosno što te pokreće na činjenje dobra!



b) Spuštam glavu i "bježim" ravno u kuću da me nitko ne opazi.

c) Pomoći ću im, jer vjerojatno će mi na kraju nešto dati ili platiti.

d) Pozvat ću sve prijatelje pa ćemo im se pridružiti i začas biti gotovi!

10. Na igralištu u parku si pronašao novčanicu od 100 kuna i doista je nemoguće otkriti njezina vlasnika... Što sad?

a) Odmah ću novce potrošiti na stripove, magazine, sokove, slastičice...

b) Dat ću te novce za gradnju župne crkve ili za Caritas.

c) Spremit ću novce u kasicu dok ne smislim kako ću ih pametno utrošiti.

11. U parku ili na trgu bacaš smeće u koš, a u blizini si opazio ranije bačeni omot

čipsa, soka ili čokolade... Što činiš?

a) Podignut ću i taj omot i ubaciti ga u smeće.

b) To nisam ja bacio i baš me briga!

c) Gadi mi se dirati tuđe smeće pa vjerojatno neću učiniti ništa...

12. Na kraju nedjeljne mise svećenik je sve okupljene pozvao da skromnim prilogom pomognu jednu siromašnu obitelj iz župe. Kako ćeš se ti ponašati?

a) Odmah nakon mise dat ću 10 kn od moje ušteđevine.

b) Moram prvo saznati o kojoj je obitelji riječ.

c) Vjerojatno to neću ni čuti, jer na kraju mise već sam mislima negdje drugdje.

d) Pokušat ću nagovoriti roditelje da dadu svoj prilog.

BODOVI:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
a	4	0	0	1	6	7	0	0	4	3	7	7
b	6	5	7	3	4	0	1	7	0	7	1	0
c	2	6	2	7	1	2	6	2	1	5	3	2
d	0					4		3		7		5

REZULTATI:

ILI: "KAKO VOZIŠ STAZAMA DOBROTE?"

Do 20 bodova: Ti si poput "stare kmtije" koju više ništa ne može pokrenuti. Bez motora, bez svjećica i struje, bez kotača... - beznađan slučaj! Tebi uopće nije do činjenja dobra, tebi to nije ni nakraj pameti. Sebičan si, "samoživ", sam sebi najvažniji i "jedini". Kraj tebe čovjek može od tuge ili gladi umrijeti, a da ti to nećeš primijetiti! Zapravo "dobro" djelo ćeš učiniti samo onda kad vidiš da će ti se to itekako isplatiti, odnosno da će ti drugi stotruko uzvratiti. A to onda uopće nije dobro djelo!

Od 21 do 40 bodova: Ti si kao vozilo koje "vozi" isključivo kad ga guraju ili vuku. Sam nemaš svoga pogona, tj. neće ti samome pasti na pamet da činiš dobro. Drugi te na to moraju "natjerati", a i tada ćeš najčešće u tim dobrotvornim akcijama sudjelovati "preko volje", tek "reda radi" jer znaš da se to od tebe očekuje i da bi bila sramota da ne sudjeluješ. A zapravo bi se u svojoj ličnosti najradije zavukao pod pokrivač. Ukratko, još uvijek ti nedostaje pravi motiv - prava ljubav za bližnje!

Od 41 do 60 bodova: Tebe treba malo "pogurnuti", ali kad "povučeš" nema ti premlca! Drugim riječima, u zaigranosti često ne vidiš što bi se dobro moglo učiniti pa te drugi moraju podsjetiti... Ili se - u drugom slučaju - od sramežljivosti sramiš nešto poduzeti, pa ti je



potreban netko drugi kao pokretač...
Ovakvo ili onakvo - k a d kreneš činiti dobro tad si doista zauzet i zdušan. Činiš to iskreno i cijelim srcem, a tek tu i tamo potajice se nadaš kakvoj nagradici za svoju dobrotu.

61 i više bodova: Ti si kao onaj auto koji pali i po kiši i po snijegu, i na +40!-30! Uvijek si spreman činiti dobro, često gledaš i vidiš i "unaprijed"! U stanju si aktivirati, razbuditi i pokrenuti na činjenje dobra i one s kojima živiš: prijatelje, roditelje... Istinski si radostan kad nekome učiniš dobro i to ti je dovoljna "nagrada". O drugim nagradama nemaš ni vremena razmišljati, jer već smišljaš ili obavljaš neko novo dobro djelo! Možda se u tebi krije budući misionar ili zauzeti društveni djelatnik... - svakako čovjek kojem nije svejedno u kakvom svijetu živi!



8. „Isusov prijatelj koji nije bio apostol, LAZAR“

Ciljevi

- upoznati se s čudom Lazarova povrtaka iz mrtvih
- shvatiti važnost prijateljstva (s Bogom i s ljudima)
- posvijestiti odlike prijateljstva

Materijali i pomagala

- Radni list, umnožen
- Prilog

Molitveni početak

- Radni list. Pjesma *Kakav prijatelj je Isus*. Ili samo pročitati.

Motivacija

- Radni list. „Oluja ideja“ na pojam PRIJATELJSTVO
- Sudionici nabrajaju i zapisuju sve asocijacije koje im padaju na pamet uz zadani pojam. Mogu se asocijacije zapisivati i na ploču ili na hamer papir te će tako nastati plakat (oslikati ga!).

Najava teme

Riječima: *Razmišljali smo o prijateljstvu, zapjevali smo o Isusu kao prijatelju. Sada ćemo vidjeti što se dogodilo s Lazarom, Isusovim prijateljem koji nije bio apostol.*

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

Radni list. *Oživljenje Lazara*. Pročitati.

Razgovor o tekstu. Naglasiti: **Lazar je samo vraćen u ovozemni život, to nije uskrsnuće!**

- Podjela u skupine

Igra: *Moj prijatelj Lazar*. Uz pomoć nekoliko rolni toalet-papira i selotejpa, omotati svoga prijatelja da izgleda poput Lazara koji izlazi iz groba. Prethodno se na toalet-papir mogu ispisati odlike pravog prijateljstva s Isusom: vjera, dobrotu, istinoljubivost, nesebičnost...).

Aktualizacija

Što nam govori Isusova rečenica: “Ja sam uskrsnuće i život...“? Na što nas potiče?

Zaključiti: *Želimo li živjeti opredijelimo se za prijateljstvo s Isusom, jer je on „uskrsnuće i život“. Krist se ne miri s našim grobovima, ne želi da zaudarimo po svojoj lijenosti i uspavanosti. On nas poziva da živimo, baš onako kako je pozvao Lazara. Primjer s Lazarom poziv je svima nama da budemo Isusovi prijatelji. A onda nema smrti, već nam se obećava uskrsnuće i život vječni.*

Molitveni završetak

Prilog Na način molitve vjernika: voditelj uvede i zaključi, a odabranici predmole zazive.

Prijedlog za produbljenje kateheze

- S „najuspješnijim“ Lazarom scenski odglumiti evanđeoski događaj.

Radni list

Kakav prijatelj je Isus

Kakav prijatelj je Isus, naše boli nosi on,
i naš teret i sve jade, on nam lakša brigom svom.
Kako često mir nam treba, zašto zalud muke te,
zašto brige ne bi svoje mi svom bogu rekli sve.

Kad nas brige i umornost, teško muče cio dan,
Kriste utočište naše, tada mir nam ti si sam.
Prijatelji kad te prezru, to za žrtvu bogu daj.
on će uzet te za ruku - utjeha će biti znaj.

„Oluja ideja“: PRIJATELJSTVO



Oživljenje Lazara, Usp. Iv 11,1-44

Dok je Isus bio daleko od Judeje, primio je poruku od svojih prijateljica Marije i Marte: „Gospodine, onaj kojeg ljubiš veoma je bolestan!“. Međutim, on je još dva dana nastavio poučavati i ozdravljati. Zatim, znajući da je Lazar umro, reče učenicima: „Pođimo ponovno u Judeju! Lazar, prijatelj naš, spava, no idem probuditi ga.“

Nakon dugog pješaćenja, stignu do Betanije. Lazar je u grobu bio već četiri dana. A Marta, sestra Lazarova, iziđe mu u susret. „Gospodine,“ zavapi ona, „da si bio ovdje, brat moj ne bi umro.“ Isus joj na to reče: „Uskrsnut će brat tvoj!“ A Marta mu odgovori: „Znam da će uskrsnuti o uskrsnuću u posljednji dan“. Reče joj Isus: „Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će. Vjeruješ li ovo?“ Odgovori mu Marta: „Da, Gospodine! Ja vjerujem da si ti Krist, Sin Božji!“

Zatim zovnu svoju uplakanu sestru Mariju pa zajedno odu do Lazarovog groba, a slijedili su ih prijatelji koji ih bijahu došli tješiti. Isus bijaše potresen njihovom tugom za umrlim bratom i prijateljem te je i sam zaplakao.

Kad stigoše do groba Isus zapovjedi: „Odvalite kamen!“ Tada podiže oči i pomoli se: „Oče, hvala ti što si me uslišao.“ Rekavši to, povika iza glasa: „Lazare, iziđi!“ I mrtvac iziđe, noge mu i ruke bile povezanepogrebnim povojima, a lice omotano mrtvačkim rupcem. Nato Isus reče: „Odriješite ga i pustite neka ide!“ Tada mnogi povjeroše u Isusa.



Prilog



Molitva na kraju

Bog nas je stvorio za život, s njime živimo, k njemu ćemo doći. S čvrstom vjerom, zajedno ga molimo:

Daruj nam svoj život, Gospodine!

* Za Crkvu: da nikada ne izgubi vjeru u život koji je jači od smrti i koji će vječno trajati i biti lijep, molimo te.

* Za svakog kršćanina: da povjeruje Isusu da će ga dignuti iz groba i obdariti rajskim životom, molimo te.

* Za ljude koji razmišljaju o samoubojstvu: neka se sjete da je Isus darovao svoj život da bi čovjek živio, molimo te.

* Za sve koji će se ovoga Vazma krstiti: da im Isus bude uskrsnuće i život, molimo te.

* Za nas, koji se okupljamo na nedjeljna slavlja: da nam euharistija pomogne uvijek ići Isusovim putem, molimo te.

* Za naše pokojnike, koji su vjerovali da je Isus uskrsnuće i život: da ih Isus uvede u nebeski život, molimo te.

Bože, Stvoritelju svakoga života, uputili smo ti svoje molitve. Daj da tvoj božanski život u nama raste, te u nama uvijek vidiš svoju ljubljenu djecu, koju si pozvao na život vječni. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

9. „Farizej koji je volio Isusa, NIKODEM“

Ciljevi

- upoznati Nikodema kao osobu koja traga za istinom
- shvatiti da on predstavlja sve tražitelje istine
- uočiti otvorenost puta obraćenja na koje nas Isus poziva.

Materijali i pomagala

- 3 papira u boji ili slično
- Radni listovi 1, 2, 3, umnoženi samo za skupine ili za sve sudionike 1 skupine

Molitveni početak

Radni listovi 1, 2, 3. *Molitva na početku.*

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: *Kroz tri biblijska teksta upoznat ćemo još jednu osobu Novog zavjeta - Nikodema. On je bio Židov, a pripadao je farizejima. Bio je bogobožan i vrlo veliki vjernik koji je strogo poštivao zakone i zapovijedi. On je ustvari bio ugledni "rabin", što znači židovski učitelj. Židovi su očekivali dolazak Mesije – velikog Kralja koji će uspostaviti njihovo kraljevstvo. Ali u Isusu nisu prepoznali očekivanog Mesiju. Posebno Isusa nisu prihvaćali farizeji kojima je pripadao i Nikodem. Međutim, Nikodem nije bio običan farizej. On je bio iskreni tražitelj istine. Nikodem je bio farizej koji je zavolio Isusa.*

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- **podjela na skupine**

3 papira u boji izrezati na listiće prema broju sudionika 1 skupine. Uz pomoć izvlačenja istobojnih papirića, podijeliti sudionike u tri skupine. Odabrati predstavnike.

- **čitanje tekstova u skupinama**

Radni listovi 1, 2, 3. Jedan sudionik tiho čita tekst (koji mogu i svi imaju pred sobom). Rješiti nejasnoće. Nakon što je tekst pročitan s razumijevanjem slijedi:

- **odgovaranje na pitanja**

- **Plenum – izlaganje rezultata rada u skupinama**

- Predstavnici kratko izlože sadržaj obrađivanog teksta. Može se tekst i pročitati.
- Zatim redom čitaju pitanja i odgovore. Ukoliko na neko od pitanja nema odgovora, svi mogu pokušati odgovoriti. Ili odgovori voditelj.

Odgovori:

1. skupina:

1. Dolazi noću. Jer ne želi da ga Židovi vide s Isusom.
2. Poštuje Isusa. On mu je privlačan i zanimljiv.
3. Treća božanska osoba, Duh Sveti.
4. Ne može.
5. Obratiti se. Povjerovati Isusu. Krstiti se.
6. Oni koji su kršteni. Vjernici.

2. skupina:

1. U naroda je nastala podvojenost. Jedni su Isusa prihvaćali, a drugi nisu.
2. Isus je na njih ostavio snažan dojam. Govorio je riječi Božje.
3. Farizeji su Isusa smatrali varalicom, lažnim prorokom i zavodnikom naroda.
4. Farizeji su prezirali običan židovski narod.

5. Nikodem se zauzeo za Isusa. Branio ga je.
6. Zauzimajući se za Isusa, Nikodem je izložio opasnosti svoj život.

3. skupina:

1. Josip iz Arimateje i Nikodem, tajni Isusovi učenici.
2. Jeste. Imao je s njim jedan noćni razgovor.
3. Donio je mnogo skupocjenog mirisnog ulja da se pomaže tijelo Isusovo.
4. Jeste. Farizeji su progonili sve koji su bili bliski s Isusom. A Nikodem je bio farizej koji ih je na neki način izdao vjerom u Isusa.
5. Zato što je u njemu našao istinu koju je tražio. U njemu je otkrio Put, Istinu i Život.
6. Nikodem se obratio i postao kršćaninom.

Sinteza

- Radni list. *Nikodem je*: Zajednički zaključiti i ispisati karakterne osobine Nikodemove. (*pametan, načitan, vjeran, hrabar, zauzima se za Isusa, spreman je sve ostaviti radi Krista, nije zadovoljan onim što već zna, obraća se istini, traži istinu, obraća se...*)

Zaključiti: Nikodem je bio tražitelj istine koju je spoznao i našao u osobi Isusa Krista. On se obratio i povjerovao u Isusa. Nakon svega što je doživio prestao je biti farizej, sljedbenik židovske religije i postao je vjernikom Kristovim, Krist – janinom tj. kršćaninom. Više nije bio tajni Isusov učenik nego je to javno iskazao i priznao.

Aktualizacija

Pitati: *Poznajete li nekoga tko živi danas, a da je sličan Nikodemu? Traže li ljudi i danas istinu? Ima li primjera obraćenja (krštenja) u vašoj sredini? Jesmo li mi njemu slični?*

Molitveni završetak

Radni listovi 1, 2, 3. *Molitva na kraju.*

Radni list 1

Molitva na početku

Iv 8, 31b-33

Iz evanđelja po Ivanu:

«Ako ostanete u mojoj riječi,
uistinu, moji ste učenici;
upoznat ćete istinu
i istina će vas osloboditi.»

Slava Ocu...

Tekst za 1. skupinu

Usp. Iv 3, 1-6

Bijaše među farizejima čovjek imenom Nikodem, ugledan Židov. On dođe Isusu obnoć i reče mu: Rabbi, znamo da si od Boga došao kao učitelj jer nitko ne može činiti znamenja kakva ti činiš ako Bog nije s njime." Odgovori mu Isus: "Zaista, zaista, kažem ti: tko se ne rodi nanovo, odozgor, ne može vidjeti kraljevstva Božjega!": Kaže mu Nikodem: "Kako se čovjek može roditi kad je star? Zar može po drugi put ući u utrobu majke svoje i roditi se?" Odgovori Isus: "Zaista, zaista, kažem ti: ako se tko ne rodi iz vode i Duha, ne može ući u kraljevstvo Božje. Što je od tijela rođeno, tijelo je; i što je od Duha rođeno, duh je. Ne čudi se što ti rekoh: 'Treba da se rodite nanovo, odozgor.' Vjetar puše gdje hoće; čuješ mu šum, a ne znaš odakle dolazi i kamo ide. Tako je sa svakim koji je rođen od Duha."

Pitanja:

1. U koje doba dana Nikodem dolazi Isusu? Zašto?
2. Što Nikodem misli o Isusu?
3. Tko je Duh o kojem Isus govori?
4. Može li se čovjek nanovo roditi?
5. Što znači roditi se „iz vode i Duha“?
6. Tko su ljudi koji su rođeni od Duha i vode?

Nikodem je:

Odgovori:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

Molitva na kraju

Pomolimo se!

*Gospodine, učini nas spremnima
prihvatiti tvoje riječi koje nas potiču na obraćenje i koje nas vode istini.
Daj da uvijek vjerujemo tebi, našem Gospodinu
koji s Ocem i Duhom Svetim
živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.
Slava Ocu...*

Radni list 2

Molitva na početku

Iv 8, 31b-33

Iz evanđelja po Ivanu:

*«Ako ostanete u mojoj riječi,
uistinu, moji ste učenici;
upoznat ćete istinu
i istina će vas osloboditi.»*

Slava Ocu...

Tekst za 2. skupinu

Usp. Iv 7, 45 – 52

Kad su neki iz naroda čuli te Isusove riječi, govorahu: »Ovo je uistinu Prorok.« Drugi govorahu: «Ovo je Mesija.» A bilo ih je i koji su pitali: «Pa zar Mesija dolazi iz Galileje? Tako je u narodu nastala podvojenost zbog njega. Neki ga čak htjedoše uhvatiti, ali nitko ne stavi na nj ruke.

Dodoše dakle stražari glavarima svećeničkim i farizejima, a ovi im rekoše: "Zašto ga ne dovedoste?" Stražari odgovore: "Nikada nitko nije ovako govorio." Nato će im farizeji: "Zar ste se i vi dali zavesti? Je li itko od glavara ili farizeja povjerovao u njega? Ali ta svjetina koja ne pozna Zakona - to je prokleta!" Kaže im Nikodem - onaj koji ono prije dođe k Isusu, a bijaše jedan od njih: "Zar naš Zakon sudi čovjeku ako ga prije ne sasluša i ne dozna što čini?" Odgovoriše mu: "Da nisi i ti iz Galileje? Istraži pa ćeš vidjeti da iz Galileje ne ustaje prorok."

Pitanja:

1. Kako je židovski narod prihvatio Isusa?
2. Zašto su se stražari bojali uhapsiti ga?
3. Što su farizeji mislili o Isusu?
4. Što su farizeji mislili o židovskom narodu?
5. Što je učinio Nikodem?
6. Da li se Nikodem pred farizejima izložio opasnosti?

Odgovori:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

Nikodem je:

Molitva na kraju

Pomolimo se!

Gospodine, učini nas spremnima

prihvatiti tvoje riječi koje nas potiču na obraćenje i koje nas vode istini.

Daj da uvijek vjerujemo tebi, našem Gospodinu

koji s Ocem i Duhom Svetim

živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Slava Ocu...

Radni list 3

Molitva na početku

Iv 8, 31b-33

Iz evanđelja po Ivanu:

*«Ako ostanete u mojoj riječi,
uistinu, moji ste učenici;
upoznat ćete istinu
i istina će vas osloboditi.»*

Slava Ocu...

Tekst za 3. skupinu

Usp. Iv 19, 38 – 41

Nakon toga Josip iz Arimateje, koji je - kriomice, u strahu od Židova - bio učenik Isusov, zamoli Pilata da smije skinuti tijelo Isusovo. I dopusti mu Pilat. Josip dakle ode i skinje Isusovo tijelo. A dođe i Nikodem - koji je ono prije bio došao Isusu noću - i donese sa sobom oko sto libara smjese smirne i aloja. Uzmu dakle tijelo Isusovo i poviju ga u povoje s miomirisima, kako je u Židova običaj za ukop. A na mjestu gdje je Isus bio raspjet bijaše vrt i u vrtu nov grob u koji još nitko ne bijaše položen. Ondje dakle zbog židovske Priprave, jer grob bijaše blizu, polože Isusa.

Pitanja:

1. Tko je sve sudjelovao u Isusovom pokopu?
2. Da li je Nikodem od prije poznavao Isusa?
3. Kako je Nikodem Isusu iskazao poštovanje nakon njegove smrti?
4. Da li se Nikodem izložio opasnosti zato što je sahranjivao Isusovo tijelo?
5. Zašto je Nikodem, usprkos svemu, sudjelovao u Isusovom pokopu?
6. Što mislite da se dogodilo s Nikodemom koji je prije bio farizej, a sada sahranjuje Isusa?

Nikodem je:

Odgovori:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

Molitva na kraju

Pomolimo se!

*Gospodine, učini nas spremnima
prihvatiti tvoje riječi koje nas potiču na obraćenje i koje nas vode istini.
Daj da uvijek vjerujemo tebi, našem Gospodinu
koji s Ocem i Duhom Svetim
živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.
Slava Ocu...*

10. „Nasljednik Jude Izdajnika, APOSTOL MATIJA“

Ciljevi

- upoznati novozavjetni tekst o izboru Matije
- uočiti da smo po sakramentu krštenja svi pozvani svjedočiti za Isusa
- razvijati osjećaj za zajedništvo i suradnju kroz grupni rad

Materijali i pomagala

- Radni list, umnožen
- Prilog, može se umnožiti

Molitveni početak

Prilog, *Molitva na početku*. Voditelj ili netko predmoli čitajući psalam, a zatim svi zajedno mole *Slava Ocu*. Molitva može biti i zajednička ukoliko se psalam umnoži i podijeli. Može se moliti i tako da svatko pročita po jedan redak, a završi se sa zajedničkom molitvom *Slava Ocu*.

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: *Danas ćemo upoznati nasljednika Jude, apostola koji je izdao Isusa. To je apostol Matija. Ovaj „novi“ apostol bio je izabran na jedan poseban i zanimljiv način. Danas ćemo otkriti kako je to bilo.*

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

a) Kratko izlaganje

Matija je među apostole izabran naknadno, iz širega kruga Isusovih učenika, umjesto izdajnika Jude. Bilo je potrebno popuniti apostolski zbor koji je Isus ustanovio kao osnovu za početak novog Božjeg naroda. Broj 12 označava 12 plemena izraelskih. Sveto pismo govori da je Petar sazvao zbor: apostole i skupinu prvih Isusovih sljedbenika da Judi izaberu zamjenu. Imali su dva kandidata: nekoga Josipa i Matiju. Pomoliše se. "Onda baciše kocku, i kocka pade na Matiju; tako bi pribrojen k jedanaestorici apostola." (Dj 1,15-26).

Predaja dodaje da je Matija (kao i Matej) propovijedao Evanđelje u Etiopiji i u Judeji. Umro je mučeničkom smrću. Najprije su ga kamenovali, a onda mu sjekirom (bradvom) odsjekli glavu. Zato ga i prikazuju na slikama i kipovima s knjigom i sjekirom (bradvom), kamenjem ili kockom. Blagdan apostola Matije slavi se 14. svibnja.

b) „Dešifriranje“ izvornog biblijskog teksta

Rad s tekstom po skupinama ili pojedinačno. Svaka skupina ili pojedinac dobije Radni list sa „šifriranim“ tekstom, u koji treba unijeti razmake, točke i zareze te velika slova i tako «odgonetnuti ili dešifrirati» tekst. Tijekom rada tekst se dolje treba ispisivati u pravilnom, dešifriranom obliku.

- Ukoliko je potrebno, pomoći se u dešifriranju izvornim tekstom, Prilog

c) Provjera teksta

Pročitati ili podijeliti izvorni tekst, Prilog radi usporedbe s vlastitim dešifriranim tekstom.

d) Čitanje izvornog biblijskog teksta

Pročitati izvorni tekst. Razgovarati.

Pojasniti: Apostol je mogao biti samo Isusov učenik, a najvažnije je da je bio svjedokom Isusova uskrsnuća. (Ako je potrebno, rastumačiti razliku između *učenik* i *apostol*. Isus je imao uži i širi krug učenika, a samo je dvanesticu izabrao za apostole.)

Pitati: *Kako ti danas možeš biti Isusov učenik i svjedok njegovog uskrsnuća?*

Prije izbora novoga apostola na mjesto Jude, apostoli su se pomolili. *Možeš li navesti neki primjer kada si se ti pomolio prije neke važne odluke ili nekog važnijeg djela?*

Molitveni završetak

Prilog. Slično kao i na početku, može se moliti zajednički, pojedinačno ili da netko predmoli.

Radni list

Šifrirani biblijski tekst

Dešifriraj tako da otkriješ koje su riječi sadržane u tekstu i odvojiš ih razmakom. Otkrij gdje dolaze točke i zarezi te velika i mala slova. Tijekom rada dolje zapisuj ono što si dešifrirao. Tako ćeš dobiti izvorni biblijski tekst o izboru apostola Matije.

Uonedaneustadepetarmeđu braćom abijašesakupljenog naroda okostoidvadesetdušairečebraćotrebalojedaseispunipismošto ganaustadavidovaproročeduhsvetiojudikojibijaševođaonihštouhvatišeisusaajudaseubrajaomeđunasiimaoudiouovojslužbijedandakleodovihljudištobijahusnamazasvevrijemeštojemeđunamaživio gospodinisuspoečevšiodkrštenjajavanovapasvedodanakadbiuzetodnastrebada budesvjedokomnjegovauskrsnućaipostavišedvojicu josipakojisezvaobarsabaaprozvaosejustimatijuondasepomolišetigospodinepoznavaočesvihsrdacapokažikogasi odovedvojiceizabraodaprimimjestoveapostolskeslužbekojojseiznevjerijudaonda bacišekočekockapadenamatijutako onbipri brojenjedanaestoriciapostola



Prilog

Izvorni, dešifrirani, biblijski tekst

Izbor apostola Matije (Usp. Dj 1, 15-26)

U one dane ustade Petar među braćom - a bijaše sakupljenog naroda oko sto i dvadeset duša - i reče: "Braćo! Trebalo je da se ispuni Pismo što ga na usta Davidova proreče Duh Sveti o Judi koji bijaše vođa onih što uhvatiše Isusa. A Juda se ubrajao među nas i imao udio u ovoj službi. Jedan dakle od ovih ljudi što bijaše s nama za sve vrijeme što je među nama živio Gospodin Isus - počevši od krštenja Ivanova pa sve do dana kad bi uzet od nas - treba da bude svjedokom njegova uskrsnuća.

I postaviše dvojicu: Josipa koji se zvao Barsaba a prozvao se Just, i Matiju. Onda se pomoliše: "Ti, Gospodine, poznavaoče svih srdaca, pokaži koga si od ove dvojice izabrao da primi mjesto ove apostolske službe kojoj se iznevjeri Juda."

Onda baciše kocke i kocka pade na Matiju; tako on bi pribrojen jedanaestorici apostola.

Molitva na početku

Usp. Ps 31

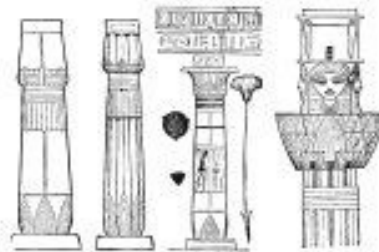
*Ti si, Gospodine, hrid moja, tvrđava moja,
radi svoga imena vodi me i ravnaj.
Radosno ću klicat' tvojoj milosti,
jer si na moju neznatnost pogledao.
Rasvijetli lice nad slugom svojim,
po svojoj mi dobroti pomози.*

*Blagoslovljen Gospodin jer me obasu
čudesnom dobrotom svojom.*

*Ljubite Gospodina, svi sveti njegovi:
čuva Gospodin svoje vjernike.*

*Budite hrabri i jaka srca,
svi koji se u Gospodina uzdate!*

Slava Ocu...



Molitva na kraju

Usp. Ps 16

Čuvaj me, Bože, jer se tebi utječem.

Gospodinu rekoh:

*"Ti si moj gospodar,
nema mi blaženstva bez tebe!"*

*Blagoslivljam Gospodina koji me svjetuje
te me i noću srce opominje.*

*Gospodin mi je svagda pred očima;
jer mi je zdesna, neću posrnuti.*

*Stog' mi se raduje srce i kliče duša,
i tijelo mi spokojno počiva.*

*Pokazat ćeš mi stazu u život,
puninu radosti pred licem svojim,
sebi zdesna blaženstvo vječno.*

Slava Ocu...

11. "Prvi čovjek koji umire za Isusa, ĐAKON STJEPAN"

Ciljevi

- upoznati se s počecima Crkve, progonima i mučenicima
- upoznati osobu Sv. Stjepana
- uočiti postojanje đakonske službe u Crkvi
- poticaj na opraštanje

Materijali i pomagala

- Radni list, umnožen
- Prilog, može se umnožiti

Molitveni početak

Radni list, *Iz evanđelja po Mateju*

Motivacija

- **Igra asocijacija**

Prilog. Prirediti kartice. Otkrivati jedan po jedan pojam dok sudionici pogađaju traženi ili ključni (*Mogu se pojmovi otkrivati i pišući ih na ploču ili izgovarajući, a da sudionici sami zapisuju.*)

1. pojam: RIMSKO CARSTVO
2. pojam: PRVI VJERNICI
3. pojam: ARENA
4. pojam: LAVOVI
5. pojam: MUČENJA

Traženi pojam: MUČENICI

Najava teme

Ovim ili sličnim riječima: *Od samih početaka Prva Crkva nailazila je na nerazumijevanje i progone. Prva kršćanska zajednica u Jeruzalemu bila je proganjana od židovskih i rimskih vlasti. Međutim, ti progoni nisu obeshrabrili mladu Crkvu. Zahvaljujući vjerničkom životu i mučeničkoj smrti mnogih prvih kršćana, Crkva se vrlo brzo širila. Veliki kršćanski pisac iz toga doba, Tertulijan (potkraj 2. st.) zapisao je: «Krv mučenika sjeme je novih kršćana!». Upoznat ćemo sada prvog mučenika vjere, prvog čovjeka koji je umro za Isusa.*

- Radni list, Rješiti popunjaljku.

Popunjava se samo vodoravno. Traženi pojmovi: POST, PUSTINJA, SVJEDOK, MUČENIK, PAPA, ĐAKON, ZAKONIK. Rješenje stupca: STJEPAN, Rješenje retka: ĐAKON.

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

- Radni list. Pročitati *Prvi čovjek koji umire za Isusa*. Rješiti nejasnoće.

Ukoliko bude potrebno, pojasniti da je sinagoga zgrada u kojoj se Židovi okupljaju na molitvu. To nije mjesto posebne Božje prisutnosti kao u Katoličkim crkvama, već molitveni prostor u kojem se čitaju i tumače dijelovi Hebrejske biblije.

Sinteza

Pojasniti: Stjepan umire prvenstveno kao svjedok Isusa Krista. Mučeništvo nije cilj i svrha vjere. To je, na žalost, bila posljedica Stjepanovog živog, iskrenog i zauzetog svjedočenja vjere.

Svoju vjeru potrebno je ponekad posvjedočiti kada je to i nezgodno. Tu se pokazuje naša vjernost, hrabrost i vezanost uz Isusa.

Aktualizacija

Pitati: *Ima li danas ljudi koji podnose mučeništvo poredi Krista?*

Pojasniti da, na žalost, mučeništvo kao svjedočenje vjere nikada nije prestalo u 2000-toj povijesti Crkve. Navesti primjere suvremenih mučenika npr. u Kini ili Južnoj Americi (vidi dolje, Prijedlog za produbljenje kateheze).

Pitati: *Koliko su ljudi iz naše sredine danas spremni posvjedočiti svoju vjeru? Stidimo li se toga što idemo u crkvu?*

Molitveni završetak

Radni list, *Molitva na kraju*.

Prijedlog za produbljenje kateheze

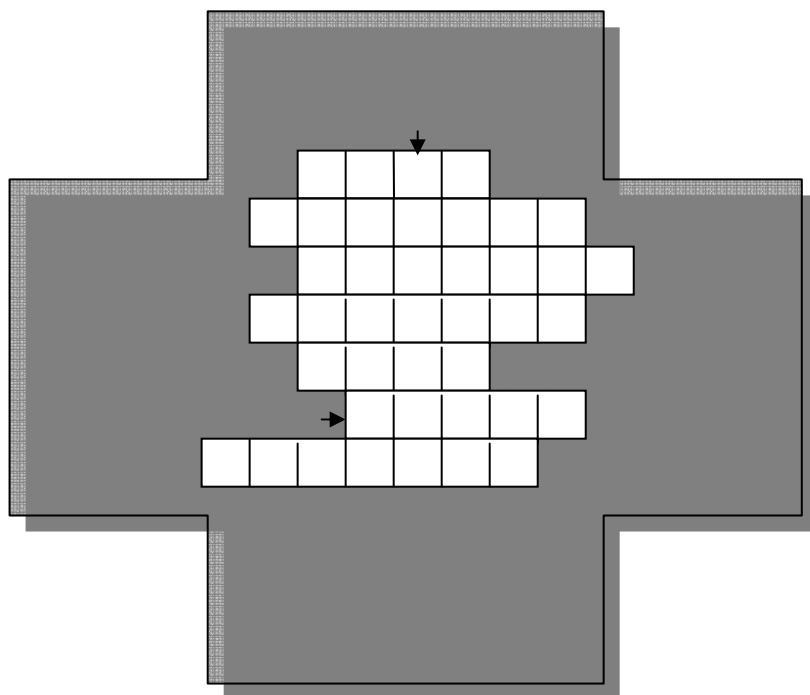
- Pronaći novinske članke, vijesti iz Glasa Koncila, IKA-e, s Interneta ili drugih izvora o progonima kršćana u današnje vrijeme, suvremenim mučenicima.

Radni list

Vodoravno u „popunjaljku“ upiši tražene pojmove. Okomiti stupac označen strelicom otkrit će ime prvog mučenika, a vodoravni strelicom označeni redak otkriva njegovu službu u Prvoj Crkvi.

Traženi pojmovi:

1. Uzdržavanje od mesa. Obično u korizmi.
2. Područje bez vode i s puno pijeska.
3. Onaj koji svjedoči.
4. Onaj tko je mučen zbog vjere u Krista.
5. Poglavar Rimokatoličke Crkve.
6. Jedna od prvih službi u Crkvi. 1. slovo je Đ, zadnje N.
7. Zbirka zakona.



*Iz evanđelja po Mateju:
Usp. Mt 10,16-20
U ono vrijeme reče Isus svojim učenicima:
„Budite dakle mudri kao zmijske, a bezazleni kao golubovi! Čuvajte se ljudi, jer će vas predavati vijećima i po svojim će vas sinagogama bičevati. Pred upravitelje i kraljeve vodit će vas poradi mene. Kad vas predadu, ne brinite kako ili što ćete govoriti. Dat će vam se u onaj čas što ćete govoriti. Ta ne govorite to vi, nego Duh Oca vašega govori u vama!“
Slava Ocu...*

Prvi čovjek koji umire za Isusa

Usp. Dj 6,8-10; 7,54-60

U one dane Stjepan je pun milosti i snage činio velika čudesa i znamenja u narodu. Nato se digoše neki iz sinagoge Slobodnjaka pa počеше raspravljati sa Stjepanom. Ali nisu mogli odoljeti mudrosti i Duhu kojim je govorio.

Zato uskipješe u srcima i počеше škripati zubima na njega. Vičući iza glasa, zatisnuše uši i navališe jednodušno na njega. Izbaciše ga iz grada pa ga kamenovaše. I dok su ga kamenovali, Stjepan je zazivao: „Gospodine Isuse, primi duh moj!“ Onda se baci na koljena i povika iza glasa: „Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh!“ Kada to reče, usnu.

Molitva na kraju

Pomolimo se!

*Daj nam, Gospodine, nasljedovati sv. Stjepana koji je i za svoje progonitelje molio.
Da umijemo i neprijatelje ljubiti. Po Kristu.*

Slava Ocu...

**1. Rimsko
Carstvo**

**2. Prvi
Vjernici**

3. Arena

4. Lavovi

5. Mučenja

M U Č E N I C I

12. „Mladi biskup, TIMOTEJ“

Ciljevi

- upoznati Timoteja, učenika svetog Pavla
- upoznati Pavlovu “duhovnu opruku” koju piše svom učeniku Timoteju
- shvatiti važnost vjernosti Božjoj riječi (otkriti osobni uzor u Timoteju)

Materijali i pomagala

- koverta s ispisanim riječima, prema broju sudionika
- Radni list
- flomasteri i listovi A4 (u boji)
- (ljepilo za papir)
- Novi zavjeti (barem 1 za svaku skupinu)

Molitveni početak

Radni list. Psalam 93., Molitva na početku.

Najava teme i motivacija

Sudionici trebaju složiti naslov današnje teme: TIMOTEJ, PAVLOV UČENIK od donjih slogova koje prethodno treba ispisati, izrezati i pomiješati te staviti u koverta koje izvlače (broj koverti jednak je broju skupina). Koverta mogu biti s natpisima te se prema njima formiraju skupine, npr. 1. STRPLJIVOT, 2. VJERA, 3. LJUBAV, 4. POSTOJANOST.

UČE	TEJ
NIK	LOV
MO	PAV
TI	

• Izvlačenje koverti

Skupina koja prva složiti naslov teme može biti nagrađena. Svaka skupina može osmisliti i nacrtati vlastiti simbol na temelju riječi s koverta.

Susret sa središnjim biblijskim tekstom

• Sastavljanje „oštećene“ poslanice 2 Tim 3,10 - 4,5

Radni list. Najava: *Sveti Pavao pisao je svom učeniku Timoteju poslanicu i prigodom dostave pismo je oštećeno, neke riječi nedostaju. Vaš je zadatak pronaći što je to Pavao pisao svom učeniku.*

Sudionici pravilno upisuju riječi koje nedostaju, a nalaze se dolje u tablici. Skupine se natječu koja će prva ispravno složiti tekst.

(Može se također riječi koje nedostaju izrezati s radnog lista prije njegovog umnožavanja te ih posebno kopirati, a onda neka ih sudionici izrežu i zalijepe na radni list na odgovarajuća mjesta.)

(2)u ljubavi	(6)Sveta pisma	(4)progonjeni	(5)poučen	(7)mudrim	(3)u Listri
(1)pošao	(9)Kraljevstvom	(11)učitelje	(12)djelo	(10)zdrava nauka	(8)bogoduho

- Tek kada je cijeli proces gotov zajednički se čita tekst.

Poticaji za razgovor o tekstu:

- *Koji te se redak posebno dojmio?*
- *Što Pavao kaže o Svetom pismu?*
- *Možeš li svojim riječima objasniti riječ “bogoduhu”? (Bogoduhu znači od Boga nadahnuto, Duhom Svetim nadahnuto, inspirirano)*

Razrada teme

Pojasniti (odabrati zanimljivije dijelove):

Timotej je bio rodom iz Listre u pokrajini Likaoniji u Maloj Aziji. Rodio se od oca poganina i od majke Židovke, imenom Eunike. Iz Druge poslanice sv. Pavla Timoteju znamo i za ime njegove bake koja se zvala Loida. Timoteja je obratio sv. Pavao na svom prvom misijskom putovanju i on mu postade najmiliji učenik. Na drugom i trećem Pavlovu apostolskom putovanju bio mu je Timotej vjeran drug i pratilac.

Kad se prvi Pavlov postupak u Rimu sretno završio, Timotej se vratio na istok, vjerojatno sa samim apostolom naroda. Tu ga je on ostavio za predstojnika crkve u Efezu. Poslije toga nemamo više podataka o Timoteju, osim što ga sv. Pavao u teškim okolnostima svoga drugog rimskog sužanjstva kao najmilijeg i najvjernijeg suradnika poziva u Rim. Kao svome najmilijem i najvjernijem suradniku sv. Pavao je upravio Timoteju dvije poslanice. U Prvoj ga kao mladog crkvenog starješinu upozorava da bude budan protiv krivih učitelja. Poučava ga o disciplini unutar crkvene zajednice, o odnosu prema vlastima i o biskupskim dužnostima. U njoj se nalazi i jedna od najstarijih kršćanskih molitava: "Kralju vjekova, besmrtnomu, nevidljivomu, jedinomu Bogu, čast i slava u vijeke vjekova! Amen" (1 Tim 6,15-16).

U Drugoj poslanici Timoteju Pavao, predosjećajući skori svršetak, potiče vjernog suradnika Timoteja da sve sile posveti Evandjelju te da čuva pravovjerje. Tu poslanicu mnogi smatraju Pavlovom duhovnom oporukom. Vjerujemo da je sveti Timotej primio k srcu pisma svoga dragog učitelja Pavla i da je prema njima dobro izvršio svoj životni zadatak.

- *Koji dio teksta iz 2 Poslanice Timoteju najviše osjećaš kao Pavlovu poruku sebi?*
- *Što bi tebi kao članu biblijske skupine tvoje župne zajednice Pavao posebno poručio?*

Molitveni završetak

Radni list . Molitva na kraju. Jedna od najstarijih kršćanskih molitava, 1 Tim 6,15-16

Prijedlog za produbljenje kateheze

- Retke koji su ih se posebno dojmili iz obrađivanog teksta na radnom listu, 2 Tim 3,10 - 4,5, kao i osnovne podatke o Timoteju zapisuju lijepim slovima na papire u boji. Ove podatke može se ostaviti na panou župne dvorane određeno vrijeme.
- Sudionici produbljuju svoje spoznaje o mjestima gdje se u Novom zavjetu govori o Timoteju i zadane retke pronalaze u vlastitoj Bibliji ili Novom zavjetu
 1. Timotej Prati Pavla na drugom misijskom putovanju. (Dj 16, 1-5).
 2. Kad je Pavao pisao poslanice iz prvog rimskog sužanjstva, bio je s njime i Timotej. Evo dokaza za to: (Fil 1,1; Kol 1,1; Fil 1,1-2).
 3. Pavao je postavio Timoteja za predstojnika Crkve u Efezu. (1 Tim 1,3-4)
 4. Kad se sv. Pavao nalazio u Rimu u drugom sužanjstvu u Rimu, potkraj svog života, godine 67., pisao je Timoteju ovako: (2 Tim 1,4-5).
 5. Pavao u teškim okolnostima svoga drugog rimskog sužanjstva kao najmilijeg i najvjernijeg suradnika poziva u Rim (2 Tim 4,9-16).
- Svaka skupina može pripremiti i kviz znanja o osnovnim spoznajama koje su stekli o Timoteju (na principu “MAKOV milijunak” ili igru asocijacija.)

Radni list

2 Tim 3,10 - 4,5

A ti si (1)_____ za mnom u poučavanju, u ponašanju, u naumu, u vjeri, u strpljivosti, (2)_____, u postojanosti; u progonstvima, u patnjama koje su me zadesile u Antiohiji, u Ikoniju, (3)_____. Kakva li sam progonstva podnio! I iz svih me izbavio Gospodin! A i svi koji hoće živjeti pobožno u Kristu Isusu, bit će (4)_____. Zli pak ljudi i vračari napredovat će sve više u zlu - kao zavodnici i zavedeni. Ti, naprotiv, ostani u onome u čemu si (5)_____ i čemu si vjeru dao, svjestan od koga si sve poučen i da od malena poznaješ (6)_____ koja su vrsna učiniti te (7)_____ tebi na spasenje po vjeri, vjeri u Kristu Isusu. Sve Pismo, (8)_____, korisno je za poučavanje, uvjeravanje, popravljavanje, odgajanje u pravednosti, da čovjek Božji bude vrstan, za svako dobro djelo podoban.

Zaklinjem te pred Bogom i Kristom Isusom, koji će suditi žive i mrtve, zaklinjem te pojavkom njegovim i (9)_____ njegovim: propovijedaj Riječ, uporan budi - bilo to zgodno ili nezgodno - uvjeravaj, prijeti, zapovijedaj sa svom strpljivošću i poukom. Jer doći će vrijeme kad ljudi neće podnositi (10)_____ nego će sebi po vlastitim požudama nagomilavati (11)_____ kako im godi ušima; od istine će uho odvrćati, a bajkama se priklanjati. Ti, naprotiv, budi trijezan u svemu, zlopati se, (12)_____ izvrši blagovjesničko, služenje svoje posve ispuni!

Molitva na početku Psalam 93 (92)

Jahve kraljuje, u sjaj zaodjeven,
Jahve zaodjeven moći i opasan.
Čvrsto stoji krug zemaljski,
neće se poljuljati.
Čvrsto je prijestolje tvoje odiskona,
ti si od vječnosti!

Tvoja su obećanja vjere predostojna,
svetost je ures Doma tvojega,
Jahve, u sve dane!

Slava Ocu...



Molitva na kraju

Kralju kraljeva i Gospodaru Gospodara,
koji je jedini besmrtni
i koji boravi u nepristupačnoj svjetlosti,
kojega nitko od ljudi nije vidio
i ne može vidjeti.
Njemu čast i vječna vlast! Amen.
Slava Ocu...

u ljubavi	Sveta pisma	progonjeni	poučen	Mudrim	u Listri
pošao	Kraljevstvom	učitelje	djelo	zdrava nauka	bogoduho

13. „Upoznali smo u Novom zavjetu!“

Ciljevi

- uvidjeti uspješnost upoznavanja biblijskih osoba NZ
- uvidjeti kvalitetu pojedinih kateheza
- poticaj za odabiranje osobnog uzora

Materijali i pomagala

- slike osoba obrađivanih na prijašnjim susretima ove tematske cjeline
- vremenska lenta s 2. susreta, odnosno s početka NZ cjeline

Prepuštamo kreativnosti voditelja da osmisli način na koji će sa sudionicima, uz pomoć korištenih slika, materijala i pomagala, ponoviti obrađivane osobe i ostvariti predviđene ciljeve ove kateheze. Ovdje donosimo jednu od mogućnosti, a to je kviz znanja.

Kviz znanja:

Novozavjetne osobe koje smo upoznali

1. Novo vrijeme, Novi zavjet, započinje s ...? _____
2. Osoba od Božjeg povjerenja bio je...? _____
3. Navjestitelj djela Božjih bio je...? _____
4. Ljubljeni učenik Isusov zvao se...? _____
5. Osoba zatajenja i iskrenog kajanja bio je apostol...? _____
6. Osoba u pozadini bio je apostol...? _____
7. Šutljivi apostol koji je, zajedno s bratom, imao poseban nadimak zvao se? _____
8. Isusov prijatelj koji nije bio apostol, a imao je dvije sestre, bio je...? _____
9. Farizej koji je volio Isusa zvao se...? _____
10. Za nasljednika Jude Izdajnika izabran je apostol...? _____
11. Prvi čovjek koji je umro za Isusa, iamo je posebnu službu u Prvoj Crkvi zvao se...? _____
12. Mladić kojeg je apostol Pavao postavio za biskupa Prve Crkve u Efezu zvao se...? _____

SADRŽAJ

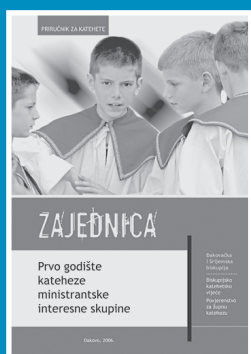
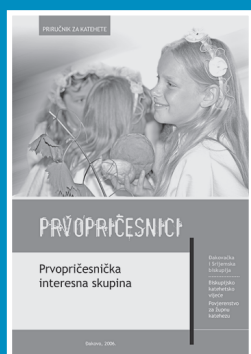
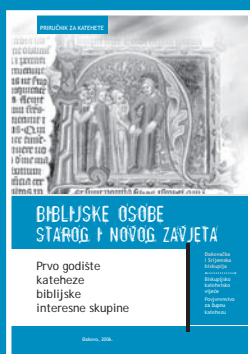
Uvod.....	5
-----------	---

Stari zavjet

1. „Upoznavanje, TEOFIL“	9
2. „Uvod u Stari zavjet“	14
3. „Uvod u starozavjetne Suce i kraljeve“.....	21
4. „Sudac i zaštitnik naroda, GIDEON“	29
5. „Jedan sudac nazirej, SAMSON“	31
6. „Žena sudac, DEBORA“.....	34
7. “Prabaka kralja Davida, RUTA”.....	36
8. „Bog treba i poziva jednog dječaka, SAMUEL“	39
9. “Prorok kralja Davida, NATAN”.....	44
10. „Vatreni prorok pravoga Boga, ILIJA“	48
11. “Nasljednik proroka Ilije, ELIZEJ”	52
12. „Pastir i prorok, borac protiv nepravde, AMOS“	57
13. „Prorok plemenitog porijekla, IZAIJA“.....	60
14. „Mladi prorok, JEREMIJA“	63
15. „Prorok utjehe, EZEKIEL“	67
16. „Mladić s darom vizija budućnosti, DANIEL“	70
17. „Neposlušni prorok, JONA“	72
18. „Upoznali smo u Starom zavjetu!“.....	75

Novi zavjet

1. „Novo vrijeme započinje s Kristom, UVOD U NOVI ZAVJET“.....	79
2. „Osoba od povjerenja, JOSIP“	83
3. „Navjestitelj djela Božjih, ANĐEO GABRIJEL“	85
4. „Ljubljeni učenik, APOSTOL IVAN“.....	89
5. „Osoba zatajenja i iskrenog kajanja, APOSTOL PETAR“	91
6. „Osoba u pozadini, APOSTOL ANDRIJA“	93
7. „Šutljivi apostol, JAKOV“	97
8. „Isusov prijatelj koji nije bio apostol, LAZAR“	103
9. „Farizej koji je volio Isusa, NIKODEM“	106
10. „Nasljednik Jude Izdajnika, APOSTOL MATIJA“.....	111
11. “Prvi čovjek koji umire za Isusa, ĐAKON STJEPAN“	115
12. „Mladi biskup, TIMOTEJ“	119
13. „Upoznali smo u Novom zavjetu!“.....	122



PRIRUČNICI ZA KATEHETE